

The background is a vibrant blue color. In the center, there is a map of Greece, rendered in a lighter shade of blue, showing the outline of the country and its islands. The map is surrounded by several black geometric shapes: a small square with a white checkered pattern in the top-left corner, a large octagon with a white diamond in the center at the top, a large irregular shape at the bottom, and a large irregular shape on the right side. Thin black lines connect these shapes to the central text box.

ΤΟ
1821
ΕΙΣ
ΠΡΩΤΑΓΩ-
ΝΙΣΤΕΣ
ΤΟΥ

•
1821
•

200 ΧΡΟΝΙΑ

• ελευθεροι •

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΤΟ ΑΥΡΙΟ

•
2021
•

ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ 1821-2021

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η έκδοση «*Το 1821 και οι πρωταγωνιστές του*» πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των Επετειακών Δράσεων για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 με την ευγενική υποστήριξη της Τράπεζας Πειραιώς και σε συνεργασία με τα Γενικά Αρχεία του Κράτους

18
2021

με τη Γενναϊότητα Ανδρείας Κατεκτήσαμεν
ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Σχεδιασμός έκδοσης:

Αμαλία Παππά

Συντονισμός-επιμέλεια:

Αμαλία Παππά

Έρευνα και επιλογή αρχαιακού υλικού:

Αμαλία Παππά,

Άννα Κουλικούρδη (προϊσταμένη

Τμήματος Αναγνωστηρίου

και Αρχαιακής Έρευνας),

Κατερίνα Ζωγράφου (αρχειονόμος,

Τμήμα Επεξεργασίας Αρχείων,

Ευρετηρίασης Εθνικού Ευρετηρίου Αρχείων (Ε.Ε.Α.)

και Ειδικών Ιστορικών Αρχείων)

Μεταγραφή αρχαιακού υλικού:

Αμαλία Παππά, Άννα Κουλικούρδη,

Κατερίνα Ζωγράφου,

Ελένη Μαμμά (αρχειονόμος,

Τμήμα Αναγνωστηρίου

και Αρχαιακής Έρευνας)

Υπομνηματισμός:

Αμαλία Παππά, Άννα Κουλικούρδη,

Κατερίνα Ζωγράφου

Εργασίες υποστήριξης:

Βασιλική Τζώρτζου (αποσπασμένη εκπαιδευτικός,

Τμήμα Αναγνωστηρίου και Αρχαιακής Έρευνας)

Μεταφράσεις κειμένων:

ELIT LANGUAGE SERVICES

Μήνυμα Υφυπουργού Εξωτερικών κ. Κωνσταντίνου Βλάση	σ. 4
Προλογικό σημείωμα του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Πειραιώς κ. Γεωργίου Χαντζηρηνικόλαου	σ. 7
Προλογικό σημείωμα του Διευθύνοντος Συμβούλου της Τράπεζας Πειραιώς κ. Χρήστου Μεγάλου	σ. 8
Πρόλογος του Προέδρου της Εφορείας των Γενικών Αρχείων του Κράτους καθ. Ν.Ε. Καραπδάκη	σ. 10
Αμαλία Παππά... <i>As chathoun oi Ellhnes, ta archia na gλυτώσουν...</i>	σ. 12

Τ Ε Κ Μ Η Ρ Ι Α

1797	Ρήγα Βενεσινλή Θετταλού, «Χάρτα της Ελλάδος εν η περιέχονται αι νήσοι αυτής και μέρος των εις την Ευρώπην και Μικράν Ασίαν πολυαριθμών αποικιών αυτής»	σ. 18	1823	4 Μαΐου, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης - Δημητράκης Πλαπούτας, ...διά να ομιλήση μετά των αιχμαλώτων πασάδων...	σ. 77
1779	Κοσμάς ο Αιτωλός ...να βοηθάτε πάντοτε το σχολείον σας εξ ιδίων πόρων, ...διά να λάβετε και παρά Θεού τον μισθόν σας και τιμήν παρά ανθρώποις...	σ. 20	1823	29 Μαΐου, Μάρκος Μπότσαρης, ...περί της μεγάλης ανάγκης του να σταλή εις την Διυτική] Ελλ.[ιάδα]βοήθεια...	σ. 78
	Η Διδασκαλία των Φιλικών, ...αφου γνωρισι εναν γρεκον...οτι επιθμι να κατιχιθι ις τιν ετεριαν μας...	σ. 23	1823	9 Ιουνίου, Το Εκτελεστικόν Σώμα, ...δταν έχητε την Πατρίδα, έχετε και τους μισθούς και τας αμοιβάς των αγώνων σας...	σ. 80
	Η Κατήχηση των Φιλικών, ...Κατιχισις τον ασιτιμενον...	σ. 24	1823	18 Ιουνίου, Νικήτας Σταματελόπουλος, ...ο κίνδυνος επαπειλεί την πατρίδα, και βραδύτης εις τα πράγματα δεν πρέπει...	σ. 82
	Το εφοδιαστικό	σ. 25	1824	4 Ιανουαρίου, Αθανάσιος Ψαλίδας, ...η περιποίησις εις τους ξένους θέλει αποστειρήση την Ελλάδα ανατιροήτως, και τους προστάτας αυτής θέλει τους απαθανάτηση...	σ. 85
	Το αλφάβητον της εταιρίας των φιλικών [ανάπτυγμα]	σ. 25	1824	7 Ιανουαρίου, Γεώργιος Κουντουριώτης, ... είμαι βέβαιος ότι, ελεύθερος αν από κάθε φατριασμόν, θέλεις μου φανερώσης τα αληθή συμφέροντα τη πατρίδι εις τας παρούσας περιστάσεις...	σ. 86
	Ο όρκος των Φιλικών, Ορκίζομε επανο ις το εβαγγελιον του θεου και λογον του ιπερατου οντος...	σ. 26	1824	19 Μαρτίου, Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ...ακολουθήσε καθώς σε γράφω...	σ. 88
1820	8 Οκτωβρίου, Αλέξανδρος Υψηλάντης ...επειδή τα όσα ήθελα να σας ομιλήσω δεν είναι εύλογον να εκτεθώσι εις χαρτίον...	σ. 28	1824	24 Μαρτίου, Άδαμ Φρίδελ (Adam Friedel), ...πώς εφέρθηκα εις το έθνος των Ελλήνων, οποίας ταιλαπωρίας υπέμεινα διά την ελευθεριαν του...	σ. 91
1821	25 Μαρτίου, Πέτρος Μαυρομαχάλης ...Εν ενί λόγω απεφασίσαμεν, ή να ελευθερωθώμεν, ή να αποθάνομεν...	σ. 32	1824	8 Απριλίου, Θεόδωρος Νέγρης, ...Συλλογισθήτε δ' ότι αυτοί κάμουν το χρέος των είναι όμως συνηθισμένοι να ζώσιν εις τας ερημιάς, σκέπην έχοντες τον έλατον, και προσκέφαλον την σκληράν πέτραν...	σ. 93
1821	«ΣΑΛΠΙΓΞ ΕΛΛΗΝΙΚΗ», Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος	σ. 34	1824	11 Δεκεμβρίου, Ανδρέας Μιαούλης, ...ο εχθρός ... οκτάκις ενικήθη από την ανδρειαν και την σταθεράν των Ελλήνων υπέρ ανακτήσεως της ελευθερίας των απόφασιν...	σ. 94
1821	30 Απριλίου, Η Καγκελαρία των Σπετσών	σ. 44	1825	20 Ιανουαρίου, Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, ...διατί μία γυνή πατριώτις με τόσας και τόσας υπέρ της κοινής ελευθερίας μας θυσίας να αποκλείεται από την πολιτικήν κοινωνίαν...	σ. 98
1821	7 Μαΐου, Η Καγκελαρία της νήσου Ύδρας ...παρακαλούμεν τους άρχοντας των θαλασσιών δυνάμεων...εις το πλοίον τούτο...να προσφέρωσιν πάσαν βοήθειαν και υπεράσπισιν...	σ. 44	1825	6 Μαΐου, Μαντώ Μαυρογένους ...είμαι πρόθυμος να δεχθώ την στρατοπεδείαν και της πλέον επικινδύνου θέσεως, και προς παραδειγματισμόν των επλοίων...	σ. 101
1821	2 Απριλίου, Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ...Εκ των περικλειομένων εννοείτε εις ποίαν στάσιν ευρίσκειται η ψυχή μου...	σ. 46	1825	6 Σεπτεμβρίου, Κωνσταντής Κανάρης, ...ανυπομόνωσ αποδεχόμενος να διορισθώ όπου λογίζομαι αναγκαίος, διά να εκπληρώσω το ιερόν χρέος μου προς την φιλήτην Ελλάδα...	σ. 102
1821	11 Ιουνίου, Πελοποννησιακή Γερουσία, ...επειδή οι εκεί πρόδροι και επιστάται ασυμφωνούντες και ισχυρογνωμόντες...	σ. 48	1826	2 Ιανουαρίου 1826, Αδαμάντιος Κοραής, ...Όχι! λανθάνομαι· δεν είναι τέκνα της οι άνομοι φατριασταί, αλλά γεννήματα εχιδνών, τ' όνομα μόνον Έλληνες...	σ. 104
1821	18 Ιουνίου, Άνθιμος Γαζής ...έφυγον εξάκις τον κίνδυνον του θανάτου, και εβδόμη δυστυχία ήτον η πυρκαϊά...	σ. 50	1826	25 Φεβρουαρίου, Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος, ...το μεσολόγγι χάνεται...	σ. 107
1821	28 Μαρτίου, Αθανάσιος Διάκος	σ. 52	1827	28 Ιανουαρίου, Δημήτριος Υψηλάντης, ...να υπερασπισθήτε τα γενικά συμφέροντα, καταπολεμούντες εκείνα της ιδιοτελείας, εκ της οποίας η αθλία πατρις έπαθε τ' ανιάτα, και κινδυνεύει τον έσχατον κίνδυνον...	σ. 110
1821	30 Μαρτίου, Δημήτριος Υψηλάντης, ...όλι εμπάθετε πως ήλθα διά να κοπάσο και να αγωνιστό διά την ελευθεριαν...	σ. 54	1827	25 Φεβρουαρίου, Γεώργιος Καραϊσκάκης, ...τροφαί και άλλα τροφαί χρειάζονται να χαλάσουν τον Κιουταχή...	σ. 112
1821	27 Αυγούστου, Οδυσσεάς Ανδρούτσος, ...αυτά ηκολούθησαν εδώ όπου εις σας γράφω και άλλο να ιδή άνθρωπος με τα ομμάτα του, όπου το αίμα έως το πουνό της άλλης ημέρας έτρεχεν ποταμηδόν...	σ. 56	1827	4 Μαρτίου, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ...είναι ανάγκη να διαλυθώσι τα υφάσματα της ιδιοτελείας διά να προχωρήσουν αι πράξεις της συνελεύσεως...	σ. 114
1821	Καρνεάδης, ...φορέματα και παξημάδια διά τους εις προύθον, μετά την μάχην γαλατζίου διασωθέντας αδελφούς...	σ. 58	1828	20 Ιανουαρίου, Ιωάννης Καποδίστριας, ...Με πλήρη πεποίθησιν εις την θείαν βοήθειαν, Ιδού αποδέχομαι τας ηνίας της εθνικής Κυβερνήσεως ...	σ. 118
1822	5 Μαρτίου, Βουλευτικό Σώμα, ...δίκαιον να φέρωσι τα συγκροτήσαντα αυτήν μέλη, σημείον τι της τοιαύτης αυτού κοινοφελούς εργασίας...	σ. 62	1828	17 Μαΐου, Νότης Μπότσαρης, ...οπού από καλοσύνην Σας παρέλαβον ανθρώπους της οικογενείας μου...	σ. 120
1822	Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος, Εθνικό Ταμείο, ... Μινιστέριον της Οικονομίας	σ. 64	1830	6 Οκτωβρίου, Γιάννης Μακρυγιάννης, ...θελεις τον βαλις σε καμαν πρισια να φάι ψομι...	σ. 123
1822	13 Μαρτίου, Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος, ...Το Ελληνικόν έθνος πολεμεί κατά της τυραννίας αυθόρμητον...	σ. 65		Περί των πρωταγωνιστών	σ. 124
1822	20 Ιουνίου, Νικόλαος Λουριώτης, ...ο εχθρός βλέπων ότι το προπύργιον της Ελλάδος είναι το ανάπλι έστρεψεν εις τούτο το μέρος την προσωχήν του και μας έχει πανταχόθεν περικυκλωμένους...	σ. 66		Ενδεικτική βιβλιογραφία	σ. 127
1822	16 Οκτωβρίου, Πελοποννησιακή Γερουσία, ...να μην δώσετε παραμικράν αιτίαν εμφυλίου πολέμου ...Η πατρις κρατά κατάστιχον των πράξεων εκάστου...	σ. 68			
1822	13 Σεπτεμβρίου, Γρηγόριος Δικαίος ...Παρακαλό να μας ηδεάζετε και η γενεότης σας τα αυτού διατρέχοντα και θριάμβους σας προς χαράν και περισσοτέραν εμφύχωση των στρατευμάτων μας...	σ. 70			
1823	10 Μαρτίου, Δημήτριος Υψηλάντης, ...εις τον παρόντα κερδόν υπέρ πατρίδος Αγώνα εδειχθη πρόθυμος συναγωνιζομένη...	σ. 75			

«ΤΟ 1821 ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ»

Η συμπλήρωση 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης αποτελεί ένα ύψιστης σημασίας γεγονός, ορόσημο για το Έθνος μας. Μία αφορμή να αναδειχθεί ο ιστορικός μας πλούτος και η σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ελλάδα να ξανασυστηθεί στον κόσμο.

Η Ελληνική Επανάσταση είναι ένα μόνον κεφάλαιο της μακραίωνης ιστορίας του γένους μας. Μία μεγάλη, ιστορική στιγμή στο πέρασμα των αιώνων, κατά την οποία σύσσωμος ο Ελληνισμός από κάθε γωνιά της γης συστρατεύτηκε για έναν κοινό ιερό σκοπό, την Ελευθερία. Ενώθηκε σαν μια γροθιά και αποτίναξε τον οθωμανικό ζυγό που για τα τετρακόσια χρόνια σκλάβωνε, αλλά δεν υπέταξε το ελεύθερο πνεύμα των Ελλήνων. Τρεις λέξεις, «Ελευθερία ή Θάνατος» έγιναν το κυρίαρχο σύνθημα στα χείλη κάθε ελεύθερου ανθρώπου της εποχής και προκάλεσαν ένα πρωτόγνωρο κύμα κινητοποίησης της διεθνούς κοινής γνώμης, τόσο από τους Έλληνες της Διασποράς, όσο και από τους Φιλέλληνες. Ο αγώνας του λαού αυτού ενέπνευσε και συγκίνησε λόγιους και καλλιτέχνες, συνετέραξε κοινωνίες ολόκληρες, ανθρώπους επιφανείς αλλά και απλούς, και οδήγησε βαθμιαία, όχι μόνο στην έμπρακτη υποστήριξη του αγώνα, αλλά και στην αλλαγή στάσης των ευρωπαϊκών πολιτικών κέντρων.

Η Επανάσταση του 1821 δεν είναι ένα τυχαίο γεγονός. Αυτό που ξεκίνησε το 1821, και ολοκληρώθηκε το 1830 με την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους, είναι το αποτέλεσμα της υπέρτατης θυσίας αρχικά λίγων ανθρώπων που πίστεψαν έως το τέλος στο αδύνατο, που αρνήθηκαν να υποταχθούν, που οδηγημένοι από τη δίψα για ελευθερία - με όπλο την πίστη στο δίκαιο του αγώνα τους - δεν δίστασαν να πολεμήσουν για την Ελευθερία. Αυτοί οι άνθρωποι, που με αυτοθυσία και αυταπάρνηση ένωσαν τις δυνάμεις τους, χάραξαν το μονοπάτι του Αγώνα της Παλιγγενεσίας και έσπασαν τα δεσμά της σκλαβιάς. Είναι οι άνθρωποι που παρέδωσαν στις επόμενες γενιές τη χώρα μας και μία ένδοξη ιστορία για την οποία είμαστε υπερήφανοι. Είναι αυτοί που αποκαλούμε σήμερα «Ηρωες του 1821».

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συντελεστές της Τράπεζας Πειραιώς και των Γενικών Αρχείων του Κράτους για την εξαιρετική πρωτοβουλία τους να εκδώσουν το επετειακό αφιέρωμα «Το 1821 και οι πρωταγωνιστές του». Αποτελεί, αναμφίβολα, μία σημαντική παρακαταθήκη, η οποία έρχεται να αναδείξει σήμερα άγνωστες πτυχές της προσωπικότητας και της ζωής των εμβληματικών μορφών του 1821 από τις συλλογές των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Συνιστά ένα πολύτιμο ανάγνωσμα, όχι μόνο για τους ιστορικούς και τους εκπαιδευτικούς, αλλά και για όποιον στοχάζεται και εμπνέεται από τη ζωή και τη δράση των ηρώων του 1821, χωρίς την αυταπάρνηση των οποίων η σύγχρονη Ελλάδα ίσως ήταν άπιαστο όνειρο.

Είναι πάντα χρήσιμο, αλλά και απαραίτητο, να επιστρέψουμε στις ιστορικές ρίζες της Πατρίδας μέσα από τις μελέτες των ιστορικών. Τα διδάγματα από τη ζωή των ηρώων μας, του Κολοκοτρώνη, του Καραϊσκάκη, του Ανδρούτσου, της Μπουμπουλινάς, του Νικηταρά και όλων των άλλων, δεν αποτελούν απλώς έμπνευση για εθνική ανάταση. Είναι τα πλέον πρόσφορα εργαλεία για διδαχή και αναστοχασμό. Για το ποιοι είμαστε οι Έλληνες σήμερα, αλλά και πιεξίδα προς τα πού θα βαδίσουμε στο μέλλον.

Κωνσταντίνος Βλάχης
Υφυπουργός Εξωτερικών

“1821 AND ITS PROTAGONISTS”

The bicentennial of the outbreak of the Greek Revolution is an event of the highest importance - a landmark for our Nation. It is an opportunity to promote our rich history and reintroduce Greece to the world.

The 1821 Greek Revolution is just one chapter in our nation's long history. A great and historic moment in the passing of the ages, when all Greeks, in every corner of the world, came together with a common and sacred goal: Liberty. We came together like a fist and sought freedom from the Ottoman yoke that had ruled Greeks for 400 years; but had failed to subjugate our free spirit. Three words, “Liberty or Death”, became the dominant rallying cry of every free person at that time, causing an unprecedented wave of support in international public opinion, among both Diaspora Greeks and Philhellenes. Our struggle inspired writers and artists, prominent figures and simple folk alike - gradually leading not only to financial and material support to the fighters, but also to a shift in the stance of the Great powers.

The Revolution of 1821 was not an accidental event. What began in 1821 - culminating in 1830 with the establishment of the Greek State - resulted from the ultimate sacrifice of those who, until the very end, believed in the impossible. They refused to submit, and, armed with faith in the justness of their cause, they did not hesitate to fight for Liberty. These people, who joined forces in self-sacrifice and selflessness, led the way to the Struggle for the Rebirth of our nation. These are the people who passed on to the next generations our country's glorious history; a history of which we are proud. These are the people whom we call today “the 1821 Heroes”.

I would like to thank Piraeus Bank and the General State Archives for taking the excellent initiative to publish the anniversary tribute edition “1821 and its protagonists”. Without a doubt, it is a major contribution that, drawing on the collections of the General State Archives, sheds light on unknown aspects of the personalities and lives of the emblematic figures of 1821. It is an invaluable source, not just for academia, but also for anyone who reflects on and is inspired by the lives and accomplishments of the heroes of 1821; without their selflessness, modern Greece would have been an unrealised dream.

It is always useful, but also necessary for us, to return to our Country's historical roots through academic research. The lessons to be learned from the lives of our heroes - Kolokotronis, Karaiskakis, Androutsos, Bouboulina, Nikitaras and many others - are not merely means of bolstering national morale. They are the ideal tools for the education and the reflection on who we, Greeks, are today. They are a compass for charting our future course.

Konstantinos Vlasis
Deputy Minister of Foreign Affairs

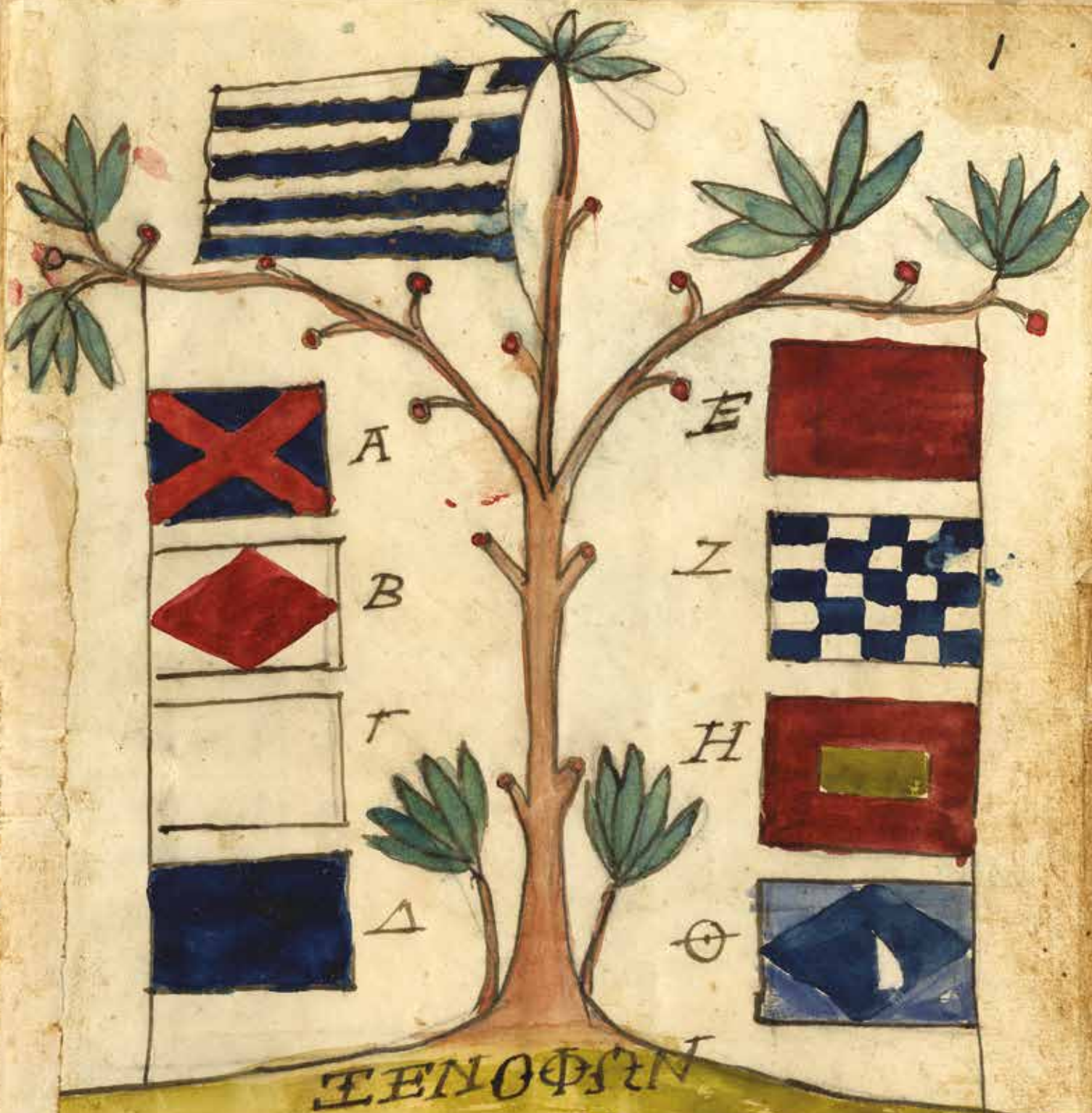
The distinguished Heroine from the Island of Spécia, which Heroines devotions the newspapers & journals have so often recorded.

BUBOLINO.

L'Heroine distinguée de l'Île d' Spécia, de qui les dévotions ont été enregistrées si fréquemment dans les Gazettes et Journaux.

This Print forms one of the Series of Greek Portraits 2^d part 6th editⁿ now in course of Publication in London & Paris by A. Friedel and Sold by the principal Book & Printersellers in Town and Country March 1830.

Publié à Londres et à Paris March 1830 par A. Friedel Ces dessins forment une Série de Portraits des Grecs (2^d partie 6e édition) et se trouve chez tous les principaux Libraires et marchands d'estampes à Paris et dans les départements.

ΞΕΝΟΦΩΝ

Α ἀριστὸς
 Β ἐταγυρίδας
 Γ δεμζουχῆς
 Δ ἀλέξανδρος

Ε σαυγαῆς
 Ζ ζενοφῶν
 Η λεωίδας
 Θ ἀδῆνα.

«ΤΟ 1821 ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ»

Στην Τράπεζα Πειραιώς, συμμετέχοντας ενεργά στον εορτασμό των δύο αιώνων από την Επανάσταση, βλέπουμε αυτόν ως μια στιγμή στον χρόνο που μπορούμε να κοινοποιούμε και να σκεφθούμε συλλογικά τι πετύχαμε και πώς, πού αποτύχαμε και γιατί.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, στηρίζουμε την πρωτογενή έρευνα και τους οικείους φορείς και υποστηρίζουμε την αναδίφηση ελληνικών και ξένων αρχείων για την παραγωγή νέας γνώσης. Δίνουμε βήμα στο επιστημονικό προσωπικό της χώρας, ώστε ο πλούτος της γνώσης να φθάσει σε όλους μας, να γίνει μέρος της ιστορικής μας κουλτούρας και να μας κάνει σοφότερους στον τρόπο που βλέπουμε το εθνικό μας παρελθόν, και τελικά, ίσως σοφότερους στον τρόπο που μπορούμε να σχεδιάσουμε το εθνικό μας μέλλον. Έτσι, υιοθετούμε ερευνητικά, μουσειακά, καλλιτεχνικά και εκπαιδευτικά έργα που θα προσεγγίσουν με εύληπτο τρόπο διαφορετικές ομάδες της κοινωνίας μας, με κεντρικό βάρος το ευρύ κοινό και τα παιδιά. Κι όλα αυτά, επιλέγοντας προσεκτικά συνεργάτες και συνέργειες.

Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ), ως εθνικός αρχειακός φορέας, διαθέτουν τον μεγαλύτερο όγκο πρωτογενών αρχειακών πηγών για την περίοδο της Επανάστασης του 1821, τόσο των Αρχών του Αγώνα όσο και αγωνιστών, στα οποία περιλαμβάνεται η προσωπική τους αλληλογραφία.

Αρχής γενομένης από τη Χάρτα του Ρήγα, τα αρχειακά τεκμήρια που παρουσιάζονται στην παρούσα έκδοση συνδέονται με πρόσωπα της προεπαναστατικής περιόδου και του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, με πρωταγωνιστές του Αγώνα 1821-1828 και της περιόδου του πρώτου Κυβερνήτη, Ιωάννη Καποδίστρια. Η σύσταση και λειτουργία της Φιλικής Εταιρείας, η διδασκαλία και κατήχηση των Φιλικών, ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός, η προετοιμασία και το ξέσπασμα της Επανάστασης, η προκήρυξη «Μάχου υπέρ Πίστewς και Πατρίδος» του Αλέξανδρου Υψηλάντη, οι πολιτικές και διπλωματικές εξελίξεις, η διεθνής αποδοχή του Αγώνα, ο αγώνας στη θάλασσα, ο εμφύλιος πόλεμος, η Προσωρινή Διοίκηση της Ελλάδος, διατραγωδούνται μέσα από τον ίδιο τον λόγο ή και τη γραφίδα των δρώντων προσώπων. Εκδίδονται εδώ μερικά από «τα χαρτιά του Μεγάλου Αγώνα» που διασώθηκαν χάρις στην ανεπτυγμένη ιστορική και αρχειακή κουλτούρα του ιδρυτή των Γενικών Αρχείων της χώρας μας στις αρχές του 20ού αιώνα. Από παρόμοια αρχειακή κουλτούρα εμφορείται και η Τράπεζα Πειραιώς, όσον αφορά τη διάσωση και προβολή του ιστορικού αρχειακού της αποθέματος.

Ήταν, λοιπόν, ιδιαίτερως σημαντική για την Τράπεζα Πειραιώς η συνεργασία μας με τον εθνικό αρχειακό φορέα και την Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντριά του, κα. Αμαλία Παππά, που με περισσή φροντίδα σταχυολόγησε, σχολίασε και ανέδειξε, με βιογραφικά και άλλα στοιχεία, πολλούς από τους Πρωταγωνιστές του 1821. Ευελπιστούμε ότι η έκδοση αυτή θα επιτύχει το σκοπό της, και θα συμβάλει στη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος για όλους μας.

Γεώργιος Χαντζηνικολάου
Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
της Τράπεζας Πειραιώς

“1821 AND ITS PROTAGONISTS”

At Piraeus Bank, which is an active participant in the celebration of the bicentennial of the Revolution, we consider this occasion as a moment in time when we can stop and altogether consider what we have achieved and how, where we have failed, and why.

To achieve this goal, we support primary research and related organizations as they delve into Greek and foreign archives to generate new knowledge. We have created a forum for the country's scientists so they can share their wealth of knowledge with us, with the goal to incorporate this knowledge into our historical culture, to make us wiser in how we view our past and, ultimately, wiser in how we plan our nation's future. To this end, we foster research, museum, art and educational projects designed to enable various social groups — with emphasis on the general public and the children — to gain easy access to this knowledge. Moreover, we are doing all of this by carefully selecting partners and synergies.

The General State Archives has the largest volume of primary archival sources on the period of the Revolution of 1821, including the personal correspondence of the Authorities and the fighters of the Struggle.

Starting with Rigas' Charta (map), the archival documents presented in this volume relate to figures of the pre-revolutionary period and the Modern Greek Enlightenment, to protagonists of the Struggle of 1821-1828, and the period of the first Governor, Ioannis Kapodistrias. The establishment and operation of the Filiki Etairia, the teaching and catechism of the Society of Friends, the Modern Greek Enlightenment, the preparation and outbreak of the Revolution, the proclamation of Alexandros Ypsilantis “Fight for Faith and Country”, the political and diplomatic conditions, the international acceptance of the Greek War of Independence, the naval combats, the civil war, the Provisional Administration of Greece, are recounted in the actual words and the handwritings of the protagonists. Included also, are some of “the papers of the Great Struggle” that were saved thanks to the refined historical and archival culture of the founder of our country's General State Archives in the early 20th century. Piraeus Bank shares this passion for preserving and presenting such historical archival material, including its own.

Therefore, I cannot overstate the importance that Piraeus Bank attaches to its cooperation with the General State Archives and its Deputy Director General, Mrs. Amalia Pappa, who diligently selected the archival material relating to many of the protagonists of 1821, adding commentary as well as biographical and other background information. We anticipate that this publication will achieve its objective and contribute to building a better future for all of us.

George Handjinicolaou
Chairman of the Board of Directors
of Piraeus Bank

«ΤΟ 1821 ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ»

Η συμπλήρωση διακοσίων χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση, που οδήγησε στη δημιουργία του ελληνικού κράτους, αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία τόσο για να αναδειχθούν όλες οι πτυχές του Αγώνα, όσο και για να στοχαστούμε πάνω στη διαδικασία δημιουργίας και εξέλιξης του ελληνικού κράτους. Επιστημονικοί και πολιτιστικοί φορείς, πολιτεία και κοινωνικοί εταίροι καλούνται να συζητήσουν σχετικά με την «ιδρυτική πράξη» του νεότερου βίου του έθνους.

Η Τράπεζα Πειραιώς, φορέας με σαφές πολιτιστικό και κοινωνικό πρόσημο, δεν θα μπορούσε παρά να είναι παρούσα σ' αυτόν τον διάλογο και εορτασμό. Βασικό κριτήριο επιλογής των δράσεών μας υπήρξε η ανάδειξη πτυχών της ιστορίας της Επανάστασης, η παραγωγή νέας γνώσης, καθώς και η μεγαλύτερη δυνατή διάχυσή τους, κυρίως στο γενικό κοινό και την εκπαιδευτική κοινότητα. Με την πεποίθηση ότι τα εκδοτικά εγχειρήματα αφήνουν διαχρονικό αποτύπωμα, η Τράπεζα Πειραιώς υποστηρίζει σειρά από εκδόσεις με πρωτότυπο ερευνητικό περιεχόμενο που φιλοδοξούν να αναδείξουν την ιστορία και τους πρωταγωνιστές της.

«Το 1821 και οι πρωταγωνιστές του», μια έκδοση τεκμηρίων από τις πλούσιες συλλογές των Γενικών Αρχείων του Κράτους, αποτελεί ένα αφιέρωμα σε πρόσωπα που έδρασαν από την προεπαναστατική περίοδο μέχρι και τη διακυβέρνηση του Ιωάννη Καποδιστρια. Επιστολές και σημειώματά τους αποτυπώνονται σε μια πρωτότυπη αναπαραγωγή προσωπογραφικών τεκμηρίων. Μέσα από τις γραφές των πρωταγωνιστών του 1821, επιχειρείται η αποτύπωση μοναδικών ιστορικών στιγμών, η ανασύνθεση του δικτύου των ανθρώπων της Επανάστασης, η δράση των Αρχών της, η ανάδειξη των σχέσεων και των διαδρομών των δρώντων προσώπων, αλλά και η καθημερινότητα αφανών πρωταγωνιστών της.

Θεωρούμε ότι είναι ένα έργο ιδιαίτερης αισθητικής και ιστορικής σημασίας, καθώς επιτρέπει την εξοικείωση του κοινού με την πρώτη ύλη της Ιστορίας: με τα χειρόγραφα των πρωταγωνιστών της Επανάστασης ή έγγραφα που παρήγαγαν διάφορα διοικητικά όργανα που δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες της. Η έκδοση θα αξιοποιηθεί εκθεσιακά, καθώς και σε εκπαιδευτικές δράσεις που θα εξοικειώνουν τα παιδιά με τα πρόσωπα πίσω από τα γεγονότα και τις αποφάσεις του Αγώνα, το δε περιεχόμενό της παρέχεται διγλωσσο για να γίνει κτήμα και του Απτόδημου Ελληνισμού.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τα Γενικά Αρχεία του Κράτους και την Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντριά τους κ. Αμαλία Παππά, συγγραφέα του παρόντος, για την εποικοδομητική συνεργασία, καθώς και όλους όσους εργάστηκαν για την υλοποίηση αυτού του σημαντικού ερευνητικού, εκδοτικού και εκπαιδευτικού έργου.

Χρήστος Μεγάλος
Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς

“1821 AND ITS PROTAGONISTS”

The 200th Anniversary of the Greek Revolution, which led to the creation of the modern Greek state, is a unique opportunity to illuminate more aspects of the Struggle for Independence and reflect on the creation and evolution of the modern Greek state. Scientific and cultural organizations, the State and social partners become engaged in discussing the “founding act” of the Greek nation’s contemporary years.

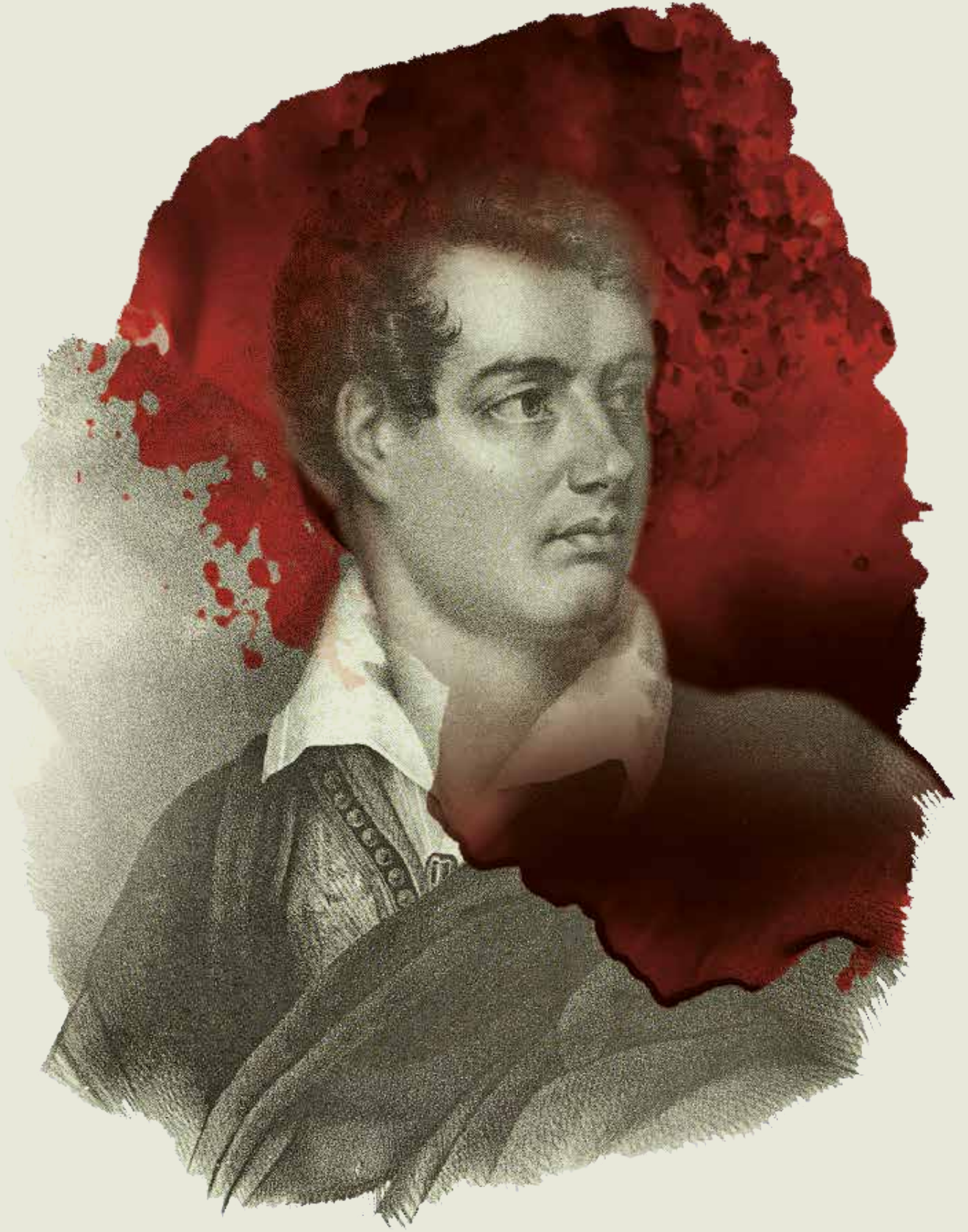
It is a great honor for Piraeus Bank, an organization with a strong cultural and social profile, to take part in this dialogue and celebrations. The key criterion for choosing our actions was to illuminate aspects of the history of the Greek Revolution, generate new knowledge and disseminate this knowledge as widely as possible, mainly to the general public and the educational community. In the conviction that publishing endeavors leave a lasting mark — *scripta manent!* — Piraeus Bank sponsored a number of publications containing original research aimed at highlighting the history and the protagonists of the Revolution.

“1821 and its protagonists” which contains documentation from the extensive collections of the General State Archives, focuses on persons who were active from the pre-revolutionary period to Ioannis Kapodistrias’ government. Their letters and notes are presented in an innovative replication of biographical documents. Through the writings of the leading figures of the Revolution, we have attempted to capture unique historical moments, including the mapping of the Revolution’s network, the activities of its Authorities, the emergence of the relationships and careers of the key players, and the daily lives of the unseen protagonists of the Revolution.

We believe that it is a work of great aesthetic and historical significance, in light of the fact that it introduces the public to the ‘raw materials’ of History: via the manuscripts of the protagonists of the Revolution or documents produced by the various administrative bodies that served the Revolution’s needs. The publication will be used for exhibitions and educational initiatives that familiarise children with the persons behind the events and decisions of the Struggle. As a bilingual edition, it is also designed with the Greek Diaspora in mind.

We would like to express our deep gratitude to the General State Archives and its Deputy Director General Mrs. Amalia Pappa, the author of this volume, for their constructive cooperation. We also take the opportunity to thank everyone who worked to realise this important research, publishing and educational project.

Christos Megalos
CEO of Piraeus Bank

Τ

α Γενικά Αρχεία του Κράτους αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο και αρτιότερο αποθετήριο πηγών για την ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Χάρης στον Γιάννη Βλαχογιάννη διασώθηκαν τα αρχεία των κυριότερων πολιτικών και διοικητικών οργάνων της, καθώς και πολλά αρχεία αγωνιστών ή πληροφορίες για την ιστορία πολλών πρωταγωνιστών της. Επιπλέον εξαιτίας των μεταγενέστερων από την Επανάσταση αρχείων, όπως είναι τα αρχεία της Καποδιστριακής Διοίκησης, τα αρχεία των Ανακτόρων, τα αρχεία του Υπουργείου Οικονομικών και άλλων Υπουργείων του 19ου αιώνα, διασώθηκαν μοναδικές πληροφορίες για την ιστορία πολλών ανθρώπων και πολλών θεσμών, σημαντικών ή λιγότερο σημαντικών. Τόσες πληροφορίες, που μπορούν να γραφτούν πολλές νέες ιστορίες για την Ελληνική Επανάσταση, να στηριχθούν νέες αναγνώσεις, να φωτιστούν άγνωστοι τομείς της και άγνωστες πλευρές της. Να αναδειχθούν νέα πρόσωπα, νέες όψεις του ιδρυτικού αγώνα και της παλιγγενεσίας του έθνους.

Τα αρχεία ωστόσο αποτελούσαν μέχρι πρόσφατα ένα πεδίο έρευνας για μυημένους ή εξειδικευμένους αναγνώστες και ερευνητές. Παρά τη σημασία τους, η επαφή μαζί τους, με την υλικότητά τους και την εικόνα τους, ήταν ένα προνόμιο που είχαν οι λίγοι και εξειδικευμένοι που μπορούσαν να διαθέσουν από τον χρόνο τους για να επισκεφτούν τα Γενικά Αρχεία του Κράτους και να μελετήσουν.

Η παρούσα έκδοση έχει ως σκοπό να επιτρέψει την εξοικείωση του κοινού και κάθε ενδιαφερόμενου με την πρωτογενή ύλη της Ιστορίας· με τα ίδια τα έγγραφα που έγραψαν, συχνά με το ίδιο τους το χέρι, οι πρωταγωνιστές της Επανάστασης ή με τα έγγραφα που παρήγαγαν τα διάφορα διοικητικά όργανα που γεννήθηκαν για τις ανάγκες της. Θα επιτραπεί έτσι στον καθένα μια πρώτη και κατά το δυνατόν αδιαμεσολάβητη πρόσβαση στο ίδιο το υλικό με το οποίο χτίζονται και δημιουργούνται οι ιστορικές αφηγήσεις και οι ιστορικές ερμηνείες. Ο αναγνώστης θα μπορεί έτσι να σχηματίσει ο ίδιος μια πρώτη και δική του άποψη στηριγμένος στο πρωτογενές υλικό και στοχαζόμενος ο ίδιος πάνω στο τεκμήριο. Να συγκροτήσει μόνος του το δικό του εργαστήριο του ιστορικού.

Όσοι αναγνώστες ενδιαφέρονται για μια περαιτέρω εμβάθυνση μπορούν να ανατρέξουν στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και κυρίως στις ψηφιοποιήσεις των ΓΑΚ, στην ιστοσελίδα *Αρχειομνήμων*, όπου βρίσκονται προσβάσιμα πολλά περισσότερα έγγραφα, σε αριθμό ικανό ώστε να υποστηριχθεί μια περαιτέρω επιστημονική έρευνα.

Καθ. Ν. Ε. Καραπιδάκης
*Πρόεδρος της Εφορείας
των Γενικών Αρχείων του Κράτους*

The General State Archives are the largest and most complete repository of sources on the history of the Greek Revolution of 1821. Thanks to Gianni Vlachogiannis, the archives of the Revolution's main political and administrative bodies were saved, along with archives pertaining to revolutionaries, with information on the history of many protagonists in the Greek War of Independence. Moreover, through post-Revolutionary archives –including the archives of the Kapodistrias Administration, Palace archives and the 19th century archives of the Finance Ministry and other Ministries– we now have unique data on the histories of many persons and institutions of greater or lesser importance. So much information that many new stories of the Greek Revolution remain to be written, based on new readings and shedding light on unknown aspects of the period - bringing new players to the foreground and highlighting new aspects of the nation's rebirth.

Until recently, however, the archives were reserved for a few 'anointed' or specialized readers and researchers. In spite of their importance, physical, visual access to them –viewing them in their original form– was a privilege restricted to the few experts who could spare the time to visit the General State Archives and study them.

This publication is designed to enable the general public and anyone interested in the primary sources of History: the documents written, sometimes in their own hand, by the protagonists of the Revolution, or those produced by the various administrative bodies created to serve the needs of the Revolution. It will thus give everyone an initial experience –as unmediated as possible– of the very materials used to build and create historical narratives and interpretations. Readers can form their own outlooks based on the primary materials and their consideration of the original documents, creating a historian's laboratory of their own.

Any readers who wish to delve deeper can look to the General State Archives, and mainly to the digitisations on the *Arxeiomnimon* website, where many more archival documents –a large enough number to support further scientific research– are available for viewing.

Professor N. E. Karapidakis
*President of the Ephorate
of the General State Archives*

— ας χαθούν οι Έλληνες,
— τα αρχεία να γλυτώσουν

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΑΚΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Με την κήρυξη της Επανάστασης του 1821 και τη σύσταση των πρώτων πολιτικών και διοικητικών Αρχών της, ξεκινά και η συστηματική παραγωγή δημοσίων εγγράφων του υπό ίδρυση κράτους. Εκτός από την Υπέρτατη Αρχή και τις Εφορείες της Φιλικής Εταιρείας καθώς και τις περιφερειακές αρχές της Επανάστασης - δηλαδή τη Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος, τον Αρειο Πάγο στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα και την Πελοποννησιακή Γερουσία - τα έγγραφα παράγονται από την Αρχιγραμματεία της Επικρατείας και τα διάφορα Μινιστέρια (Υπουργεία). Η τήρηση των αρχείων ήταν υποχρεωτική, ενώ ήδη από τα πρώτα χρόνια της Επανάστασης λαμβάνονται μέτρα που αφορούν στην ασφάλεια και την προστασία τους. Δεν πρέπει να λησμονούμε, άλλωστε, ότι τα έγγραφα παράγονταν και τα αρχεία συγκροτούνταν σε συνθήκες πολέμου.

Μια σειρά γενικών διαταγών καθόριζε τον τρόπο τήρησης των αρχείων καθώς και τα μέτρα που έπρεπε να λαμβάνονται για τη διάσωσή τους· με πρώτη διαταγή εκείνη της 20ης Νοεμβρίου 1821, σύμφωνα με την οποία: «Ο Αρειος Πάγος υποχρεούται να συστήση αρχείον μέσα εις το οποίον να φυλάττη όλα τα γράμματα, ιδιαίτερα και κοινά ακριβώς, και ούτω να τα παραδίδη σώα εις τους διαδόχους του με κατάλογον» [...]

Κατά τη διεξαγωγή των πολεμικών επιχειρήσεων παρουσιάζονταν ιδιαίτερα μεγάλες δυσκολίες για την τήρηση και τη φύλαξη των αρχείων. Χαρακτηριστικό είναι το επεισόδιο που αφηγείται ο Φωτάκος (Φώτιος Χρυσανθόπουλος, 1798-1878) στα *Απομνημονεύματα περί της Ελληνικής Επανάστασης*, και το οποίο συνέβη κατά την επιδρομή του Δράμαλη: «Μόνος ο Αντιπρόεδρος του Εκτελεστικού είπε τότε καθ' οδόν να πάρουν τα αρχεία της Κυβερνήσεως διά να μη χαθούν και επειδή ένας από τη συνοδείαν του είπεν οι Έλληνες χάνονται και αυτός αρχεία θέλει, εκείνος απεκρίθη ας χαθούν οι Έλληνες, τα αρχεία να γλυτώσουν...».

Το μεγαλύτερο μέρος από τα αρχεία που διασώθηκαν απόκειται σήμερα στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

Η ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ

Η εργώδης ενασχόληση του λογοτέχνη, λαογράφου και ιστορικού Γιάννη Βλαχογιάννη (1867-1945) με τη συλλογή αρχειακού υλικού, του επέτρεψε να συγκροτήσει μια ογκώδη και μοναδική συλλογή αρχειακών αποθεμάτων. Εμβληματική φυσιογνωμία ο ίδιος, εραστής του μεγάλου Αγώνα, υπήρξε από τους πιο επίμονους στην αναζήτηση αρχείων, ιδιωτικών εγγράφων, χειρογράφων και απομνημονευμάτων σχετικών με το Εικοσιένα. Όπως έχει γράψει ο ίδιος: «Έτσι από μικρό ζούσα μέσα στο '21. Κι ο μοναδικός μου έρωτας ήταν πάντα η Πατρίδα και η Ιστορία της [...] Ανακάτευα βιβλιοπωλεία, παλαιοπωλεία, μελετούσα και σχημάτιζα τις πρώτες μου συλλογές. Εκεί πήρα τα πρώτα μου μαθήματα. Δικαίως τον συνοδεύουν έως και σήμερα προσωυμίες όπως αυτή του «ένδοξου ρακοσυλλέκτη» ή του «μύστη της εθνικής ιστορίας».

Χάρης σε αυτό το πάθος του για την ιστορία του 1821, διασώθηκε από την καταστροφή ένα πολύ σημαντικό μέρος των αρχείων της περιόδου του Αγώνα, και το οποίο ενσωμάτωσε μέσω των Γενικών Αρχείων του Κράτους, στην αρχειακή περιουσία του έθνους.

Πράγματι ο Βλαχογιάννης, το 1893, πληροφορούμενος ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφάσισε να εκποιήσει όλα τα παλαιά αρχεία του, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν και αρχεία της Επανάστασης, διεξήγαγε έναν μεγάλο, συστηματικό αλλά και μοναχικό αγώνα για να εντοπίσει, πολλές φορές τυχαία, και να ανασύρει ιστορικά τεκμήρια από τα σκουπίδια. Αντιμετώπισε τη σκόνη και τη μούχλα παλιών σπιτιών της

Αθήνας, έψαχνε ακατάπαστα σε παλαιοπωλεία, παλιά τυπογραφεία, παντοπωλεία, αποθήκες γεμάτες με άχρηστο χαρτί και σε μάνδρες οικοδομικών υλικών. Έψαχνε τα χαρτιά του «Μεγάλου Αγώνα» που θεωρούνταν άχρηστα και κατέληγαν να πωλούνται όπου μπορεί κανείς να φανταστεί, ενώ συμμετείχε και σε δημοπρασίες πληρώνοντας ο ίδιος για την απόκτηση των ιστορικών εγγράφων.

Ο Βλαχογιάννης είναι αναπόσπαστο μέρος της μνήμης της Επανάστασης και χωρίς αυτόν η τεκμηριωτική επάρκεια της περιόδου του '21, αλλά και των επομένων ιστορικών περιόδων, θα ήταν περιορισμένη και σε κάθε περίπτωση μικρότερη απ' ό,τι είναι σήμερα, ενώ η μνήμη πολλών πρωταγωνιστών της θα είχε χαθεί.

Έτσι, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους διαθέτουν χάρις στον Γ. Βλαχογιάννη, τον άνθρωπο που πρωτοστάτησε στην ίδρυσή τους το 1914 δωρίζοντας την πολύτιμη συλλογή του, τη μεγαλύτερη σε όγκο παρακαταθήκη πρωτογενών πηγών για το 1821.

Η ΕΚΔΟΣΗ

Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τις ανάγκες της ανά χείρας έκδοσης προέρχονται αποκλειστικά από τα Γενικά Αρχεία του Κράτους. Αντλήθηκαν τεκμήρια από τα αρχεία και τις αρχαικές συλλογές της Προεπαναστατικής Περιόδου: των Πολιτικών και Διοικητικών Αρχών του Αγώνα της Συλλογής Γιάννη Βλαχογιάννη των Μικρών Συλλογών (Κ), ιδιαίτερα από τα αρχεία των αγωνιστών στα οποία περιέχεται η προσωπική τους αλληλογραφία, καθώς και από τη Συλλογή Χαρακτικών.

Μέσα από τις γραφές των πρωταγωνιστών του 1821, επιχειρείται η αποτύπωση μοναδικών ιστορικών στιγμών, η ανασύνθεση του δικτύου της Επανάστασης, η δράση των Αρχών της, η ανάδειξη των σχέσεων και των διαδρομών των προσώπων που τις στελεχώνουν αλλά και η καθημερινότητα των αφανών πρωταγωνιστών της.

Ο στόχος της έκδοσης εξυπηρετείται με την παρουσίαση ενδεικτικών, και εν πολλοίς ανέκδοτων, τεκμηρίων. Τα κριτήρια της αναζήτησης των τεκμηρίων ήταν πολλαπλά. Η επιλογή τους απέβη μία εξαιρετικά δύσκολη διαδικασία τόσο εξαιτίας του πλούτου του αρχειακού υλικού, σε συνάρτηση με τον αριθμητικό περιορισμό που μας επιβάλλει μια ανάλογη έκδοση, όσο και της συναισθηματικής φόρτισης που προκαλείται, συχνά, από την ανάγνωση του περιεχομένου τους. Ως ελάχιστο δείγμα, επελέγησαν συνολικά σαράντα πέντε τεκμήρια χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και άλλα εξίσου ή ακόμη και περισσότερο ενδιαφέροντα.

Από τα χρόνια του Ρήγα μέχρι τον Καποδίστρια, η ανθολογία των αρχειακών τεκμηρίων που παρουσιάζεται εδώ συνδέεται με πρόσωπα της προεπαναστατικής περιόδου και του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, με πρωταγωνιστές των χρόνων του Αγώνα 1821-1828 και της περιόδου του πρώτου Κυβερνήτη, του Ιωάννη Καποδίστρια.

Η μύηση από την Υπέρτατη Αρχή της Φιλικής Εταιρείας, η πρώτη προκήρυξη και η έναρξη της Επανάστασης, η πρώτη εφημερίδα της, η οργάνωση του Αγώνα, η αγωνία της αποδοχής του από το διεθνές περιβάλλον, ο αγώνας στη θάλασσα και οι νικηφόρες ναυμαχίες, η πολιορκία του Μεσολογγίου, ο εμφύλιος πόλεμος (1824-1826), οι αγωνίες για την επιβίωση των στρατευμάτων εξαιτίας της έλλειψης ανεφοδιασμού και το παράπονο των αγωνιστών είναι μερικές από τις όψεις που αναδεικνύονται.

Τα τεκμήρια, επειδή διαθέτουν την αμεσότητα της πληροφορίας που διασώζουν, προβάλλουν στον πραγματικό χρόνο τους την καταγραφή πολεμικών επιχειρήσεων από τους ίδιους τους πρωταγωνιστές. Προβολή που, κάποιες φορές, έχει τη μορφή μιας οι-

ονεί φωτογραφικής αναπαράστασης· τα τεκμήρια αφηγούνται την ιστορία τους άλλοτε μέσα από τις «πειθαρχημένες» και άρτιες γραφές των ίδιων των συντακτών ή των γραμματικών τους και άλλοτε μέσα από γραφές δυσανάγνωστες και ανορθόγραφες. Η εκφορά των λέξεων υπακούει σ' ένα ιδιαίτερο ύφος και ο μεστός λόγος των κειμένων κατορθώνει, με λίγες μόνο λέξεις, να συμπυκνώσει την ουσία του περιεχομένου τους.

Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, κάθε αναπαραγωγή του πρωτότυπου τεκμηρίου συνοδεύεται από τη μεταγραφή της, η οποία φέρει έναν αποδιδόμενο τίτλο, δάνειο από το ίδιο το σώμα του κειμένου. Διατηρήθηκε η ορθογραφία του συντάκτη, η στοίχιση του πρωτότυπου κειμένου όπως και η πρωτότυπη χρήση πεζών και κεφαλαίων χωρίς την προσθήκη σημείων στίξης. Ακολουθήθηκε το μονοτονικό σύστημα. Στις περιπτώσεις παλαιότερων μεταγραφών, έγιναν οι απαραίτητες διορθώσεις όπου κρίθηκε απαραίτητο μετά την παραβολή πρωτοτύπου και μεταγραφής. Προστέθηκαν, τέλος, επεξηγηματικά σχόλια, βοηθητικά ως προς την κατανόηση του κειμένου αλλά και του περιβάλλοντος στο οποίο αυτό εντάσσεται χρονικά, καθώς και σύντομα βιογραφικά σημειώματα των συντακτών.

Η άποψή μας είναι ότι η παρούσα έκδοση θα χρησιμεύσει ως εργαλείο εξοικείωσης του ευρύτερου κοινού με τις άμεσες πηγές της Ιστορίας και ειδικότερα με ορισμένες πτυχές της προσωπικότητας των πρωταγωνιστών της Επανάστασης. Διαθέτει, όμως, παράλληλα και εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Τα αρχαιακά τεκμήρια βρίσκονται στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η μεγάλη ποικιλία του αρχαιακού υλικού που διαχειρίζεται η εθνική αρχαιακή υπηρεσία επιτρέπει τη διδακτική αξιοποίησή του, ενώ παράλληλα ευαισθητοποιεί τους μαθητές ως προς τη συνεισφορά στην ουσιαστική προσέγγιση μιας πρωτογενούς πηγής.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά την Τράπεζα Πειραιώς για την ένταξη της παρούσας έκδοσης στον σχεδιασμό του Προγράμματος Επετειακών Δράσεων για τον εορτασμό των 200 χρόνων από την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης και ιδιαίτερα τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Πειραιώς, κύριο Γεώργιο Χαντζηνικολάου, και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, κύριο Χρήστο Μεγάλο.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε σε όλα τα στελέχη της Τράπεζας Πειραιώς με τα οποία συνεργαστήκαμε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της έκδοσης και συγκεκριμένα στην κυρία Αγγελική Μπούκη, Επικεφαλής της Μονάδας Πολιτιστικών και Κοινωνικών Δράσεων, η οποία από την πρώτη στιγμή αντιμετώπισε με θερμή την πρότασή μας, στην κυρία Ελένη Μπενέκη, Προϊσταμένη του Ιστορικού Αρχείου του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς για την εξαιρετική συνεργασία και την υποστήριξή της όπως και την κυρία Χρύσα Κουμουνδούρου, Manager της Μονάδας Πολιτιστικών και Κοινωνικών Δράσεων για την υποστήριξη στο πλαίσιο της προετοιμασίας του έργου.

Αμαλία Παππά

Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια
των Γενικών Αρχείων του Κράτους,
Διευθύντρια Αρχαιακής Έρευνας, Προβολής,
Επικοινωνίας, Συντήρησης και Διατήρησης αρχείων

Greco

LET THE GREEKS BE LOST, BUT SAVE THE ARCHIVES

ABOUT THE ARCHIVAL DOCUMENTS

Systematic production of public documents of the fledgling Greek state began with the declaration in 1821 of the Greek War of Independence, also known as the Greek Revolution. Apart from those produced by the Supreme Authority and Councils of the *Filiki Eteria* (Society of Friends) and the regional authorities of the Revolution – in other words, the Senate of Western Continental Greece, the Areopagus of Eastern Continental Greece and the Peloponnesian Senate – documents were also produced by the High Secretariat of State and the various Ministries. It was mandatory to keep these archives, and starting in the early years of the Revolution, measures were taken for their protection and security. One must not forget that these documents were produced and archived under wartime conditions.

A number of general orders determined the manner in which the archives were kept and the measures to be taken to preserve them, the first order being that of 20 November 1821, according to which: The Areopagus is obliged to create an archive in which it is to save all letters, private and public, and to pass them on, in good condition and catalogued, to its successors [...]

During the conduct of military operations, it was especially difficult to maintain and safeguard the archives. A salient example is an incident –related by Fotakos (Fotios Chrysanthopoulos, 1798-1878), in *Memoirs of the Greek Revolution*– that took place during Dramali's expedition: At that time, the Vice President of the Executive was alone in saying that, on their way, they should pick up the Government archives to ensure they weren't lost, and when a member of his entourage grumbled that "the Greeks may well be lost, and he wants archives!" he responded, "Let the Greeks be lost, but save the archives."

Most of the archives that were saved are now kept in the General State Archives.

THE RESCUE OF THE ARCHIVES

The tireless work of the author, folklorist and historian Giannis Vlachogiannis (1867-1945) enabled him to amass a unique collection of archival material. An iconic figure himself and a devotee of the Great Struggle, Vlachogiannis was one of the most determined collectors of archives, private documents, manuscripts and memoirs related to the Greek Revolution. He wrote: Even as a child, I lived and breathed 1821. And my only love was always the Homeland and its History [...] I rummaged through bookshops, junk shops, I studied and put together my first collections. That is where I got my first lessons. Befittingly, to this day his sobriquets include "glorious ragman" and "novitiate of national history."

Thanks to his passion for the history of the Greek Revolution, a significant portion of the archives related to the period of the Struggle was saved from destruction, to be added – through the General State Archives, founded in 1914 – to the nation's archival assets.

In 1893, when informed that the Court of Auditors had decided to get rid of its old archives, including those bearing on the Revolution, he embarked on a systematic, albeit solitary, mission to locate them and, often by chance, rescue them from the rubbish heap. He braved the dust and mold of old Athenian houses, constantly searched through antique shops, old printing shops, bazaars, junkyards and warehouses full of discarded paper. He looked for documents from the "Great Struggle" that had been cast off to end up being sold in the most unexpected places, and he frequented auctions, bidding with his own money to acquire historical documents.

Vlachogiannis is intrinsic to our memory of the Revolution, and without him, our documentary record of the Revolution and the subsequent historical periods would be limited – certainly nowhere near what it is today – and the memory of many key figures would have been lost.

And this is how the General State Archives, thanks to Giannis Vlachogiannis – who played a key role in the Archives' founding in 1914, donating his priceless collection – came to have the largest collection, by volume, of primary sources on the Revolution of 1821.

THE PUBLICATION

The sources used for this publication were drawn exclusively from the General State Archives. Documents were drawn from the archives and archival collections of the Pre-Revolutionary Period; the Political and Administrative Authorities of the Revolution; the Giannis Vlachogiannis Collection; the Private Collections (K), in particular the archives of those who fought the Revolution, which contain their personal correspondence; and the Engravings Collection.

Through the writings of the key figures of the Revolution of 1821, we have attempted to capture unique historical moments, including the restructuring of the Revolution's network, and recounting the activities of its Authorities, the emergence of the relationships and careers of those who staffed the Authorities, and the daily lives of unsung but key players in the Revolution.

To achieve its goal, the publication presents representative and, in large part, previously unpublished documents. There were multiple criteria for the selection of documents. The process itself turned out to be very difficult endeavour, not only because of the wealth of the archival material, in combination with the space constraints of a publication like the present one, but also because of the sheer poignancy of their content. As a minimum sample, a total of forty-five documents were selected, from a vast deposit of equally or more interesting ones.

From the times of Rigas to those of Kapodistrias, the anthology of archival documents presented here relates to persons from the pre-revolutionary period and the Modern Greek Enlightenment, to protagonists of the 1821-1828 Struggle, and to the period of the first Government of the Greek State, that of Ioannis Kapodistrias.

Initiation by the Supreme Authority of the *Filiki Eteria*, the first declaration and launching of the Revolution, the Revolution's first newspaper, the organization of the Struggle, concerns over the Revolution's reception in international circles, the fight for the sea and the naval victories, the Siege of Messolonghi, the civil war (1824-1826), the revolutionary forces' struggle to survive supply shortages, and the disenchantment of the fighters are a few of the historical aspects of the Greek War of Independence highlighted herewith.

Due to the primary nature of the information they contain, the documents are a real-time record of military operations, vivid snapshots of the historical conjuncture, provided by the key players themselves. A record that sometimes makes a purely visual impression, as it were: The documents tell their stories, sometimes through the "disciplined" and elegant writing of the authors themselves or their secretaries, other times through writing that is illegible, rife with misspellings. The words are delivered in a certain tone, and the texts are so concisely written that their essence is conveyed in but a few words.

For the reader's convenience, each reproduction of an original document is accompanied by a transcription of its content, under a title borrowed from the original text itself. The authors' spelling and line breaks are retained, as is their use of lower-case and capital letters, and no punctuation has been added. The monotonic system is used. In cases where older transcriptions were used, the necessary corrections were made wherever deemed necessary, following comparison of the original and the transcript. In addition to short biographical notes, explanatory notes were added to aid the reader follow the texts and the chronological context in which they were written.

We believe that a wide general readership will be able to use this publication to familiarize themselves with primary historical sources and, more specifically, with certain aspects of the personality of central figures of the Greek Revolution. Furthermore, the volume can be used as also an educational tool. Archival documents can be the core element of the educational process. The great variety of the archival material retained by the national Archival Service makes them ideal for classroom use, a process to familiarize students with the substantial role of primary sources in history.

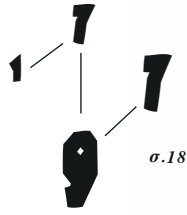
ACKNOWLEDGEMENTS

Our warm thanks to Piraeus Bank for including this publication in its Program of Anniversary Actions in celebration of the bicentennial of the declaration of the Greek War of Independence, and especially to the Chairman of Piraeus Bank's Board of Directors, George Handjinicolaou and the Bank's CEO, Christos Megalou.

Special thanks are due to all of the Piraeus Bank personnel who worked with us during the creation of this publication, and specifically, Angeliki Bouki, Head of Cultural & Social Initiatives Unit, who welcomed our proposal from the very outset; Eleni Beneki, Head of the Historical Archives Department of the Piraeus Bank Group Cultural Foundation, for her excellent collaboration and support; and to Chryssa Koumoundourou, Manager of Cultural & Social Initiatives Unit.

Amalia Pappa

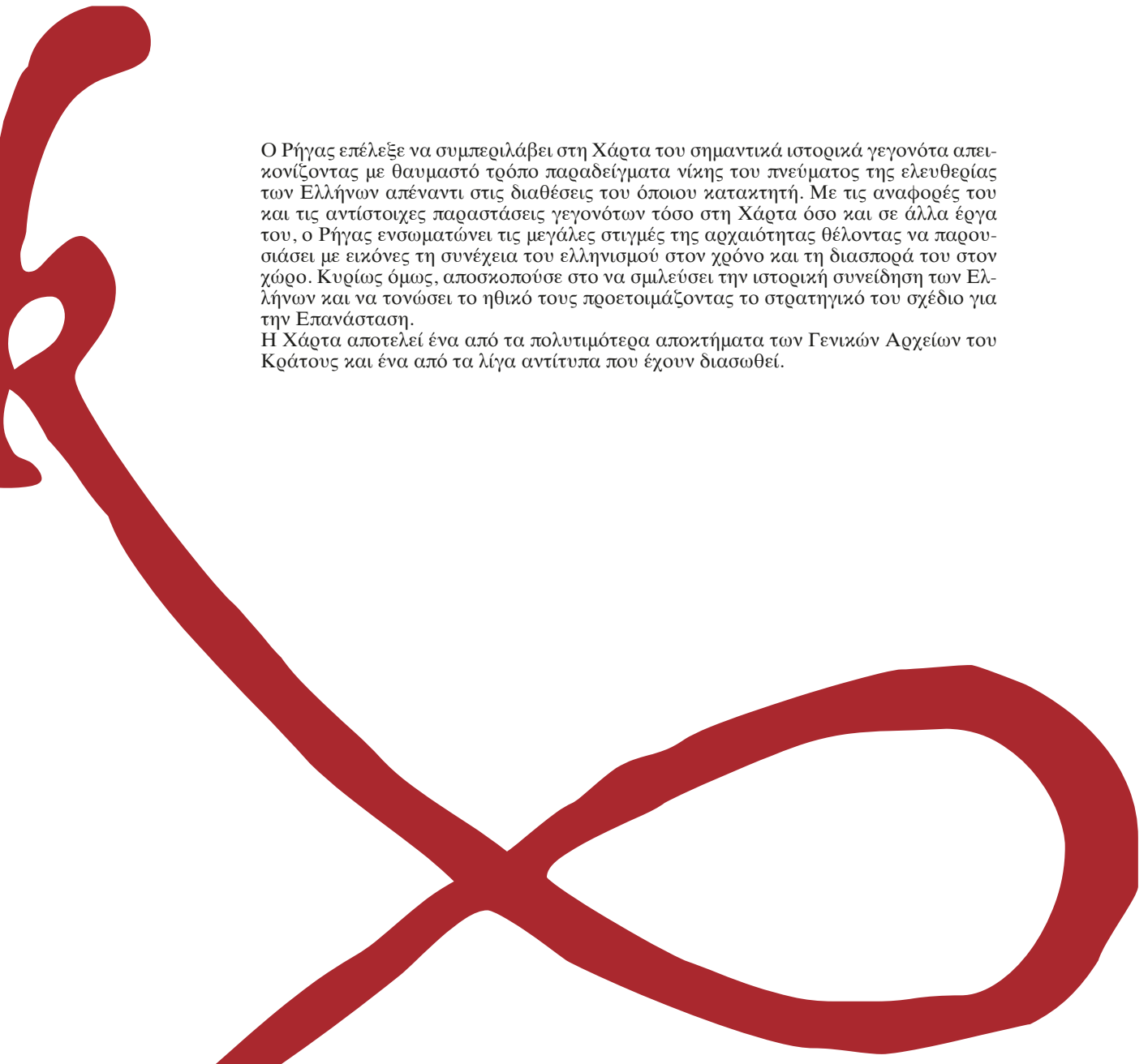
*Deputy Director General of the General State Archives,
Director of Archival Research, Promotion, Communication,
Restoration and Preservation of Archives*

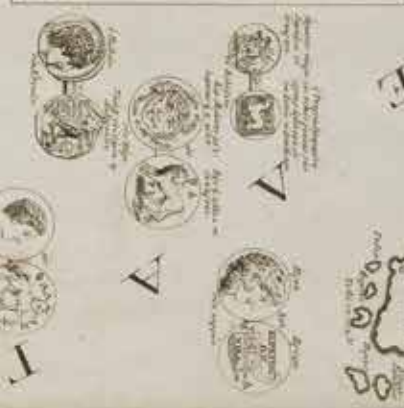
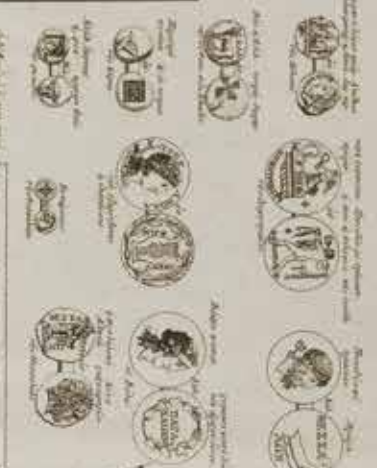
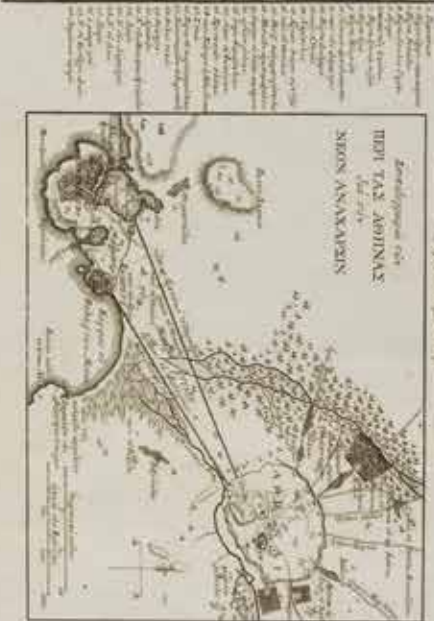

ἐπιβίβασεν ἅπασαν γραμμὴν βιβλῶν.

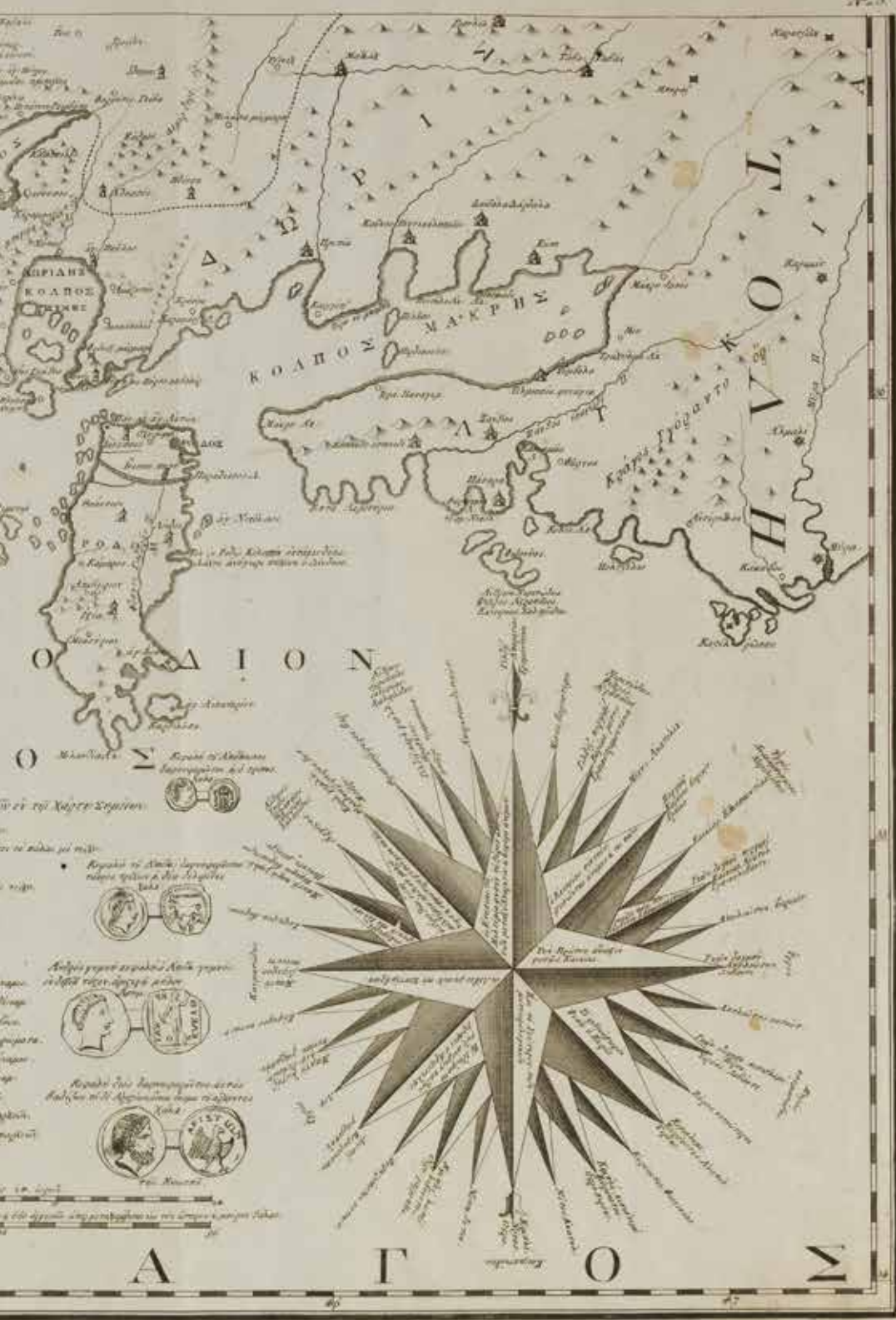
Ο Ρήγας επέλεξε να συμπεριλάβει στη Χάρτα του σημαντικά ιστορικά γεγονότα απεικονίζοντας με θαυμαστό τρόπο παραδείγματα νίκης του πνεύματος της ελευθερίας των Ελλήνων απέναντι στις διαθέσεις του όποιου κατακτητή. Με τις αναφορές του και τις αντίστοιχες παραστάσεις γεγονότων τόσο στη Χάρτα όσο και σε άλλα έργα του, ο Ρήγας ενσωματώνει τις μεγάλες στιγμές της αρχαιότητας θέλοντας να παρουσιάσει με εικόνες τη συνέχεια του ελληνισμού στον χρόνο και τη διασπορά του στον χώρο. Κυρίως όμως, αποσκοπούσε στο να σμιλεύσει την ιστορική συνείδηση των Ελλήνων και να τονώσει το ηθικό τους προετοιμάζοντας το στρατηγικό του σχέδιο για την Επανάσταση.

Η Χάρτα αποτελεί ένα από τα πολυτιμότερα αποκτήματα των Γενικών Αρχείων του Κράτους και ένα από τα λίγα αντίτυπα που έχουν διασωθεί.

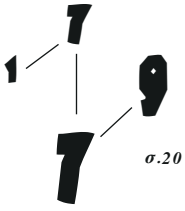

Small vertical text on the right edge of the page, likely a page number or a reference mark.

Α	Γ	Ο	Σ
---	---	---	---

"Charta (Map) of Greek, including its islands and some of its many colonies in Europe and Asia Minor," Rigas Velestinlis of Thessaly. Vienna, 1797.
G.S.A. - Central Service, Engravings Collection

*...να βοηθάτε πάντοτε το
σχολείον σας εξ ιδίων πόνων,...
διά να λάβετε και παρά Θεού
τον μισθόν σας και τιμήν παρά
ανθρώποις...*

ευγενέστατοι αγαπητοί μου αδελφοί
οι κατοικούντες την χώραν Πρέβεζαν,
σας ασπάζομαι και παρακαλώ τον άγιον
θεόν διά την ψυχικήν και σωματικήν σας υγείαν.
εγώ αδελφοί μου, ως δούλος χριστού του
θεού ημών ανάξιος, περιερχόμενος
και διδάσκων το κατά δύναμιν τους
χριστιανούς, ήλθα και εδώ και βλέποντας ότι
δεν έχετε σχολείον, επαρακίνησα τους
χριστιανούς και έδωσαν το κατά δύνα-
μιν και προαίρεσιν διά το σχολείον σας.
πρέπει δε και η ευγενία σας πάντες να
βοηθάτε πάντοτε το σχολείον σας εξ ιδίων
πόνων, ή κοινώς από την χώραν,
και από βακούφια διά να λάβετε και παρά
Θεού τον μισθόν σας και τιμήν παρά
ανθρώποις.

είμαι δε και εγώ χρεώστης να παρακαλώ
τον κύριον τον ευλογούντα τα πάντα
να ευλογήση την χώραν σας και το σχολείον
και τα παιδιά σας, και να σας αξιώση να
ζήσετε και εδώ καλά και θεάρεστα και να σας
βάλη και εις τον παράδεισον να χαίρεσθε
και να ευφραίνεσθε να δωξάζετε την αγίαν
τριάδα. αμήν έβαλα δε και επίτροπον τον
παπά κυρ νικόλαον κερραμιδά και τον κυρ
αναστάσιον παπά ρίζον να κρατούν και κυ-
βερνούν το άνοθεν σχολείον, έτι δε και επι-
στάτας και βοηθούς αυτών τον κυρ δήμον
του χριστού και τον κυρ σπύρον του γεω-
ργίου λάμπρου, και το κυρ χρίστον του
γεωργίου, να βοηθούν το αυτό σχολείον κα-
θώς και ο κύριος τους φωτίση.
Και αν σας τύχη κανένα εμπόδιον,
από τους εξουσιαστές αυτής της χώρας, να
το εβγάnete έξω από το σύνορο όθεν σας
φανή εύλογον. ταύτα και υγιαίνετε εν κυρίω

αψοθ¹: απρίλιον
κοσμάς ιερομόναχος ευχέτης σας

7
7 9
σ.22

2

μερος 2ου
N. 1.

Αφ' ου γνωρισται ενα γρεκου οτι ενα λιθος βε
 βρος δευτερος κραταις τις παριδος ικε μαρος αυ
 θροσος, οτι δει ενα μαρος εσ κληραι αχιν αθρια
 ριζικιν οσια κα αν ινα, οτι εσθωρι να καλιχι
 δι εσ διυ αθρια μας οχι ασο σφριερραι ε
 αχιν αθρια αχα ασο κληραι σαβριοθισμον,
 βολε το εσθωρι διυ ισοχρησι οτι δεχισ βου δεχ
 δι εσ διυ αθρια κα σφοδου βου κληραι α
 δεχ σφοδου εσ το εσθωρι / το κληραι βραμ
 με τα σφια. ανισος ορος αθριοκορμειος
 εμσο τις γραμιας δευ ενα διαβασι να γρευι
 αβλο στα τα ιαρεος βολε το εμσορις τα σφια
 κα λυρις, κα αβλος εχι κρεος να γρευι αβλο
 σιλος με οσιου μαρος τις αθριας ασαυθισ
 οθαι το σφριερασι εσθωρια.

2

Μερος 2ου

Μετα τρις εσφριερας ιαρεας βου σφριερας
 εσ ενα ιαρεακ κα λυρις οτι δεχισ να ορμειος
 αβλου βου αθρεσι ανισος κληραι τα οσια
 λυρις στα ριαι υσθωρι γρευι ενα αθρινα,
 κληραι μερος / στα να ριαι αυτοι ο ιαρεας / το
 λυρις βου ορμου κα αβλος βου εσθωρια αβλο
 νι τρις εσφρις με χαμικιν βουιν, ιαρεας βου
 εσθωρις με δυναθιν βουιν στα να αυτοι κληραι
 ιαρεας ανισος αβλο τα οσια εσ τρις βου
 ρεσ ενα αθρινα αβλος δεχισ ασοκριδι ενα
 κα δεχισ ενα αθρινα κα στα βου ασθωρια

...Αφου γνωρισις
εναν γρεκον...
οτι επιθιμι να
κατιχιθι ις τιν
ετεριαν μας...

Διδασκαλία

Μέρος πρώτον

Α' 1

Αφου γνωρισις εναν γρεκον οτι είναι τιουτος βε-
βεος θερμος ερασις τις πατριδος ινε καλος αν-
θρωπος οτι δεν ινε μελος ις καμιαν αλιν ετεριαν
μιστικιν¹ οπια κε αν ινε, οτι επιθιμι να κατι-
χιθι ις τιν ετεριαν μας οχι από περιεργιαν ί
αλιν ετιαν αλα απο καθαρον πατριοτισμον,
τοτε του διδεις τιν υποσχεσιν οτι θελι τον δεχ-
θι ις τιν ετεριαν κε προτον τον κανις α
δελφοπιτον ις το εβαγγελιον Ι το κινος βλαμιν Ι
με τα σιμα. Αν ισος ομος εβρισκομενος
εκσο τις γρεκιας δεν ινε δυνατον να γενι
αφτο δια του ιερεος τοτε του εκσιγις τα σιμα
κε λογους, κε αφτος εχι χρεος να γινι αδελφο-
πιτος με οπιον μελος τις ετεριας απαντισι
όταν του παρισιασθι εφκολια ...]

¹ Η Φιλική Εταιρεία ήταν η σημαντικότερη από τις μυστικές οργανώσεις που σχηματίστηκαν για την προετοιμασία της Επανάστασης και την απελευθέρωση των Ελλήνων. Ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησό από τον Εμμανουήλ Ξάνθο, τον Νικόλαο Σκουφά και τον Αθανάσιο Τσακάλωφ. Ως τέταρτο μέλος της, μύηθηκε ο Αντώνιος Κομιζόπουλος από τη Φιλιππούπολη. Επίσης από τα πρώτα μέλη που μύηθηκαν ήταν ο Παναγιώτης Αναγνωστόπουλος και μάλιστα, σύμφωνα με ορισμένες πηγές, υπήρξε συνιδρυτής πριν τον Ξάνθο ο οποίος μύηθηκε αργότερα. Οι Φιλικοί, μετά τη μύησή τους στην Εταιρεία, έδιναν όρκο πίστης. Λειτουργούσαν με κανόνες συνομηλικότητας και επικοινωνούσαν με κωδικοποιημένα μηνύματα και ψευδώνυμα.

τῶν ἀδελφῶσσι
(κοινῶς βραϊμεδων)

Κατήχσις.

Κατήχσις τον συστηματον¹

Ὁρκος πρῶτος

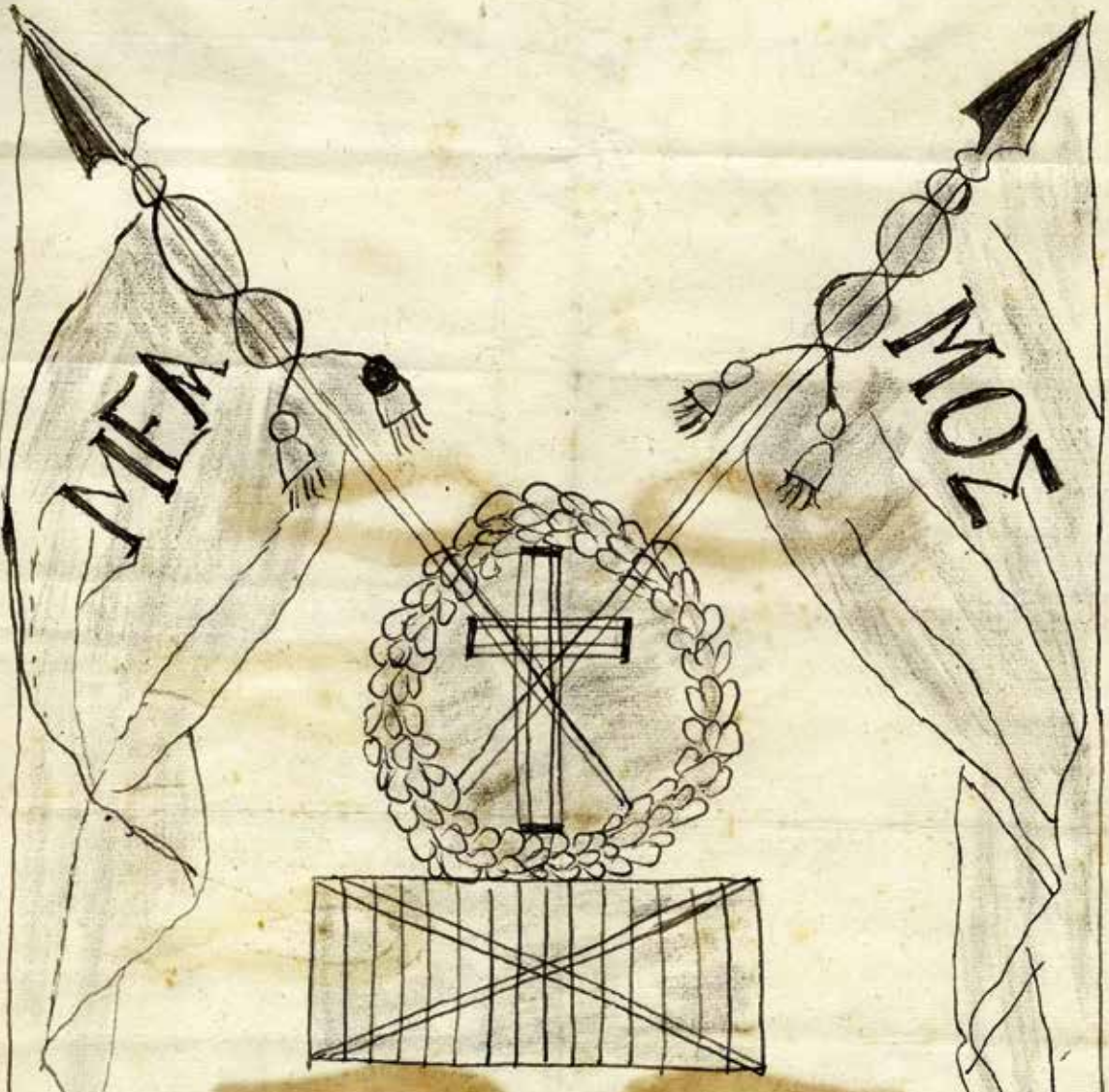
«ὀρκίζομε ἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, ἐνοπίον του
υπερτατου ὄντος ὅτι θελο φιλασσο καθολιν τιν δυναμιν τῆς λεκ-
σεος θισιαζον κα τιν ἰδιαν μου ζοιν, ἰποφερον κα τα πλέον
σκληρα βασανα, τὸ μυστιριον τὸ ὁπιον θελι μου ἐκσιγιθι
μυστικον, κα ὅτι θελι ἀποκριθο τιν ἀλιθιαν ἰς ὅτι ἐροτιθο.»

¹ Η πρώτη βαθμίδα της μύησης στηρίχθηκε σκόπιμα στο παλιό έθιμο της αδελφο-
ποίησης γιατί δεν μπορούσε να κινήσει τις υποψίες της οθωμανικής Διοίκησης.
Ὡς «Ἀδελφοποιητοί» ἀποκαλούνταν ὅσοι ἦταν ἀγράμματοι ἐνῶ ὡς «Συστημένοι»
ἐκείνοι που γνῶρίζαν γράμματα.

Κατήχσις τον συστηματον

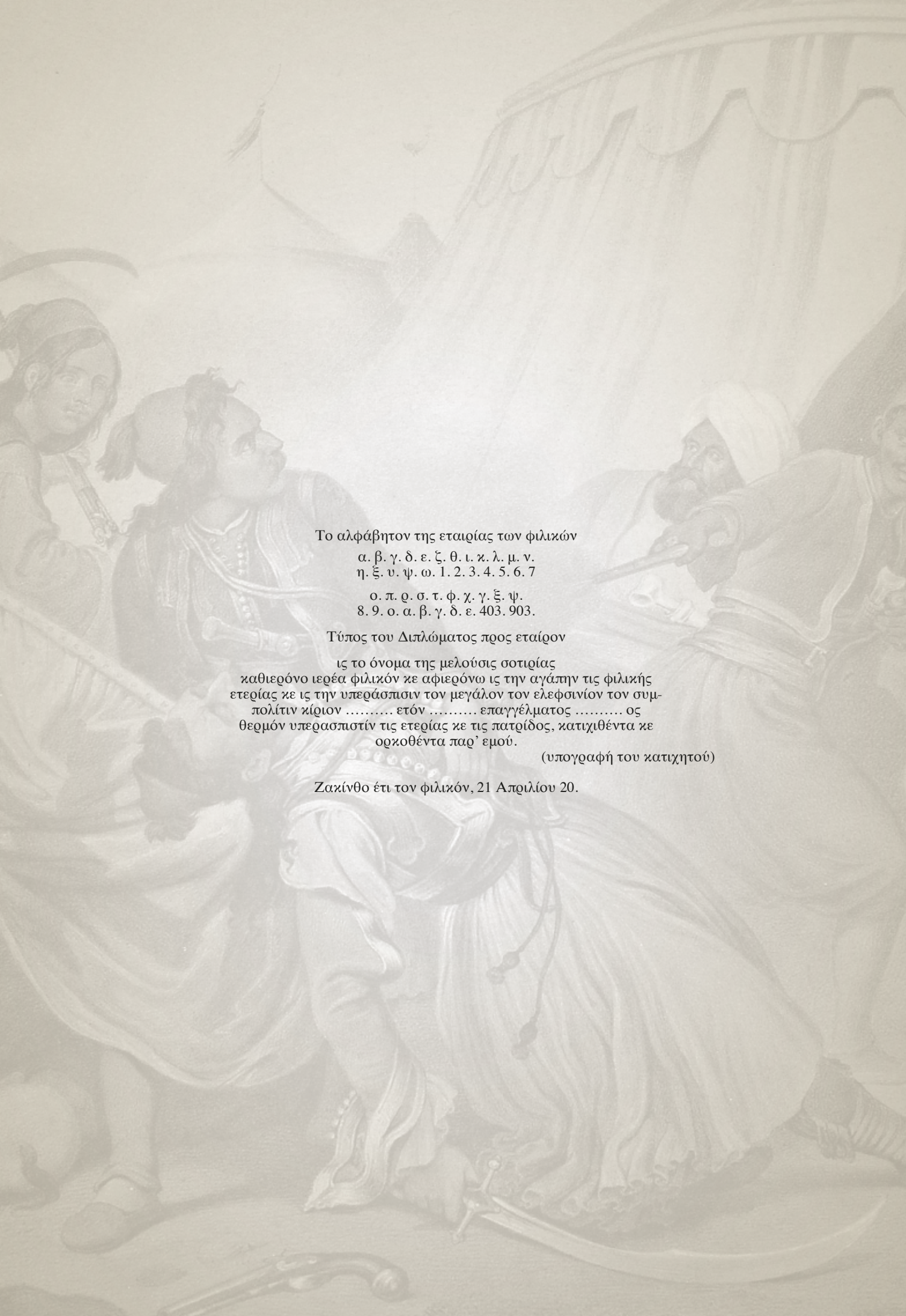
Ὁρκος πρῶτος

Ὁρκίζομε ἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, ἐνοπίον του
υπερτατου ὄντος ὅτι θελο φιλασσο καθολιν τιν δυναμιν τῆς λεκ-
σεος θισιαζον κα τιν ἰδιαν μου ζοιν, ἰποφερον κα τα πλέον
σκληρα βασανα, τὸ μυστιριον τὸ ὁπιον θελι μου ἐκσιγιθι
μυστικον, κα ὅτι θελι ἀποκριθο τιν ἀλιθιαν ἰς ὅτι ἐροτιθο.»

3α68878δν 63α δω5εαιζα α86303ηα
 4η23α0878 3000ωη γ353487 4ωηγ3α0878 3α637ηυηη
 37 63α γ35343α ω6ω03ηα 4ω3α637 39ω0ηα93α37 687 δω2η587
 3ω0ω 87 687 ω5ωγα37387 687 α3δ69853637 1ηδη03η 613032η86
 3α 6αδη7ε35 ω49η6032ηα 40363 ω687 αη04876η ω9η7ηωω5δη68α
 2/32ηα 4η58α ηα 2ω0687 39ω0ηα93α637 ωγ4ωδ873ηα 63α 9η
 6032ηα 4η63δ32ω763 4ω80482ω763 9η0ω6ε ΗΓ
 ω7 4863 9ηη43η 63348α3 687 γ353487 η90353ε 2/ω4η6αα
 ω03α

Κρυπτογραφημένο εφοδιαστικό μέλους της Φιλικής Εταιρείας. [χωρίς χρονολογία]
 Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Βλαχογιάννη
 Certificate of membership in the Filiki Eteria (Society of Friends). [undated]
 G.S.A. - Central Service, Giannis Vlachogiannis Collection

Το αλφάβητον της εταιρίας των φιλικών

α. β. γ. δ. ε. ζ. θ. ι. κ. λ. μ. ν.
η. ξ. υ. ψ. ω. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7

ο. π. ρ. σ. τ. φ. χ. γ. ξ. ψ.
8. 9. ο. α. β. γ. δ. ε. 403. 903.

Τύπος του Διπλώματος προς εταίρον

ις το όνομα της μελούσις σοτηρίας
καθιερόνο ιερέα φιλικόν κε αφιερόνω ις την αγάπην τις φιλικής
ετερίας κε ις την υπεράσπισιν τον μεγάλον τον ελεφσινίον τον συμ-
πολίτιν κίριον ετόν επαγγέλματος ος
θερμόν υπερασπιστίν τις ετερίας κε τις πατρίδος, κατιχθέντα κε
ορκοθέντα παρ' εμού.

(υπογραφή του κατιχητού)

Ζακίνθο έτι τον φιλικόν, 21 Απριλίου 20.

Τὸ ἀλφάβητον τῆς Ἐταιρείας τῶν Φιλικῶν.

α.	β.	γ.	δ.	ε.	ζ.	θ.	ι.	κ.	λ.	μ.	ν.	
ρ.	σ.	τ.	υ.	φ.	ω.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
8.	9.	ο.	α.	β.	γ.	δ.	ε.	403.	903.			

Πῶς τὸν Διογνώμονα ἀφοῦ ἔλαβον

ἰς τὸ ὄνομα ἢς μερόνους σοφείας

καθιερώτο ἱερέα φιλικῶν καὶ ἀφιερῶν ἰς τὴν ἀγάπην ἢς φιλικῶν
 εὐερίας καὶ ἰς τὴν ὑπερασπίσασιν τοῦ μεγάλου τοῦ ἐξουσιῶν τοῦ συμ-
 χωρίτιν κίριον ἐλόν ἐσαγγελήματος ὡς
 θερμοῦ ὑπερασπιστοῦ ἢς εὐερίας καὶ ἢς σωτηρίας, μαχηθῆναι καὶ
 ὀρθοδίνια ἀπαρ' ἑμοῦ.

(ὑπογεγραμμένον τῷ Καλεχιδῶ)

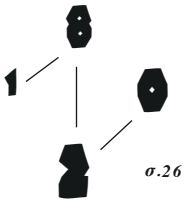
Ζακύνθος ἐπὶ τοῦ φιλικῶν, 21 Ἀπριλίου 20.

Το αλφάβητο της Εταιρείας των Φιλικών. Πρόκειται για την αντιστοίχιση των γραμμάτων της αλφαβήτου με αριθμούς και γράμματα ώστε να είναι δυνατή η αποκρυπτογράφηση επιστολών μεταξύ των μελών της Φιλικής Εταιρείας. Στο ίδιο τεκμήριο, περιλαμβάνεται υπόδειγμα διπλώματος (πιστοποιητικού) με το οποίο ο κατηχητής καθιέρωνε ένα μέλος της Φιλικής Εταιρείας ως ιερέα. Οι ιερείς, έχοντας δικαίωμα Κατήχησης, ήταν επιφορτισμένοι με το έργο της μύησης μελών στους δύο πρώτους βαθμούς. Ζάκυνθος, 21 Απριλίου 1820

Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Μάμουκα

The coded alphabet of the Filiki Eteria. This is a character map matching letters of the alphabet to numbers and symbols, enabling the decoding of correspondence exchanged by the members of the Filiki Eteria. The same document includes a sample of a diploma (certificate) conferred by the catechist on members of the Filiki Eteria achieving the rank of Priest. Priests were tasked with initiating new members into the first two ranks. Zakynthos, 21 April 1820

G.S.A. - Central Service, Mamoukas Archive

Ορκιζομε
επανο ις το
εβαγγελιον του
θεου και λογου
του ιπερτατου
οντος...

Ορκος.

Ορκος πρoτος

«Ορκιζομε επανο ις το εβαγγελιον του θεου και λογου του ιπερτατου οντος, ις το ονομα τις αλιθιας κε δικεοσινις, να φυλακσο, θισιαζοντας κε τιν ιδιαν μου ζοιν κε ιποφερον κε τα πλεον σκληρα βασανα καθολιν τιν δυναμιν τις λεκσεος, το μιστριον το οπιον θελο μου εκσιγιθι, κε οτι θελι αποκριθo τιν αλιθιαν ις οτι εροσιθo με καθαρα μου εκσομολογισιν.

Ορκιζομε οτι δεν ιμε μελος ις καμιαν αλιν εταιριαν μιστικιν οπια κε αν ινε επιθυμο να κατιχιθo ις τιν ετεριαν τις πατριδος μας Ελαδος, οχι απο περιεργιαν, ι αλιν ετιαν, αλ απο καθαρον πατριοτισμον ος θερμος ερασις τις μριοποθιτου πατριδος μας Ελαδος.»

Εκσομολογισις

- α. πος ζις, κε ποθεν ο πορος τις ζοις σου;
- β. σιγγενις εχις; Τι επαγγελματος, κε πιας καταστασεος;
- γ. εσιγγισθι με αφτους, ι με φιλους σου, ι με αλον τινα;
- δ. εφιλιωθις με αφτους, κε δια πιαν ετιαν κε το εν κε το αλο;
- ε. ισε ιπανδρεφγμενος; εχις κλισιν να ιπανδρεφθις;
- στ. εχις εροτα; ιχες ποτε; σου απερασε; κε απο τι κερων;
- ζ. σου ακολουθισε καμια ζημια μεγαλι ή μεταβολι τις καταστασεος σου;
- η. ισε εφχαριστιμενος ις το επαγγελμα οπου εβρισκεσε, κε ποιον περισσοτερον επιθυμις;
- θ. εχις κανενα φιλον πιστον; κε πιος ινε;
- ι. πος στοχαζεσε να ζισις κε που ις το εκσις;

Ερωτες, απαντες

"Ερωτουμε εσας εσ το εβανγγελιο το ενο μετρον το ιερταλο ονομα, εσ το ονομα της αγιας και δικαιοσυνης, να ροζαυσο, διασταφοντα, να εις ιδιαι μετ σου με ισοφρατα με τα σκευα σου δια βασανη και οχι να διαπαρην της δικαιοσυνης, το μητρονιο το οσιοι σου με εμ σοντο, με οτι σου εσουριδα τον αγια και εσ το ερωτουμε με καθαραι μου εσσομοχογια.

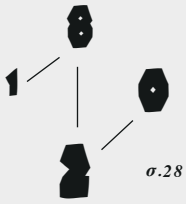
"Ερωτουμε οτι δευ εμε μετρον εσ καρδια αγια ελευρια μετρονιο οσια με αν ινα εσδομο να καθιχυδα εσ τον ελευρια της παριδα, μετ ελαιο, οχι απο σεριερτα εσ αγια ελια, με αποκαδα ρου παριδοιομο οτ εστρομο εραυια της μετρονιο οσια παριδα, μετ ελαιο."

Εσσομοχογια

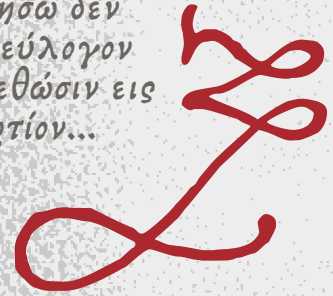
- α. ποσ εμ, με σοντο οστρον της σου οσ;
- β. σιγγκονι εχια; εσ πασσυγκρατο, με σια, κατερασου;
- γ. κογιποδο με αρτα, εμε ριγτα οσ, εμε αχοι λιτα;
- δ. εριγιοδοι με αρτα, με δια σια ελια κελαι με το αρο;
- ε. εσ εσ ανδρεφμετο; εχια κριον να εσ ανδρεφτα;
- ς. εχια εροτα; ικαυ οδο; οσ απερασ; με απο ρικαρο;
- ζ. οσ ακογτα εσ καρια εσροια μετρονιο; η μεταβοχι εσ μαλαρασου;
- η. εσ εσ χαριεμετο, οσ το εσ ανγγημε οσ εβριομε, με σια σεριετα ιαρον εσιδιφια.
- θ. εχια μετρονιο ριγοι ιοιτα; με σια ιτε.
- ι. ποσ εσκαμετο να εσ οσ με σια εσ το οσ;

Εσσομο

ε. ελευρια σουριγτα εσσο καθαρλο γρευτο ριγοπαριδα με σια ματαλο "ελευρια του ριγιου" οσ εσσο αρλο ιτε ματαλο εσ οσ εσ εσσο, με αν οδο εσ οσ οσ εσ οσ, εσ εσ εσ οσ.

...επειδή τα όσα
ήθελα να σας
ομιλήσω δεν
είναι εύλογον
να εκτεθώσιν εις
χαρτίον...

Φιλογενέστατε κύριε Κορνήλιε,¹

Ο αξιοσέβαστος και φιλογενέστατος Αρχιμανδρίτης Δικαίος² μ' εβεβαίωσεν όσα εκ φήμης περί της μεγάλης σας φιλογενείας ήκουα, και μ' επληροφόρησε προσέτι, ότι έχετε άκραν προθυμίαν να γείνητε ένας των υπουργών των πραγμάτων της Πατρίδος. η απόφασίς σας αύτη μ' εχαροποίησεν υπερβαλλόντως διότι τα προτερήματά σας μ' εγγυούνται μεγάλας εκδουλεύσεις. όθεν επειδή τα όσα ήθελα να σας ομιλήσω δεν είναι εύλογον να εκτεθώσιν εις χαρτίον, διέταξα τα πράγματα εδώ μετά του αρχιμανδρίτου Δικαίου, και ακούσατε πλέον τους σκοπούς μου από το στόμα του, τους οποίους δεν αμφιβάλλω, ότι θέλετε βάλει πάραυτα εις πράξιν. υγιαίνετε.

Ισμαήλ τη 8η 8[Οκτ]βρίου 1820

Ο Φίλος και αδελφός
Αλέξανδρος Υψηλάντης

Το γράμμα³ της προς την αρχήν⁴ και προς εμέ έλαβον το μεν πρώτον απέστειλον το δε προς εμέ με εχαροποίησεν υπερβολικά. υμείς δε ακούσατε τας διαταγάς του φίλου μου Γρηγορίου αρχιμανδρίτου και πράξατε ως λέξει υμίν.
[μονογραφή]

1 Κορνήλιος, Αναστάσιος, Αγωνιστής του 1821 γιατρός και πολιτικός από τη Ζάκυνθο. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και είχε τον βαθμό του Ιερέως. Θεωρείται ότι ήταν ο συντάκτης του πρώτου επίσημου κειμένου της Επανάστασης, δηλαδή της προκήρυξης με την οποία η Μεσσηνιακή Γερουσία γνωστοποιούσε στις ευρωπαϊκές αυλές την Ελληνική Επανάσταση και ζητούσε τη βοήθειά τους (βλ. σελ. 32-33 της παρούσας έκδοσης). Υπήρξε μέλος της Μεσσηνιακής Γερουσίας και πληρεξούσιος στη Β' Εθνοσυνέλευση του Άστρους.

2 Δικαίος, Γρηγόριος (Παπαφλέσσας).

3 Ιδιόχειρη σημείωση του Αλέξανδρου Υψηλάντη.

4 Το ανώτατο όργανο της Φιλικής Εταιρείας.

Φιλοφρονέσατε πάλιν Κορνίλιε.

A

5611

Ο ἀδελφοσύμβουλος καὶ φιλοφρονέσας ἀρχιμανδρίτης Δικαῖος μ' ἐβελώνου
 ὅσα εἰς φήμης περὶ τῆς μεγάλης σας φιλοφρονίας ἤκουα, καὶ μ' ἐξηρηφόρησα προ
 σάει, ὅτι ἔχετε αἰετὰ ἐπιδοκίματον νὰ γένητε ἕνα τῶν ὑπουργῶν τοῦ κράτους
 τῆς πατρίδος. ἡ ἀσφάλειά σας αὐτὴ μ' ἐχαροποιήσῃ ὑπερβαλλόντως διότι τὰ προ
 τερήματά σας μ' ἐγγυῶνται μεγάλας εὐδουλιγίας. ὅθεν ἐπειδὴ λα' ὅσα ἔδρα
 σάει ὁμιλήσω δεῦ' εἶναι ἔργον νὰ εὐτεδῶσιν ἢ χαρῶν, δι' ἃ τὰ δα τὰ πράγματα
 εἶδω μετὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Δικαίου, καὶ αὐτοῖς περὶ τοῦ σκοποῦ μου
 ἀπὸ τοῦ στόματός μου, τοῦ ὅποιος δεῦ' ἀμφιβάλλω, ὅτι δεύετε ἐαθὴν πᾶσαντα ἐς τὴν
 Ζην. Ἐγραμένως.

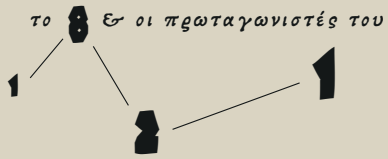
Ισραήλ ^{ἀπὸ τοῦ} τοῦ 2.861 1820.

ὁ φίλος καὶ ἀδελφός
 Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης

Ὁ φιλοφρονέσας ἀρχιμανδρίτης Δικαῖος μ' ἐβελώνου
 ὅσα εἰς φήμης περὶ τῆς μεγάλης σας φιλοφρονίας ἤκουα, καὶ μ' ἐξηρηφόρησα προ
 σάει, ὅτι ἔχετε αἰετὰ ἐπιδοκίματον νὰ γένητε ἕνα τῶν ὑπουργῶν τοῦ κράτους
 τῆς πατρίδος. ἡ ἀσφάλειά σας αὐτὴ μ' ἐχαροποιήσῃ ὑπερβαλλόντως διότι τὰ προ
 τερήματά σας μ' ἐγγυῶνται μεγάλας εὐδουλιγίας. ὅθεν ἐπειδὴ λα' ὅσα ἔδρα
 σάει ὁμιλήσω δεῦ' εἶναι ἔργον νὰ εὐτεδῶσιν ἢ χαρῶν, δι' ἃ τὰ δα τὰ πράγματα
 εἶδω μετὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Δικαίου, καὶ αὐτοῖς περὶ τοῦ σκοποῦ μου
 ἀπὸ τοῦ στόματός μου, τοῦ ὅποιος δεῦ' ἀμφιβάλλω, ὅτι δεύετε ἐαθὴν πᾶσαντα ἐς τὴν
 Ζην. Ἐγραμένως.

Επιστολή του Αλέξανδρου Ὑψηλάντη πρὸς τον Αναστάσιο Κορνήλιο στην Κωνσταντινούπολη. Τον ενημερώνει ὅτι ο Γρηγόριος Δικαίος μεταφέρει προφορικὰ τις διαταγές του καὶ εκφράζει την ικανοποίησή του για την προθυμία του παραλήπτη να συνεισφέρει στον Αγώνα.
 Ισραήλ, 8 Οκτωβρίου 1820
 Γ.Α.Κ. - Κεντρικὴ Υπηρεσία, Συλλογὴ Γιάννη Βλαχογιάννη
 Letter from Alexandros Ypsilantis to Anastasios Kornilios in Constantinople. Ypsilantis informs Kornilios that Grigorios Dikaïos is conveying his orders orally and expresses his satisfaction at the recipient's desire to contribute to the Struggle.
 Ismail, 8 October 1820
 G.S.A. - Central Service, Giannis Vlachogiannis Collection

το **Ε** οι πρωταγωνιστές του

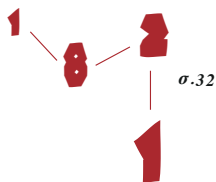

*...Μάχου υπέρ πίστεως
και πατρίδος...*

...Εν ενί λόγῳ
απεφασίσαμεν,
ἢ να ελευθερωθῶμεν,
ἢ να αποθάνωμεν...

Προειδοποιήσις προς τας Ευρωπαϊκάς αυλάς, εκ μέρους του φιλογενούς αρχιστρατήγου των Σπαρτιατικῶν Στρατευμάτων Πέτρου Μαυρομιχάλη, και της Μεσσηνιακῆς Γερουσίας της εν Καλαμάτῃ.

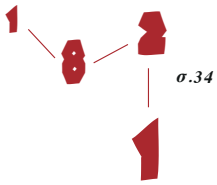
σ.32

Ο ανυπόφορος ζυγός της οθωμανικῆς τυραννίας εις το διάστημα ενός και επέκεινα αἰῶνος κατήντησεν εις μίαν ακμήν ὡστε να μη μείνη ἄλλος εις τους δυστυχεῖς πελοποννησίους Γραικοὺς, ει μή μόνον πνοή, και αυτή διά να ὠθῆ κυρίως τους εγκαρδίους αναστεναγμούς των. Εἰς τοιαύτην ὄντες αθλίαν κατάστασιν, υστερημένοι ἀπὸ ὅλα τα δίκαιά μας, με μίαν γνώμην ομοφώνως, απεφασίσαμεν να λάβωμεν τα ἄρματα, και να ορμήσωμεν κατὰ των τυράννων. Πάσα προς ἀλλήλους φατρία και διχόνοια, και καρποί της τυραννίας ἀπερρίφθησαν εις τον βυθόν της λήθης, και ἀπαντες πνέομεν πνοήν ελευθερίας. Αἱ χεῖρες μας ὅπου ἦσαν δεδεμέναι μέχρι του νυν ἀπὸ τας σιδηράς ἀλύσους της βαρβαρικῆς τυραννίας, ἐλύθησαν και ἔλαβον τα ὄπλα κατὰ των τυράννων. Οἱ πόδες μας οἱ περιπατοῦντες εν νυκτί και ἡμέρα εις τας εναγκαρεύσεις της ἀσπλαχνίας, τρέχουν εις ἀπόκτησιν των δικαιωμάτων μας. Η κεφαλή μας ἡ κλίνουσα τον αυχένα ὑπὸ τον ζυγόν, τον ἀπετίναξε και ἄλλο δεν φρονεῖ, εἰμὴ τη ελευθερίαν. ἡ γλῶσσα μας ἡ ἀδυνατούσα εις το να προφέρῃ λόγον, ἐκτός των ἀνωφελῶν παρακλήσεων προς ἐξιλέωσιν των τυράννων, τώρα μεγαλοφώνως φωνάζει και ἀμνει να ἀντηγῆ το γλυκύτατον ὄνομα της Ελευθερίας. Εν ενί λόγῳ απεφασίσαμεν, ἢ να ελευθερωθῶμεν, ἢ να αποθάνωμεν. Διὸ και παρακαλοῦμεν την συνδρομὴν ὅλων των ἐξευγενισμένων Ευρωπαϊκῶν γενῶν, ὡστε να δυναθῶμεν να φθάσωμεν ταχύτερον εις τον ἱερόν και δίκαιον σκοπὸν μας, και να λάβωμεν τα δίκαιά μας, και να αναστήσωμεν το τεταλαιπωρημένον Ἑλληνικὸν γένος μας. Δικαίῳ τῷ λόγῳ ἡ μήτηρ μας Ἑλλάς, εκ της ὁποίας και σεις ἐφωτίσθητε, ἀπαιτεῖ ὅσον τάχιστα την φιλάνθρωπον συνδρομὴν σας διὰ την ὁποίαν και ἡμεῖς θέλομεν δεῖξῃ εν καιρῷ πραγματικῶς την ευγνωμοσύνην μας.

Εν τῷ Σπαρτιατικῷ Στρατοπέδῳ της Καλαμάτας τη 25 Μαρτίου 1821¹
Πέτρος Μαυρομιχάλης ηγεμὼν και ἀρχιστράτηγος,
και ἡ Μεσσηνιακὴ Γερουσία² εν Καλαμάτῃ

¹ Διασώζονται ἀρκετὰ ἀντίγραφα του τεκμηρίου που φέρουν πολλές και διαφορετικὲς ἡμερομηνίες. Στὰ Γενικά Ἀρχεῖα του Κράτους (Συλλογὴ Γιάννη Βλαχογιάννη) σώζονται δύο χειρόγραφα με ἡμερομηνία 25 Μαρτίου 1821, ἡ ὁποία φέρεται και ὡς ἡ πιθανότερη.

² Μεσσηνιακὴ Γερουσία: Ἰδρύεται ἀμέσως μετὰ την ἀπελευθέρωση της Καλαμάτας τον Μάρτιο του 1821 και παρὰ τη συγκρότηση της Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, διεκδικούσε την ἐκπροσώπηση ὁλόκληρης της Πελοποννήσου, ἐνῶ στην οὐσία ἐκπροσώποσε μόνον τις οἰκονέειες Δεληγιάννη και Μαυρομιχάλη. Γι' αὐτὸν τον λόγο ἀμφισβητήθηκε ἡ ἀντιπροσωπευτικότητά και ἡ νομιμοποίησή της.

ΣΑΛΠΙΓΞ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α'

Εις οiwνός άριστος αμύνεσθαι περί Πάτρης
Ομήρ. Ιλιάδ. Μ. στίχ. 243

Εν Καλαμάτα, έτει α' της ελευθερίας 1821

Εκ της εθνικής Τυπογραφίας

ΣΑΛΠΙΓΞ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

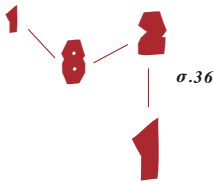
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α'

Εξ ενός αριθμού ἀριθμοῦ αὐτοῦ Πλάτωνα
Ἐργα Ἰωάν. Μ. δὲ 240.

Ἐκ Καλαμάτας, ἡμέρα α' τοῦ Ἰουλίου (1821)
Ἐκ τοῦ ἰδίου Ἰωαννίου.

Το χειρόγραφο για την εκτύπωση της πρώτης εφημερίδας του Αγώνα με τίτλο «Σάλπιγγε Ελληνική». Καλαμάτα, 1 Αυγούστου 1821
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Γιάννη Βλαχογιάννη

The manuscript for printing of the Struggle's first newspaper, titled "Salpinx Elliniki" (Hellenic Trumpet). Kalamata, 1 August 1821
G.S.A. - Central Service, Giannis Vlachogiannis Collection

...Μάχου υπέρ
πίστεως και
πατρίδος...

ΑΝΑΚΗΡΥΞΙΣ

Εις τας παρούσας περιστάσεις της Ελλάδος, ότε όλον το ελληνικόν γένος, μην υπομένον τον βαρύν της τυραννίας ζυγόν, τον οποίον έφερε αναξίως αιώνας ολόκληρους, απεφάσισεν υπό την προστασίαν της θείας Προνοίας να πάση τα όπλα διά να αναλάβη την οποίαν απώλεσεν αυτονομίαν, είναι αναγκαιότητα και εφημερίς εις την Ελλάδα εκδιδομένη. Το γένος όλον αγωνιζόμενον τον υπέρ της ελευθερίας αγώνα θέλει να βλέπη και διά του τύπου τους αγώνας τους κηρυττομένους, τας αρετάς των καλών δημοσίως επαινουμένας, και τας κακίας των κακών εξελεγχόμενας, εις αποφυγήν και μίμνησιν· θέλει να μανθάνη τα ανά πάσαν επαρχίαν γενόμενα και ούτω να βάλλωνται διά της εφημερίδος όλα τα μέρη του εις συνάφειαν.

Προσέτι τα ξένα έθνη έγιναν περιεργα εις τα πράγματά μας, και συχνότατα γράφουν περί ημών, κρίνουν και επικρίνουν, επαινούν και κατηγορούν· και ταύτα όλα κηρυττόμενα διά των ιδίων αυτών εφημερίδων θέλει να γνωρίζη το γένος εις ιδικήν του εφημερίδα εξ εκείνων μεταφραζόμενα.

Αδεία λοιπόν του Υψηλοτάτου Πρίγκιπος Υψηλάντη, πληρεξουσίου του Γενικού Επιτρόπου, γίνεται γνωστόν, εις το κοινόν των Ελλήνων και εις όλους τους φιλέλληνας ξένους, ότι από πρώτης Αυγούστου λαμβάνει αρχήν η έκδοσις μιάς τιαυτής εφημερίδος,

ΣΑΛΠΙΓΞ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ονομαζομένης. Η εφημερίς αύτη εκτός των ανωτέρω ρηθέντων δύο σκοπών θέλει εκτείνεσθαι εν γένει και εις όσα άλλα πολιτικής εφημερίδος ίδια αντικεί-

μενα. Αι περί Ελλάδος εκδιδόμεναι ειδήσεις θέλουν είναι αληθείς, και αυστηρά προσοχή θέλει δοθή μη βλαφθώσι ποτέ τα προς όλας τας διοικήσεις οφειλόμενα καθήκοντα.

Η έκδοσις της εφημερίδος θέλει γίνεσθαι κυρίως ημέραν παρ' ημέραν (εξαρουμένης της Κυριακής και των μεγάλων εορτών) ανά τέσσαρας σελίδας εις τέταρτον κατά το σχήμα της παρούσης ανακηρύξεως.

Η ετήσιος τιμή διορίζεται γρόσ. πεντήκοντα, ήτις πληρόνεται και στέλλεται ασφαλώς προς τον εκδότην· χωρίς δε προταβολής της τιμής ή ασφαλούς εγγυήσεως περί αυτής, εφημερίς δεν δίδεται μήτε στέλλεται.

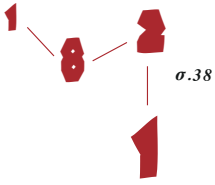
Η συνδρομή γίνεται ετησίως ή εξαμηνιαίως αμέσως ή εμμέσως διά φίλων και γνωστών εις τον εκδότην, εις δε τους ξένους τόπους ή διά της πόστης¹ εννομένης με τον εκδότην ή κατ' ευθείαν διάτινος γνωστού εις τον εκδότην ανθρώπου.

Η προς τους συνδρομητάς εξαποστολή της εφημερίδος θέλει γίνεσθαι κατ' ευκαιρίαν διά την έλλειψιν των ταχυδρομικών αμαξιών.

Προσκαλούνται και παρακαλούνται όλοι οι ομογενείς, όσοι κρίνουν εαυτούς αξίους, να στέλλωσιν όσον τάχιστα προς τον εκδότην όσα κρίνουν άξια, να κηρύττονται διά της Ελληνικής Σάλπιγγος, και να έχωσι με αυτόν αλληλογραφίαν.

Εν Καλαμάτα Α' έτει της ελευθερίας (1821)

Ο επιστάτης και εκδότης της
Ελληνικής Σάλπιγγος

...Μάχου υπέρ
πίστεως και
πατρίδος...

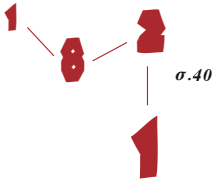
Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος²

Η ώρα ήλθεν, ω Άνδρες Έλληνες! Προ πολλού οι λαοί της Ευρώπης πολεμούντες υπέρ των ιδίων δικαιωμάτων και ελευθερίας αυτών, μας προσκάλουν εις μίμησιν, αυτοί, καίτοι οπωσούν ελεύθεροι, προσπάθησαν όλαις δυνάμεσι, να αυξήσωσι την ελευθερίαν, και δι' αυτής πάσαν αυτών την ευδαιμονίαν. Οι αδελφοί μας και φίλοι είναι πανταχού έτοιμοι· οι Σέρβοι, οι Σουλιώται, και όλη η Ήπειρος, οπλοφορούντες μας περιμένωσιν· ας ενωθώμεν λοιπόν με ενθουσιασμόν! η Πατρίς μας προσκαλεί!

Η Ευρώπη, προσηλόνουσα τους οφθαλμούς της εις ημάς, απορεί διά την ακινησίαν μας· ας αντηχήσωσι λοιπόν όλα τα όρη της Ελλάδος από τον ήχον τής πολεμικής μας σάλπιγγος, και αι κοιλάδες από την τρομεράν κλαγγήν των αρμάτων μας. Η Ευρώπη θέλει θαυμάση τας ανδραγαθίας μας, οι δε τύραννοι ημών τρέμοντες και χωροί θέλουσι φύγη απ' έμπροσθέν μας. Οι φωτισμένοι λαοί της Ευρώπης ενασχολούνται εις την αποκατάστασιν της ίδιας ευδαιμονίας· και πλήρεις ευγνωμοσύνης διά τας προς αυτούς των προπατόρων μας ευεργεσίας, επιθυμούσι την ελευθερίαν της Ελλάδος.

Ημείς, φαινόμενοι άξιοι της προπατορικής αρετής και του παρόντος αιώνος, είμεθα εύελπιδες, να επιτύχωμεν την υπεράσπισιν αυτών και βοήθειαν· πολλοί εκ τούτων φιλελεύθεροι θέλουσιν έλθη, διά να συναγωνισθώσι με ημάς. Κινηθήτε, ω φίλοι, και θέλετε ιδή μίαν κραταιάν δύναμιν να υπερασπισθή τα δίκαιά μας! θέλετε ιδή και εξ αυτών των εχθρών μας πολλούς, οίτινες, παρακινούμενοι από την δικαίαν μας αιτίαν, να στρέψωσι τα νώτα προς τον εχθρόν και να ενωθώσι με ημάς· ας παρουσιασθώσι με ειλικρινές φρόνημα, η Πατρίς θέλει τους εγκολπωθή! Ποίος λοιπόν εμποδίζει τους ανδρικούς σας βραχίονας; Ο άνανδρος εχθρός μας είναι ασθενής και αδύνατος. Οι στρατηγοί μας έμπειροι, και όλοι οι ομογενείς γέμουσιν ενθουσιασμό! ενωθείτε λοιπόν, ω ανδρείοι και μεγαλόψυχοι Έλληνες! ας σχηματισθώσι φάλαγγες εθνικαί, ας εμφανισθώσι πατριωτικαί λεγεώνες και θέλετε ιδή τους παλαιούς εκείνους κολοσσούς του δεσποτισμού να πέσωσιν εξ ιδίων, απέναντι των θριαμβευτικών μας σημαίων! Εις την φωνήν της σάλπιγγός μας όλα τα παράλια του Ιονίου και Αιγαίου πελάγους θέλουσιν αντηχήση τα Ελληνικά πλοία, τα οποία εν καιρώ ειρήνης ήξευραν να εμπορεύωνται, και να πολεμώσι, θέλουσι σπείρη εις όλους τους λιμένας του τυράννου με το πυρ και την μάχαιραν

² Πρόκειται για τη δημοσίευση του κειμένου της προκήρυξης του Αλέξανδρου Υψηλάντη από το στρατόπεδο του Ιασιού (Μολδοβλαχία), 24 Φεβρουαρίου 1821.

την φρίκην και τον θάνατον.

Ποία Ελληνική ψυχή θέλει αδιαφορήση εις την πρόσκλησιν της Πατρίδος; Εις την Ρώμην ένας του Καίσαρος φίλος σείων την αιματομένην χλαμύδα του τυράννου εγείρει τον λαόν. Τι θέλετε κάμη σεις ω Έλληνες, προς τους οποίους η Πατρίς γυμνή δεικνύει μεν τας πληγάς της και με διακεκομμένη φωνήν επικαλείται την βοήθειαν των τέκνων της. Η θεία πρόνοια, ω φίλοι Συμπατριώται, ευσπλαγχνισθείσα πλέον τας δυστυχίας μας ηυδόκησεν ούτω τα πράγματα, ώστε με μικρόν κόπον θέλομεν απολαύση με την ελευθερίαν πάσαν ευδαιμονίαν. Αν λοιπόν από αξιόμεμπτον αβελθηρίαν αδιαφορήσωμεν, ο τύραννος γενόμενος αγριώτερος θέλει πολλαπλασιασθή τα δεινά μας, και θέλομεν καταντήση διά παντός το δυστυχέστερον πάντων των εθνών.

Στρέψατε τους οφθαλμούς σας, ω συμπατριώται! και ιδετε την ελεεινήν μας κατάστασιν. ιδετε εδώ τους ναούς καταπατημένους· εκεί τα τέκνα μας αρπαζόμενα διά χρήσιν αναιδεστάτην της αναιδούς φιληδονίας των βαρβάρων τυράννων μας· τους οίκους μας γεγυμνωμένους, τον αγρούς μας λεηλατισμένους και ημάς αυτούς ελεεινά ανδράποδα!

Είναι καιρός να αποτινάξωμεν τον αφόρητον τούτον ζυγόν, να ελευθερώσωμεν την Πατρίδα, να κρημνίσωμεν από τα νέφη την ημισέληνον, διά να υψώσωμεν το σημείον, δι' ου πάνποτε νικώμεν: λέγω τον Σταυρόν, και ούτω να εκδικήσωμεν την Πατρίδα, και την Ορθόδοξον ημών Πίστιν από την ασεβή των ασεβών καταφρόνησιν. Μεταξύ ημών ευγενέστερος είναι, όστις ανδρειότερος υπερασπισθή τα δίκαια της Πατρίδος, και ωφελιμοτέρως την δουλεύση. Το έθνος συναθροισόμενον θέλει εκλέξη τους δημογέροντάς του, και εις την ύψιστον ταύτην βουλήν θέλουσιν υπέκει όλαι μας αι πράξεις.

Ας κινηθώμεν λοιπόν με εν κοινόν

φρόνημα, οι πλούσιοι ας καταβάλωσιν μέρος της ιδίας περιουσίας, οι ιεροί ποιμένες ας εμπυχώσωσι τον λαόν με το ιδίον των παράδειγμα, και οι πεπαιδευμένοι ας συμβουλευώσωσιν τα ωφέλιμα. Οι δε εν ξέναις αυλαίς υπηρετούντες στρατιωτικοί και πολιτικοί ομογενείς, αποδίδοντες τας ευχαριστίας εις ην έκαστος υποουργεί δύναμιν, ας ορμήσωσιν όλοι εις το ανοιγόμενον ήδη μέγα και λαμπρόν στάδιον, και ας συνεισφέρωσιν εις την πατρίδα τον χρεωστούμενον φόρον, και ως γενναίοι ας ενοπλισθώμεν όλοι άνευ αναβολής καιρού, με το ακαταμάχητον όπλον της ανδρείας και υπόσχομαι εντός ολίγου την νίκην, και μετ' αυτήν παν αγαθόν. Ποίοι μισθωτοί και χαύνοι δούλοι τολμούν να αντιπαραταχθώσιν απέναντι λαού, πολεμούντος υπέρ της ιδίας ανεξαρτησίας; Μάρτυρες οι ηρωικοί αγώνες των προπατόρων μας· Μάρτυς η Ισπανία, ήτις πρώτη και μόνη κατετρόπωσε τας αιτητήτους φάλαγγας ενός τυράννου. Με την ένωσιν, ω συμπολίται, με το προς την ιεράν θρησκείαν σέβας, με την προς τους νόμους και τους στρατηγούς υποταγήν, με την ευτολμίαν και σταθερότητα, η νίκη μας είναι βεβαία και αναπόφευκτος· αυτή θέλει στεφανώση μέ δάφνας αιθαλεις τους ηρωικούς αγώνας μας· αυτή με χαρακτήρας ανεξαλείπτους θέλει χαράξη τα ονόματα ημών εις τον ναόν της αθανασίας, διά το παράδειγμα των επερχομένων γενεών. Η Πατρίς θέλει ανταμείψη τα ευπειθή και γνήσιά της τέκνα με τα βραβεία της δόξης και τιμής· τα δε απειθή και κωφεύοντα εις την τωρινήν της πρόσκλησιν, θέλει αποκηρύξη ως νόθα και σιανά σπέρματα, και θέλει παραδώση τα ονόματά των, ως άλλων προδοτών, εις τον αναθεματισμόν και κατάγραν των μεταγενεστέρων.

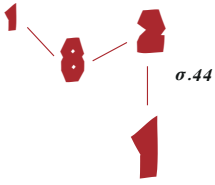
(το λοιπόν εις το ακόλουθον φύλλον)

... [Ας καλέσωμεν! λοιπόν εκ νέου, ω ανδρείοι και μεγαλόψυχοι Έλληνες, την ελευθερίαν εις την πατρικήν γην της Ελλάδος! Ας συγκροτήσωμεν μάχην μεταξύ του Μαραθώνος και των Θερμοπυλών! Ας πολεμήσωμεν εις τους τάφους των Πατέρων μας, οι οποίοι, διά να μας αφήσωιν ελευθέρους, επολέμησαν και απέθανον εκεί! Το αίμα των τυράνων είναι δεκτόν εις την σκιάν τον Επαμεινώνδου, και του Αθηναίου Θρασυβούλου, οίτινες κατετρόπωσαν τους τριάκοντα τυράννους, εφ εκείνας του Αρμοδίου και Αριστογείωνος, οι οποίοι συνέτριψαν τον Πεισιστρατικόν ζυγόν, εις εκείνην του Τιμολέοντος, όστις απεκατέστησε την ελευθερίαν εις την Κόρινθον και τας Συρακούσας, μάλιστα εφ εκείνας του Μιλτιάδου και Θεμιστοκλέους, του Λεωνίδου και των τριακοσίων, οίτινες κατέκοψαν τοσάκις τους αναριθμήτους στρατούς των βαρβάρων Περσών, των οποίων τους βαρβαροτέρους και ανανδροτέρους απογόνους πρόκειται εις ημάς σήμεραν, με πολλά μικρόν κόπον, να εξαφανίσωμεν εξ ολοκλήρου.
Εις τα όπλα λοιπόν φίλοι η Πατρίς σας προσκαλεί!

τη 24η Φεβρουαρίου 1821
Αλέξανδρος Υψηλάντης
Εις το γενικόν στρατόπεδον του Ιασίου]

1 Ακολουθεί το υπόλοιπο τμήμα της προκήρυξης το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο παρόν φύλλο της εφημερίδας. Η δημοσίευσή του αναγγέλλεται για το επόμενο φύλλο.

*...παρακαλούμεν τους
άρχοντας των θαλασσιών
δυνάμεων ...εις το πλοίον
τούτο...να προσφέρωσιν
πάσαν βοήθειαν και
υπεράσπισιν...*

Εν ονόματι θεού παντοκράτορος.

Το ελληνικόν ἔθνος βεβαρυμένον πλέον ν' αναστενάξει υπό τον σκληρόν ζυγόν, από τον οποίον τέσσαρας περίπου αιώνας καταθλίβεται επονειδίστως, τρέχει με γενικήν και ομόφωνον ορμήν εις τα όπλα, διά να κατασυντρίψη τας βαρείας αλύσεις, τας υπό των βαρβάρων Μωαμεθανών περιτεθείσας εις αυτό.

Το ιερόν όνομα της ελευθερίας αντηχεί εις όλα τα μέρη της Ελλάδος, και πάσα Ελληνική καρδιά αναφλέγεται από την επιθυμίαν του να επαναλάβη το πολύτιμον τούτο δώρον του θεού, ή να απολεσθή εις τον υπέρ τούτου αγώνα.

Οι κάτοικοι της νήσου Σπετζών δεν θέλουν να μείνωσιν ολιγότερον προθύμοι εις τον ευγενή τούτον αγώνα, αλλά καταφροσύντες πάντα κίνδυνον, διά να καταστρέψωσι τους τυράνους των, θέλουν μεταχειρισθή το μόνον μέσον, το οποίον η φύσις της τοπικής αυτών θέσεως δίδει εις αυτούς προς τον σκοπόν τούτον.

Ημείς οι προύχοντες, οι συγκροτούντες την διοίκησιν της νήσου ταύτης, επιτρέπομεν εις τόν καπιτάνον Νικόλαον ραύτην του πλοίου περικλέος το οποίον έχει κανόνια δώδεκα, και άλλα πολεμικά ψιλά όπλα υπό την Ελληνικήν σημαίαν, να υπάγη μετά του πλοίου τούτου, όπου κρίνει ωφέλιμον και αναγκαίον εις τον κοινόν τούτον αγώνα, και να ενεργή κατά των Οθωμανικών δυνάμεων και διά ξηράς και διά θαλάσσης, πράττων παν, ό,τι συγχωρείται εις νόμιμον πόλεμον έως ου η ελευθερία και ανεξαρτησία του Ελληνικού ἔθνους αποκατασταθή με στερέωσιν.

Παρακαλούμεν τους άρχοντας των θαλασσιών δυνάμεων και ηπειρωτικών πασών των Ευρωπαϊκών εξουσιών, όχι μόνον να μη επιφέρωσι κανέν εμπόδιον εις το πλοίον τούτο, και εις τας ενεργείας της αποστολής αυτού, αλλά και να προσφέρωσιν εις αυτό πάσαν βοήθειαν και υπεράσπισιν, συγχωρούμενην από την ουδετέροτητα αυτών.

Ταύτα ελπίζομεν εκ μέρους της γενναιότητος των πολιτισμένων εθνών και ήθελεν είσθαι ύβρις προς αυτά, εάν αμφιβάλωμεν και μίαν στιγμήν περί της προθύμου αυτών ευνοίας εις τούτον τον αγώνα μας όστις γίνεται υπέρ των δικαιωμάτων της ανθρωπότητος. Οι απόγονοι των ενδόξων εκείνων ανδρών, οίτινες ετίμησαν το ανθρωπώπο γένος με τας υψηλάς αυτών αρετάς, και εφώτισαν τον κόσμον μάχονται υπέρ της ελευθερίας εναντίον εις τους τυράνους των, τους βαρβάρους απογόνους του βαρβάρου Οσμάνου του εξολοθρευτού των επιστημών και τεχνών, και εχθρούς της ιεράς θρησκείας του Ιησού Χριστού. Τις θέλει είσθαι τόσοσν σκληρός, ώστε να γένη σκληρός εις την φοβεράν ταύτην περιστάσιν μας, ή να μη εύχεται υπέρ ημών;

Εξεδόθη εκ της Καγκελαρίας των Σπετζών.

Την 30 Απριλίου 1821.

Διά τους προκρίτους της νήσου Σπετζών, ο Καγγελάριος

Αναγνώστης Οικονόμου¹

[Σφραγίδα της Κοινότητος των Σπετσών]

¹ Οικονόμου, Αναγνώστης. Υπήρξε πρόκριτος με καταγωγή από την Ύδρα. Συμμετείχε στην Επανάσταση αναλαμβάνοντας πολιτική δράση. Τον Δεκέμβριο του 1821 έλαβε μέρος στην Α' Εθνοσυνέλευση και λίγα χρόνια αργότερα, στις 30 Οκτωβρίου του 1824, εξελέγη παραστάτης της Ύδρας στο Γ' Βουλευτικό. Το 1827 συμμετείχε ως πληρεξούσιος της Ύδρας στη Γ' Εθνοσυνέλευση στην Τροιζήνα, όπου παρέμεινε πιθανότατα έως και τις αρχές Απριλίου, ενώ νωρίτερα το ίδιο έτος είχε συμμετάσχει στη Συνέλευση της Ερμιόνης.

Ci è un pad. D'ora P... ..

Ἡ Ἐθνομὴ ἰδὼν τὴν ἐλευθερίαν... ..

Τὸ ἴδιον ἔργον... ..

Οἱ κληῖκοι... ..

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

La nation grecque, ignominieusement opprimée... ..

Le nom sacré de la liberté... ..

Les habitants de l'île de Spetses... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

IN ONOYATI SIDY PANTOPRATOPOΣ

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

Ἐπιπλέον... ..

In N... On

La nation Grecque... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Dato nella Canc... ..

Il nous est permis... ..

Il nous est permis... ..

Εφοδιαστικά ελεύθερης διέλευσης ελληνικών πλοίων, τα οποία εξεδόθησαν από την Καγκελαρία των Σπετσών (στην ελληνική και γαλλική γλώσσα) και της Ύδρας (στην ελληνική και ιταλική γλώσσα) και επιτρέπουν τη ναυσιπλοία και οποιαδήποτε ενέργεια κατά των Οθωμανικών δυνάμεων σε ξηρά και θάλασσα.

Spetsos, Hydra 1821
G.A.K. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Γιάννη Βλαχογιάννη
Documents granting free passage to Greek vessels. These documents were issued by the Chancelleries of Spetses (in Greek and French) and Hydra (in Greek and Italian), permitting navigation and any action against Ottoman forces on land or at sea. Spetses, Hydra 1821
G.S.A. - Central Service, Giannis Vlachogiannis Collection

Αντίγραφον

Εκ Πίζης¹. 2 Απριλίου 1821
«Μάντις είμ' εσθλών αγώνων.»²

Αγαπητοί φίλοι,

Συγχωρήσατέ με αν σας γράφω σύντομα. Εκ των περικλειομένων εννοείτε εις ποίαν στάσιν ευρίσκεται η ψυχή μου. Ίσως δε ελάβετε τα αυτά και κατ' ευθείαν· μόλον τούτο εστοχάσθην χρέος μου να σας τα πέμψω. Ο Υψηλάντης έφθασεν εις Ιάσιον εις τας 6 Μαρτίου (n.s.)³ και μέχρι των 9 ήτον ακόμη εκεί το ελληνικόν στρατόπεδον· εμελέτα δε μετά δύο ή τρείς ημέρας ν' αναχωρήση δια την Βλαχίαν, όπου θέλει ενωθή με αυτόν και το σώμα του Θεοδώρου⁴. Ο αυθέντης της Μολδαυίας⁵ έμενε πάντοτε εις Ιάσιον, και ελπίζω ότι δεν θέλει πειραχθή. Εις την είσοδον του Υψηλάντου οι άρχοντες της Μολδαυίας έγραψαν προς τον Βιτκενστάιν, στρατηγόν της Ρωσίας, όστις προ ολίγων ημερών είχε στήσει το στρατόπεδόν του εις τας όχθας του Πρού(τ)θου, να διαβή τον ποταμόν και να έλθη εις Ιάσιον, δεν ηξεύρομεν όμως αν ήλθεν αμέσως. Εξεκίνησεν ο Υψηλάντης και έκτακτον ταχυδρομόν προς τον Αυτοκράτορα Αλέξανδρον⁶ εις Λάυπαχ⁷, επικαλούμενος την βοήθειάν του. Από Τριέστιον⁸ γράφουσι και άλλα πολλά· δηλαδή ότι τα Ρωσικά στρατεύματα εμβήκαν εις αυτήν την Βλαχίαν, ότι εις την Κωνσταντινούπολιν έγινε τρομερά αποστασία και οι Γραικοί εκυρίευσαν τον τερσανά⁹, ότι εσκοτώθη ο Πατριάρχης, και άλλα τοιαύτα· αλλ' όλα αυτά είναι ακόμη αβέβαια. Συγχωρήσατέ με να παύσω πλέον. Εύχομαι ό,τι εύχεται και η ψυχή σας. Κοινοποιήσατε όσα σας γράφω και προς τον Κωνσταντίνον Ιατρόπουλον¹⁰, δεν ημπορώ να τον γράψω χωριστά. Δεν ηξεύρω πόσας ημέρας μένω ακόμη εδώ, και μόλον όπου δεν ελπίζω ποτέ να με προφθάση η απόκρισίς σας, γράψατέ με μόλον τούτο, και περικλείσατε το προς εμέ γράμμα σας εις πλίκον¹¹ του Μόστρα¹². Του Σ.¹³ το βιβλίον είναι αναγκαιότατον. Είναι περιττόν να σας είπω με ποίον τρόπον πρέπει να συντελέσητε εις την διά των εφημερίδων εσομένην κοινοποίησιν των συμβάντων αυτών. Έχετε ικανήν φρόνησιν διά να κάμητε το συμφερότερον. Προσφέρατε τα παρ' εμού προς τον Σεβαστόν μας Γέροντα¹⁴. Είθε να αξιωθή η Ελλάς να αμείψη τας αρετάς του και ν' αποδώσ εις αυτόν μέρος καν των άλλων και μεγάλων χρεών της. Και πάλιν σας κατασπάζομαι νοερώς

Ο αδελφός σας και ειλικρινής φίλος

A. M.¹⁵

...Εκ των
περικλειομένων
εννοείτε εις ποίαν
στάσιν ευρίσκεται η
ψυχή μου...

1 Το 1819, ο Αλ. Μαυροκορδάτος εγκαταστάθηκε στο σπίτι του Μητροπολίτη Ουγγροβλαχίας Ιγνατίου στην Πίζα της Ιταλίας. Γύρω από τον Μητροπολίτη Ιγνάτιο, ο οποίος ήταν παράλληλα πρόεδρος της Φιλομούσου Εταιρείας της Βιέννης (ίδρυση 1814), δημιουργήθηκε ομάδα με την ονομασία «Κύκλος της Πίζας». Όσοι την αποτελούσαν, θεωρούσαν ότι η Επανάσταση απαιτούσε περισσότερο χρόνο και μεγαλύτερη προετοιμασία ενώ ήταν αντίθετοι στην τοποθέτηση του Αλέξανδρου Υψηλάντη στην Αρχηγία της Φιλικής Εταιρείας.

2 «Γίνομαι μάντις τώρα και προβλέπω ένδοξο των αγώνα». Σοφοκλή, *Οιδίπους επί Κολωνών*, στίχος 1080.

3 *Nuovo stile* (νέο ημερολόγιο).

4 Βλαδιμηρέσκου, Θεόδωρος (Τουντόρ). Οπλαρχηγός της Βλαχίας και ηγέτης των χωρικών.

5 Σούτσος, Μιχαήλ. Ηγεμών της Μολδαβίας, (24 Ιουνίου 1819-10 Απριλίου 1821).

6 Αυτοκράτορας Αλέξανδρος Α' της Ρωσίας (1801-1825).

7 Λάιμπαχ, (ή Λάυμπαχ), σημερινή Λουμπλιάνα. Στην πόλη αυτή έλαβε χώρα Συνέδριο των κρατών μελών της Ιεράς Συμμαχίας από τις 26 Ιανουαρίου μέχρι τις 12 Μαΐου 1821.

8 Τεργέστη.

9 Ναύσταμος και ναυπηγείο.

10 Φιλολόγος και δάσκαλος στο Βουκουρέστι.

11 Φάκελος, περίβλημα.

12 Μόστρας, Δημήτριος (1774-1850). Λόγιος από την Άρτα. Επίσης, γραμματέας, συνεργάτης και φίλος του Μητροπολίτη Ουγγροβλαχίας Ιγνατίου. Υπήρξε από τους ιδρυτές της Φιλομούσου Εταιρείας.

13 Αναφέρεται στον Παναγιώτη Σέκερη (1783-1847). Έμπορος από την Κωνσταντινούπολη και ηγετικό στέλεχος της Φιλικής Εταιρείας. Με τα κεφάλαιά του, ενίσχυσε ποικιλοτρόπως τη Φιλική Εταιρεία στις διάφορες αποστολές των μελών της.

14 Αναφέρεται στον Αδαμάντιο Κοραή.

15 Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

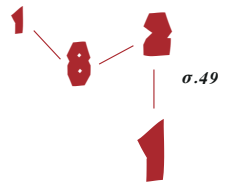
Handwritten text in blue ink, including the name 'Κανακάρης' and other illegible words.

Δηλοποιείται ότι διά το όσον μαπαρούτι, μολύβδι, και άλλα εφόδια πολεμικά, ως κάτωθεν ονομαστί φαίνονται, έδωσαν μέχρι της σήμερα, οι εκ της Δημητζάνης φιλογενείς Νικόλαος και Σπυριδών αδελφία Σπηλιωτόπουλοι¹, εις την επαρχίαν αγίου πέτρου², και εις το στρατόπεδον βέρβενας³, τα μεν διά χειρός του κυρίου πάνου σαριγιάννη⁴, το δε κατ' ευθείαν εις το στρατόπεδον βέρβενας. επειδή οι εκεί πρόκριτοι και επιστάται ασυμφωνούντες και ισχυρογνωμόντες δεν ηθέλησαν μέχρι τούδε να δώσωσι προς αυτούς την κατά το δίκαιον τακτικήν απόδειξιν της παραλαβής των και εκ τούτου με το να προξενήται αταξία, ημείς οι ίδιοι ζητήσαντες τα κατάστιχα τους, και εξετάσαντές τα εν καθαρώ συνειδότι εύρομεν και πληροφορήθημεν, ότι εις την άνωθεν επαρχίαν και στρατόπεδον έδωσαν τα κάτωθεν είδη και την ποσότητα. έφερον ο Νικόλαος Σπηλιωτόπουλος κατά τον μήνα μάρτιον εις άστρος κεβερτζίλε⁵ τζουβάλια εβδομήντα πέντε οκάδες τρεις χιλιάδας οκτακοσίας ενενήντα τέσσαρας ήτοι: 3894, από τον οποίον εστάλη εις Δημητσάνα οκά[δες]: 2414 δράμα:100. εστάλη και εις Άργος οκ[άδες]:294 και έμεινεν εις βέρβενα και άγιον Ιωάννη⁶ οκ[άδες]: 1185:δρ.300. έφεραν έτι μολύβι κανδάρια πενήντα πέντε και οκάδες 17: θειάφι οκάδες εκατόν ογδοήντα ήτοι:180 φουσέκια δεστέδες⁷ διακοσίους ογδόντα ήτοι:280 εν πετζί και δύο ρέσμα⁸ χαρτί. προς δε τούτις έστειλαν και από Δημητσάνα κατά καιρόν εις διάφορους καιρούς [μ]παρούτι:] οκάδες επτακοσίους ενενήντα τρεις ήτοι:793. Και εις ένδειξιν αληθείας και ασφάλειαν επεδόθη αυτοίς το παρόν αποδεικτικόν και επιβεβαιωτικόν γράμμα μας, ίνα έχη το κύρος και την ισχύν εν παντί καιρώ.

[σφραγίδα της Πελοποννησιακής Γερουσίας]

πρωτοσύγγελος Αμβρόσιος

Τη 11: ιουνίου 1821: εν στεμνίτζα η γερουσία της πελοποννήσου⁹ πετρόμπεης μαυρομαχάλης αθανάσιος κανακάρης¹⁰ αναγνώστης παπαγιαννακόπουλος Νικολής πονιρόπουλος¹¹

1 Οι αδελφοί Νικόλαος και Σπυριδών Σπηλιωτόπουλοι ήταν εγκατεστημένοι στην Ύδρα. Μυήθηκαν στη Φιλική Εταιρεία από τον Αναγνωσταρά και επέστρεψαν στη Δημητσάνα απ' όπου κατόγονταν. Διέθεσαν την τεράστια περιουσία τους για την ανοικοδόμηση των πυριτιδόμυλων του Μητροπολίτη Ανανία. Με τη συνδρομή των Φιλικών και με δαπάνη τους, μετέτρεψαν τους υδρόμυλους σε πυριτιδόμυλους, ώστε τον Φεβρουάριο 1821 λειτουργούσαν πλήρως πέντε πυριτιδόμυλοι και μέχρι το τέλος της χρονιάς δεκατέσσερις. Οι δύο αδελφοί προσέφεραν, μόνο στην Πελοπόννησο, 13.106 οκάδες πυρίτιδας και 805.000 περίπου φυσίγγια, έχοντας μεταβάλει, όπως αναφέρεται, την περιουσία τους σε «νάτριον και θείον».

2 Άγιος Πέτρος: Ορεινό χωριό της Κυουριάς (Αρκαδία).

3 Βέρβενα ή Βέρβαινα: Ιστορικό χωριό στην Κυουριά (Αρκαδία).

4 Σαρήγιαννης, Πάνος. Υπήρξε προσετός του Άστρους και του Αγίου Ιωάννη Κυουριάς, και προύχοντας της επαρχίας του γνωστός για τις δράσεις του στην αρχή της Επανάστασης.

5 Κεβερτζίλε: τζεβριτζιλέ <τουρκ.: νιτρικό κάλλιο. Χρησιμοποιήθηκε ως συστατικό παρασκευής μπαρούτις.

6 Άγιος Ιωάννης: Ιστορικό χωριό κοντά στο Άστρος Κυουριάς (Αρκαδία).

7 Δεστέδες: δέματα.

8 Ρέσμα: <ιταλ. risma: δεσμίδα χαρτιού.

9 Η Πελοποννησιακή Γερουσία, ως τοπικό διοικητικό όργανο, ιδρύθηκε στις 26 Μαΐου 1821 από τη Συνέλευση των Καλτεζών. Πρώτη της πράξη αποτέλεσε η έκδοση εγκυκλίου διαταγής στις 30 Μαΐου 1821, με την οποία ρυθμιζόταν η περιφερειακή διοίκηση της Πελοποννήσου, συστήνοντας γενικές εφορείες ανά επαρχία και εφορείες ανά χωριό, με κύριο καθήκον τους την παροχή των αναγκαίων εφοδίων στα επαναστατικά στρατεύματα. Η πρώτη αυτή προσπάθεια διοικητικής οργάνωσης βασίστηκε στην παράδοση του κοινοτικού συστήματος, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά την τελευταία προεπαναστατική περίοδο. Έδρα της Γερουσίας ορίστηκε από τη Συνέλευση των Καλτεζών η Στεμνίτσα.

10 Κανακάρης, Αθανάσιος (1760-1823). Πατρινός πολιτικός και προσετός. Διετέλεσε μέλος της Πελοποννησιακής Γερουσίας και πρόεδρος του Εκτελεστικού Σώματος.

11 Πονηρόπουλος, Νικόλαος (1783-1852). Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1818. Ήταν προσωπικός φίλος του Θ. Κολοκοτρώνη και έλαβε μέρος σε πολλές μάχες. Υπήρξε μέλος της Πελοποννησιακής Γερουσίας και αργότερα ήταν πληρεξούσιος στις Εθνοσυνελεύσεις του Άστρους και της Τροιζήνας. Έως και το 1847 ανέλαβε αρκετά αξιώματα με τελευταίο αυτό του Υπουργού Οικονομικών.

...έφυγον εξάκεις τον
κίνδυνον του θανάτου, και
εβδόμη δυστυχία ήτον η
πυρκαϊά...

Τοῖς ἀγενεσάτοις Ἀιλαδέχοις κυρίῳ Λάζαρε
ἢ κυρίῳ Γεωργίῳ τοῖς ἐσὶ Κωνσταντινῶσι.
συναδελφεοῖς

Εἰς Ἰωάννην.

Περιπόθητοί μοι Αυτάδελφοι κύριοι Λάζαρε και Γεώργιε οι από
Κουντουριώτη. Σας εύχομαι εκ ψυχής.

Σήμερον έλαβον το από τας 8 του τρέχοντος διά του Θεοδοσίου Ζάχου, υμέτερον παρηγορητικόν Γράμμα και εκάτην διά την υγειάν Σας· ευχαριστώ μεγάλως εις την καλοκαγαθίαν Σας, αλλά το δεύτερόν μου Γράμμα στοχάζομαι ότι θέλει Σας λυπήσει. ακούοντες την συμφοράν μου την εκ της πυρκαϊάς, η οποία με εγύμνωσε με την ολότην. έφυγον εξάκεις τον κίνδυνον του θανάτου, και εβδόμη δυστυχία ήτον η πυρκαϊά, η οποία και αύτη δεν είχε μακράν τον θάνατον, αν δεν εξέβαινον έκτινος οπής. Ο εγχειρίζων υμίν το παρόν, είναι ο οικοδεσπότης του πυρποληθέντος οίκου, ανήρ φιλογενής, και φιλελεύθερος, και εξ' ιδίων του εξόδων καράβιον αρματώσας, και προς βοήθειαν του Στόλου ελθόν, και Καντζιλιέρης¹ χρηματίσας, θέλει Σας διηγηθή εκ στόματος ταύτην την τραγωδίαν. κατετρέχετο υπό τινων, οίτινες ως λέοντες ορμήσαντες βεβακχουμένοι, αφού δεν τον εύρον, του κατέκαυσαν τον οίκον με όλα τα εν αυτώ, συν τοις εμοίς, όπου εφιλοξενούμην τρεις ημέρας εν όσω να εύρω κατοικίαν πρόσκαιρον· δεν έπαυσεν ο θυμός των στασιαστών μέχρι τούδε, ζητούν να του αφαιρέσωσι και αυτό το ζήν όθεν και εκρίθη εύλογον παρά των φίλων να λείψη προς καιρόν απ' εδώ, εν όσω να παύση ο βρασμός του θυμού των· τρέχει λοιπόν ως και άσυλον αυτού, να αναγγείλη έτι, και τα συμβάντα του, εις τα οποία όλα είμουν αυτόπτης, και ομοιοπαθής· και ο μεν κύριος Μοναχάκης (τούτο είναι το όνομα αυτού) έχασε και οικίαν, και χρήματα και σκεύη· εγώ δε υπέρ τας 8.000: γροσίων φορέματα και σκεύη εμέ τε και της φαμίλιας μου· ώστε έμεινα γυμνός και ενδυμάτων και εφοδίων· ο λαμπρότατος σταυρός μου διεφθάρη, χθες τον εύγαλαν από τας στάκτας, και σήμεραν κλαίω απαρηγορήτως· Δότε, παρακαλώ, ακρόασιν και η ευγενεία σας και οι λοιποί άρχοντες (ους και ασπάζομαι εν Κω) εις τους λόγους του δυστυχούς Μοναχάκη· εμέ δε συγχωρίσατε διά το βάρος οπού Σας δίδω, εν τούτω δε μένω διά βίου

της υμετέρας φιλανθρώπου ευγενίας
τη 18 Ιουνίου 1821
εκ Σκοπέλου

προς θεόν ευχέτης
Άνθιμος ο Γαζής

1 Καντζιλιέρης <ιταλ. cancelliere: Καγκελάριος, ανώτατος αξιωματούχος.

Ο Διάκος οδηγεί τους
Δερβενχωρίτες εις την μάχην.

Pope Diakos leading the
Dervenochorites into combat.

Le Pope Diakos conduisant
les Dervenochorites au combat.

Pope Diakos führt die
Dervenochoriten in den Kampf.

Verlag v. Zuercher

Verlag v. J. H. Nebe

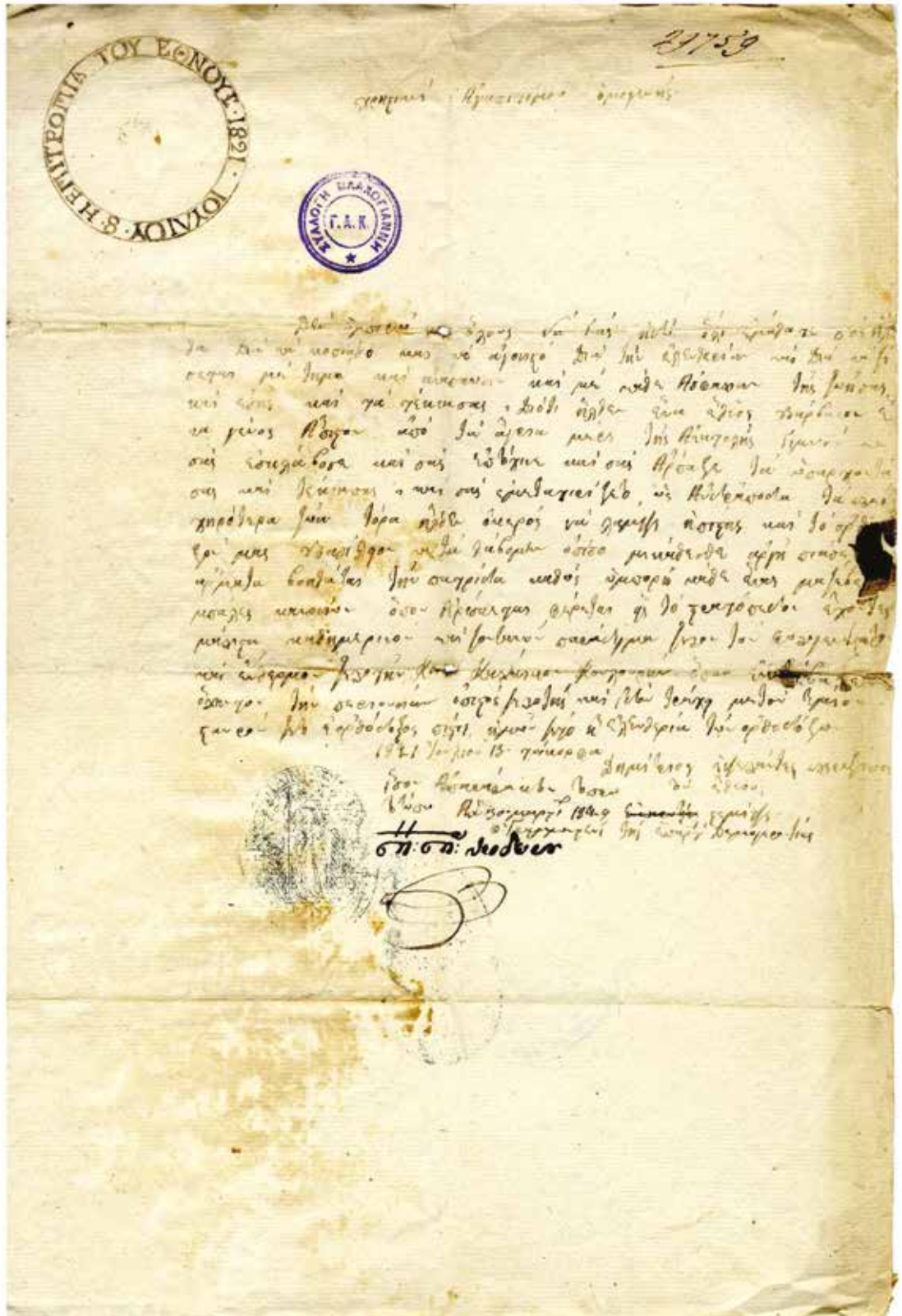
Αθανάσιος
Λογαίου Διάκος

Ο Διάκος οδηγεί τους Δερβενχωρίτες εις την μάχην.
Λιθογραφία από το λεύκιωμα Πάνθεο Ηρώων του '21 με σχεδιαστή
τον Peter Von Hess και χαρακτήτη τον H. Kohler, Αθήνα 1978.
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Χαρακτικών
Diakos leading the Dervenochorites into combat. Lithograph taken
from the album *Parthenon of Heroes of '21*. Designed by Peter Von
Hess, engraved by H. Kihler. Athens 1978.
G.S.A. - Central Service, Engravings Collection

Λιθογραφημένη υπογραφή του Αθανασίου Διάκου.
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Χαρακτικών
Lithographed signature of Athanasios Diakos.
G.S.A. - Central Service, Engravings Collection

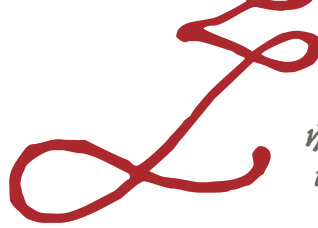

Μεταγενέστερο αντίγραφο (30 Μαρτίου 1824) διακήρυξης του Δημητρίου Υψηλάντη με την οποία προτρέπει τους Έλληνες να συμμετάσχουν στον Αγώνα για την Ανεξαρτησία. Τρίκορφα, 13 Ιουλίου 1821

Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Γιάννη Βλαχογιάννη

A later copy (30 March 1824) of Dimitris Ypsilantis's declaration urging the Greeks to join in the Struggle for Independence. Trikorfa, 13 July 1821

G.S.A. - Central Service, Giannis Vlachogiannis Collection

...όλι εμάθατε πως
ήλθα διά να κοπιάσο
και να αγωνιστό διά
την ελευθερίαν...

Σφραγίδα [ΙΟΥΛΙΟΥ 8. Η ΕΠΙΤΡΟΠΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ]

Χριστιανί, Αγαπί μου ομογενής

Δεν υμφορώ [...] όλους να σας ηδώ όλι εμάθατε πως ήλ-
θα διά να κοπιάσο και να αγωνιστό διά την ελευθερίαν και διά να ζή-
σεται με τημή και ανάπασιν και με κάθε Ασφάλιαν της ζωής σας
και εσής και τα τέκνα σας. Διότι ήλθεν ένα έθνος βάρβαρον έ-
να γένος Άπιστον από τα άγια μέρη της Ανατολής γιμνόν και
σας εσκλάβωσε και σας επόγινε και σας Άρπαξε τα υπάρχοντά
σας και τέκνα σας και σας εμεταχιρίζετο ως Ανδράποδα τα πλέον
χηρότερα ζώα τόρα ήλθεν ο κερός να λάμψη η πίστις και το ορ[θό]
δοξόν μας Βασίλειον να τα λάβομεν οπίσο· μι κάθεσθε αργή πάσε[τε]...
άρματα βοηθόντας την πατρίδα καθώς υμφορεί κάθε ένας μαζέβε[τε]
μπάλες κανονίων όπου βρίσκειται, φέρεται εις το στρατόπεδον έχοντες
μάλιστα καθημερινόν και ζοντανόν παράδειγμα ζήλου τον φυλογενέστατον
και ένθερμον ζηλοτήν κον Καλίνικο Κουλουράν¹ όπου έ[διαγραμμένο]βαλεν
όλην του την περιουσίαν ο πιστός ζηλοτής και ιδού τρέχει με τον τίμον
σταυρόν ζήτο η ορθόδοξος πίστι ημών ζήτο η ελευθερία των ορθοδόξων.
1821 Ιουλίου 13 Τρίκορφα²

Δημήτριος Υψηλάντης πληρεξούσιος
του έθνους

ίσον απαράλλακτον το πρω-
τοτύπω τη 30 μαρτίου 1824

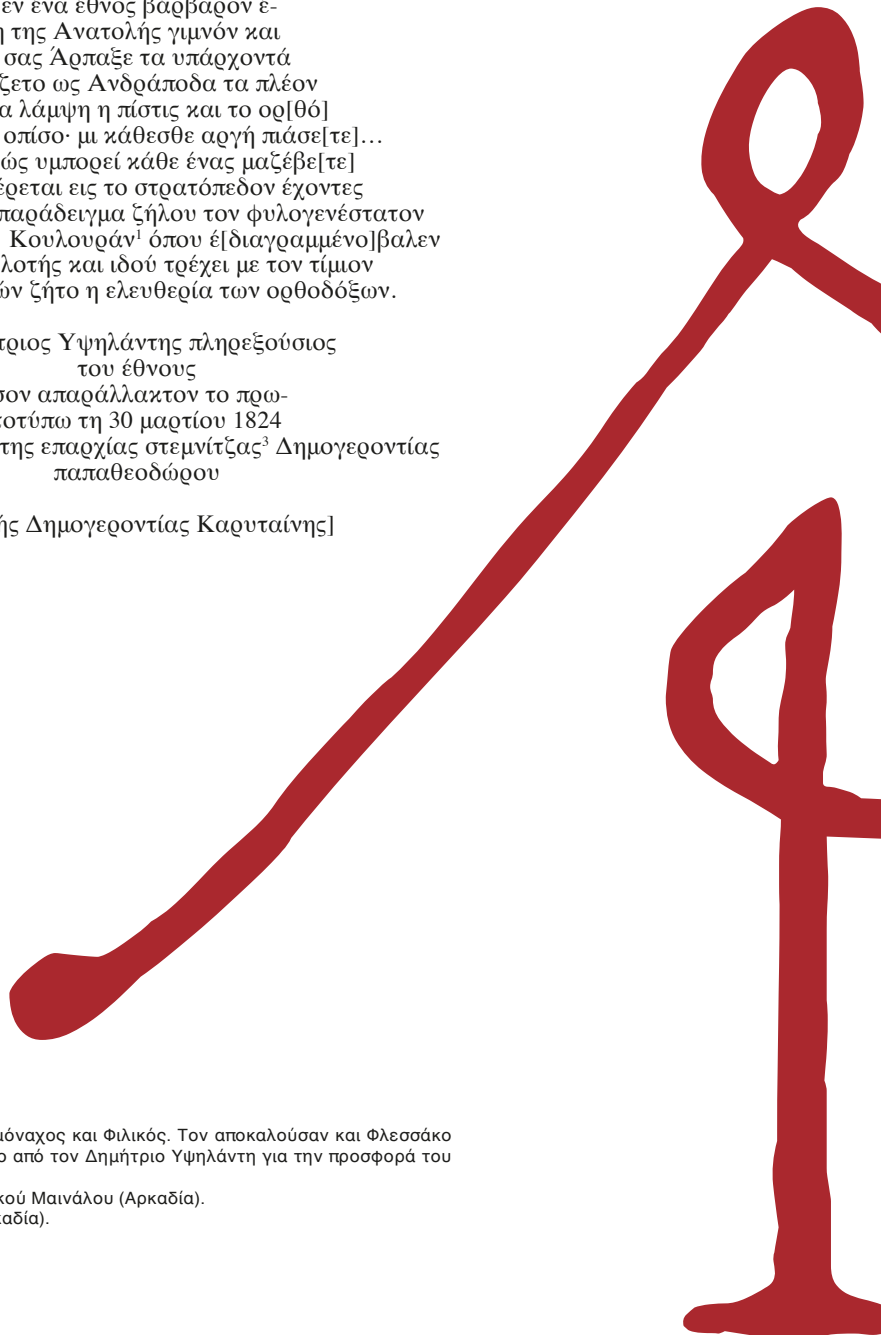
ο Γραμματέας της επαρχίας στεμνίτζας³ Δημογεροντίας
παπαθεοδώρου

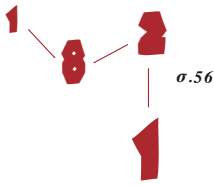
[σφραγίδα της Επαρχιακής Δημογεροντίας Καρυταίνης]

1 Κουλούρας-Βερβιτζιώτης, Καλλίνικος. Ιερομόναχος και Φιλικός. Τον αποκαλούσαν και Φλεσσάκο (μικρό Παπαφλέσσα). Τιμήθηκε με παράσημο από τον Δημήτριο Υψηλάντη για την προσφορά του στον Αγώνα.

2 Τρίκορφα: σειρά βουνοκορφών του ανατολικού Μαινάλου (Αρκαδία).

3 Στεμνίτσα: ορεινό χωριό της Γορτυνίας (Αρκαδία).

...αυτά ηκολούθησαν
εδώ οπού άλλο
να σας γράφω
και άλλο να ιδή
άνθρωπος με τα ομμάτα
του, οπού το αίμα έως το
πουρνό της άλλης ημέρας
έτρεχεν ποταμηδόν...

Κύριε ήβε ρήγα¹ και λοιποί χαίρεται!

Τη 24 του τρέχοντος σας έγγραψα τον πόλεμον² οπού έγινεν τη 23: του παρρόντος τώρα δε σας γράφω και τον 25: του τρέχοντος πόλεμον. Ο μπαηράμ πασιάς³ πέρνοντας όλον το ασκέρι του το οποίον εσυμποσούτο από τέσσαρας χιλιάδας, και ήλθεν κατεπάνω μας και εις τας 6: ώρας της ημέρας εσυνεκρωτήθη ο πόλεμος και εκράτησεν το τουφέκι έως εις τας οκτώ ώρας και υστέρωσ εξεσπαθώσαμεν και επιασθήκαμεν με χέρια και με μαχαίρια: ο γούρας⁴ ξεσπαθώνοντας, και μεθώντας από τον πόλεμον το θρήνος όπου έκαμεν τίς διηγήσεται, οι έλληνες ωσάν γίγαντες εχύθησαν και έτρωγαν τούρκους ζωντανούς, εθανάτωσαν επτακοσίους εξήντα τόσους, και έπασαν και αιχμαλώτους διακοσίους είκοσι δύο, άλογα τετρακόσια εβδομήντα τέσσαρα ζωντανά, και σκοτωμένα υπέρ τα επτακόσια, κανόνια οκτώ, τζεπχανέ⁵ εννέα φορτώματα, έκαυσαν και αυτοί τριάντα φορτώματα άλλα, τετρακόσια αμάξια μαζί με τα βόδια και βουβάλια, και άλλα εξακόσια έκαυσαν: το γιουρούκ μπαηράκι⁶ τους και όλα τα άλλα τουμπλέκια⁷ και άλλα τίς ημπορεί να τα περιγράψη, και τους επήγαμεν έως εις το ζητούνι⁸ κηνηγώντας: και πόσοι απέθαναν εκεί και ελαβώθησαν ποίος ξεύρει και αν δεν έπευταν εις τα πλιάτζικα⁹ οι έλληνες, και δεν ενύκτωνε ήθελε πιάσωμεν και τον ίδιον μπαηράμ πασιά, και δεν ήθελε γλυτώση ούτε εις. Ελαβώθη και από ημάς ο αντώνιος καπετανός του ταλαντίου,¹⁰ και αν δεν ελαβώνετο αυτός ήθελε γίνη περισσότερος θρήνος, όμως ετούτοι όπου έμειναν πλέον εις πόλεμον δεν πιγένουν και εκόπη και η ελπίδα διά Ιμντάτι¹¹ των άλλων πασιάδων, ελαβώθησαν ακόμη ειδικοί μας και άλλο τρεις, και εσκοτώθησαν και εις τον τόπον τρεις: ημείς είμεθα διά να ριχθώμεν εις ζητούνι οπού να τους εξωλοθρεύσωμεν, αυτά ηκολούθησαν εδώ οπού άλλο να σας γράφω και άλλο να ιδή άνθρωπος με τα ομμάτα του, οπού το αίμα έως το πουρνό της άλλης ημέρας έτρεχεν ποταμηδόν. από αυτού να μου φανερώσετε τα πάντα και μένω. θεόθεν υγιείνατε

1821 αυγούστου 27 μώλος¹²

εις τους ορισμούς σας
Οδυσσεύς Ανδροούτζου

Ότι η παρούσα είναι αντίγραφον εκ του καθολικού
βεβαιούται παρ ημίν - Μεσολόγγι τη 4: Σεπτεβρίου 1821

Δι' ήβον ρήγα
Νικόλαος Λουριώτης

[σφραγίδα του Αρχιγραμματέα της Δυτικής Ελλάδος]

- ¹ Ήβος, Ρήγας. Φιλικός, πολιτικό και διοικητικό στέλεχος της επαναστατικής περιόδου από τα Αμπελάκια Θεσσαλίας.
- ² Αναφέρεται στη μάχη στα Βασιλικά (Φθιώτιδας). Η μάχη στα Βασιλικά ξεκίνησε στις 23 Αυγούστου 1821 με επιθέσεις της οθωμανικής εμπροσθοφυλακής τις οποίες αντιμετώπισαν με επιτυχία τα επαναστατικά σώματα. Την επόμενη ημέρα ξεκίνησε η επίθεση του κύριου όγκου των Οθωμανών.
- ³ Μπαϊράμ πασάς. Τούρκος στρατηγός. Κατέστειλε την επανάσταση της Χαλκιδικής και ηττήθηκε στη μάχη των Βασιλικών.
- ⁴ Γκούρας, Γιάννης (1791-1826). Οπλαρχηγός της Στερεάς Ελλάδας. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ανήκε στην ομάδα του αρματωλού Πανουργιά και εν συνεχεία του Οδυσσέα Ανδρούτσου.
- ⁵ Τζεπχανέ: πολεμοφόδια.
- ⁶ Μπαηράκι: μπαϊράκι <τουρκ. bayrak: λάβαρο, πολεμική σημαία.
- ⁷ Τουμπλέκια: τουμπλέκι <τουρκ. dümbelek: Μικρό τύμπανο.
- ⁸ Ζητούνι: Λαμία.
- ⁹ Πλιάτσικο <αλβαν. plaçkë = λάφυρο: Λεηλασία, αρπαγή πλούτου και αντικειμένων αξίας σε καιρό πολέμου ή σε άλλες έκρυθμες καταστάσεις.
- ¹⁰ Αντώνιος καπετανός του Ταλαντίου. Πρόκειται για τον αγωνιστή Αντώνη Κοντοσόπουλο ή Γεράντωνο. Καταγόταν από τη Στερεά Ελλάδα και ήταν πρώτος εξαδέλφος του Αθανασίου Διάκου. Ήταν αρχηγός στην πολιορκία της Αταλάντης, την οποία απελευθέρωσε στις 29 Μαρτίου 1821.
- ¹¹ Ιμντάτι: το μεντάτι ή μιντάτι <τουρκ. imdat, medet: Στρατιωτική βοήθεια, ενίσχυση.
- ¹² Μώλος ή Μόλος: περιοχή της Φθιώτιδας.

«Ο Πόλεμος των Βασιλικών»
Λιθογραφία από το λεύκωμα «Αναμνήσεις και έμπνευσις του Ιωάννη Μακρυγιάννη». Περιέχει φωτολιθογραφικές αναπαραγωγές της εικονογράφησης του Αγώνα του 1821, από τον Παναγιώτη Ζωγράφο, σύμφωνα με αφηγήσεις και μαρτυρίες του Ιωάννη Μακρυγιάννη.
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Χαρακτικών

Battle of Vassilika

Lithograph from the album "Memoirs and inspiration of Ioannis Makrygiannis". The album features photolithographic reproductions of scenes from the 1821 War of Independence as recollected by Ioannis Makrygiannis and executed by Panayiotis Zografos.

G.S.A. - Central Service, Engravings Collection

Επιβλέπων τα εισόδημα

Εισπράξεις από γυμνάσιον μερική εις τα εφορεία μεσοβίου από
 36210. 5.
 ενοίκια εις διαμονή των αλλόθεν εις ενοίκια αδειών της δια-
 3159. 10.
 ενοίκια αλλοί και εις διάφορα ενοίκια διαφόρων 4669. 18.
 ενοίκια και προνομήν εις τα ενοίκια ενοίκια 1396. 23.
 ενοίκια και διάφορα ενοίκια 2236. 21.
 ενοίκια 1479. 23.
 49451. 20
 Τα εισόδημα
 13282.
 18870.
 2000.
 35152. —
 14299. 20
 Κεντρική Υπηρεσία

Καταγραφή, από τον Καρνεάδη (Δημήτριο Κалаματιανό), των εσόδων και των εξόδων Εφορειών της Φιλικής Εταιρείας. Αναφέρονται τα ποσά που συγκεντρώθηκαν από τοπικές εφορείες διαχείρισης εισφορών καθώς και τα κονδύλια που δαπανήθηκαν για τις ανάγκες μελών στο πλαίσιο πολεμικών επιχειρήσεων ή για την προμήθεια εφοδίων. [1821]

Account, by Karneadis (Dimitrios Kalamatianos), of the revenues and expenditures of the Ephorates of the Filiki Eteria (Society of Friends). Sets out the sums collected by local ephorates tasked with managing revenues and the sums spent to meet the needs of members in the context of military operations or for procurement of supplies. [1821]

...φορέματα και
παξημάδια διά τους
εις προύτον, μετά
την μάχην γαλατζίου
διασωθέντας
αδελφούς...

Εμετρήθησαν τα ακόλουθα

Εμετρήθησαν και εμβάσθησαν μετρητά εις τας εφορίας κισναβίου ¹ και ρενίου ²	γρόσια 36310,5
ομοίως εις τους μισεύσαντας εντεύθεν εις τον προύτον ³ αδελφούς εις διάφορα κονδύλια	3159,10
έξοδα αυτοί και εις διάφορα εφόδια και λοιπά	4669,18
έξοδα και ζωοτροφία εις τα απ' Οδησσόν ελθόντα πλοία	1596,23
έξοδα και διάφορα εφόδια, φορέματα και παξημάδια διά τους εις προύτον, μετά την μάχην γαλατζίου ⁴ διασωθέντας αδελφούς	2236,21
έξοδα σταφέτων ⁵ , και έξοδα των εξ επίτηδες εις διάφορα μέρη σταλθέντων ανθρώπων	1479,23

τα εξοδευθέντα γρόσια 49451,20

Εσυνάχθησαν τα ακόλουθα

Ελάβωμεν από αφιέρωσιν διαφόρων προσηλήτην ομογενών

	γρόσια 13282
ομοίως από συνεισφοραί αυτοπροαίρετον ... [δυσανάγνωστο] ...	γρόσια ...18870
οσαύτος από....[δυσανάγνωστο] και δάνεια κωνσταντίνου βαντόρου ⁶	3000
	<u>35152</u>

Μένει χρεώσται η εφορία Ισμαηλίου γρόσια 14299,20

Καρνεάδης
[1821]

1 Κισνάου ή Κισνόβι: πόλη της Μολδαβίας στην οποία βρισκόταν το στρατηγείο της Φιλικής Εταιρείας.

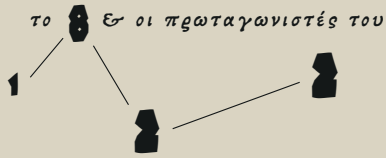
2 Ρένι: πόλη της Βεσσαραβίας (στη σημερινή Ουκρανία).

3 Προύθος: ποταμός της Ανατολικής Ευρώπης. Τον 17ο αιώνα αποτελούσε τα γεωγραφικά σύνορα της Ρωσικής Αυτοκρατορίας με τη Βλαχία και αργότερα αποτέλεσε γεωγραφικό σύνορο της Ρουμανίας με τη Μολδαβία. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης περνάει τον ποταμό Προύθο και υψώνει τη σημαία της Επανάστασης ως επικεφαλής της Φιλικής Εταιρείας.

4 Η μάχη του Γαλατσίου ήταν η πρώτη πραγματική μάχη στην Μολδοβλαχία μεταξύ των δυνάμεων της Φιλικής Εταιρείας, του Αλέξανδρου Υψηλάντη και των οθωμανικών στρατευμάτων. Έλαβε χώρα την 1η Μαΐου 1821 στο Γαλάτσι (Γκαλάτσι) της Μολδοβλαχίας.

5 Σταφέτα <ιταλ. stafetta> ταχυδρόμος, ταχυδρομείο.

6 Βαντόρος, Κωνσταντίνος. Υπήρξε μέλος της Φιλικής Εταιρείας.

Ὀδυσσεύς τριττός

ODYSSEUS TRITTON

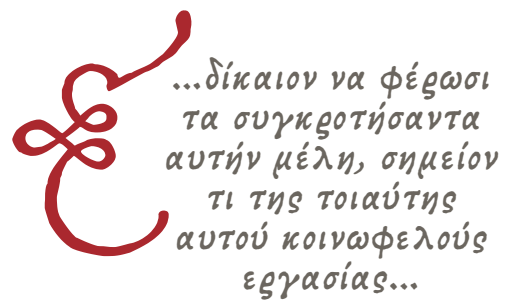
Also called Ulysses Governor-General of Eastern Greece
 Drawn from Life, & Published in London 1829 by A. Friedel. This Print
 forms one of the Series of Greek Portraits 2nd Part now in course
 of Publication in London by A. Friedel and sold by the principal
 Book and Print-sellers in Town & Country. 4th Edition.

Appelle aussi Ulysses
 Exécute d'après nat
 A. Friedel. Ces dessi
 2ème Partie et se tro
 Marchands d'estamp

Gouverneur-Général de la Grèce Orientale,
Publié à Londres, et à Paris 1829, par
la Société des Portraits des Grecs
chez tous les principaux libraires et
à Paris et dans les départements.

...το Ελληνικόν Έθνος
πολεμεί κατά της τυρρανίας
αυθόρμητον...

Α. 6 του
Κώδικος των
Νόμων

Προσωρινή Διοίκησης της Ελλάδος
Το Βουλευτικόν Σώμα¹ εθεσπίσατο

- Επειδή η εν Επιδαύρω Εθνική Συνέλευσις οργάνωσα την πρόσκαιρον της Ελλάδος διοίκησιν, χρέος Ιερόν της Πατρίδος ειργάσατο, δίκαιον να φέρωσι τα συγκροτήσαντα αυτήν μέλη, σημείον τι της τοιαύτης αυτού κοινωφελούς εργασίας.
- α' Να σφυροκοπηθώσιν άπαξ μόνον αργυρά Νομίσματα,² άπαντα Ισοβαρή, Ισομεγέθη, και Ισότιμα εξ αργύρου καθαρού, ων η διάμετρος, να είναι ημίσεος δακτύλου, και το πάχος γραμμής Γεωμετρικής, φέροντα ετέροθεν το μεν το σύμβολον της Επιδαύρου, γύρωθεν του οποίου "η Ελλάς Ευγνωμονούσα" ετέρωθεν δε την επιγραφήν. Εθνική Συνέλευσις, ακαθβ³.
- β' Τά Νομίσματα ταύτα να δένωνται με δέμα πράσινον
- γ' Εις τον αριστερόν μαστόν να κρέμανται
- δ' Τόσα μόνον νομίσματα να σφυροκοπηθώσιν, όσα τα υπογράψαντα τον οργανικόν Νόμον, μέλη της Συνελεύσεως, και μετά την σφυροκοπίαν αυτών να συντριβή η Μήτρα.
- ε' Μετά τον θάνατον του φέροντος το Νόμισμα τούτο, ο κληρονόμος δεν έχει ποτέ την άδειαν, ούτε δύναται ποτέ να την λάβη, του να στολισθή αυτό.-
- στ' Όστις φωραθή είτε στολιζόμενος, τοιούτον Νόμισμα, είτε σφυροκοπήσας, τοιούτον Νόμισμα ακολούθως, κατηγορείται ενώπιον των Νόμων, και ο μεν πρώτος ως κλέπτης δικαιωμάτων της διοικήσεως, ο δε δεύτερος, ως κιβδηλοποιός τιμωρούνται με όλην την αυστηρότητα των Νόμων.
- ζ' Ο Πρόεδρος του Εκτελεστικού, διά του Αρχιγραμματέως της Επικρατείας να διανείμη άπαξ εις έκαστον των μελών το Νόμισμα με το δέμμα και με το επικυρωτικόν ψήφισμα.
- ιι. Ο Αρχιγραμματεύς της Επικρατείας, Ο Μινίστρος των Εσωτερικών και ο της Οικονομίας να συνεργήσωσι το επιβάλλον εις την ταχείαν εκτέλεσιν του παρόντος Νόμου.

Αντίγραφον

Εν Κορίνθω τη 5 Μαρτίου 1822

Ότι ίσον απαράλλακτον
Ο Αρχιγραμμ[ατεύς]
Θ. Νέγρης

1 Το Βουλευτικό Σώμα (15/01/1822-17/04/1826), μαζί με το Εκτελεστικό, αποτελούσε το ένα από τα δύο Σώματα που θέσπισε το Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδος, όπως αυτό ψηφίστηκε από την Α' Εθνοσυνέλευση την 1η Ιανουαρίου 1822. Βασικές αρμοδιότητες του Βουλευτικού, βάσει του Προσωρινού Πολιτεύματος, ήταν η ψήφιση νόμων, η επικύρωση αποφάσεων σχετικών με πόλεμο, ειρήνη ή σύναψη συνθήκης, η επικύρωση των προϋπολογισμών και απολογισμών της Διοίκησης, καθώς και η έγκριση των προαγωγών των στρατιωτικών.

2 Παράσημα.

3 1822.

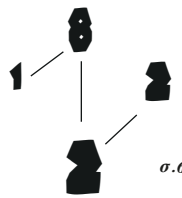

...το Ελληνικόν Έθνος
πολεμεί κατά
της τυρρανίας
αυθόρητον...

Χρεωστική ομολογία τυπωμένη στην Κόρινθο. Φέρει τις υπογραφές των: Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου (Προέδρου του Εκτελεστικού), Πανούτζου Νοταρά (Μινίστρου της Οικονομίας) και Θεόδωρου Νέγρη (Αρχιγραμματέα της Επικρατείας). Κόρινθος, 1822
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου

Debt bond printed in Corinth. It bears the signatures of: Alexandros Mavrokordatos (President of the Executive Body), Panoutzos Notaras (Minister of Finance) and Theodoros Negris (First Minister of State). Corinth, 1822
G.S.A. - Central Service, Alexandros Mavrokordatos Archive

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος πολέμῳ κατὰ τῆς τυραννίας αὐθέρηκτον τὰ δίκαιά του εἶται ζωστῆ καὶ ἀναντιρρήτως δὲν ζητεῖ ἄλλο, εἰμὴ τὰ παύσῃ τὴν ἀδικίαν μὲ μεγάλας θυσίας, τὰ ἀφελθεῖν χωρὶς τὰ βλάψῃ κάρμυαν κοινοῖαν ἀνθρώπων δικαίων καθὼς γαρτίζει τὰ δικαιώματα, γαρτίζει καὶ τὰ χρέη του· ἐκέρυξεν, ὅτι θέλει τὴν ἀνεξαρτησίαν, καὶ ἐσύσκει Διοικήσειν Κεϊτρικὴν, ἔργασιον διὰ τὰ ὑπερσπίζονται τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἐπιτελεῖ ἀκριβῶς τὰ δεύτερα· καὶ ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις διὰ τὰ ἐπιπύχη τὴν ἑρῶν τοῦτον καὶ ἰδιωκὸν σκεπτεῖ, πρέπει τὰ ἀφαιρῆ καϊτοιειρήτως ἐπὶ τὴν ἐχθρὸν τῆς Ἑλλάδος ὄλα τὰ μίσα τῆς αἰτησίαι, κερύττει σήμερον, κατὰ τὸ δίκαιον τῶν Ἐθῶν καὶ τῆς Ευρώπης, εἰς κατάστασι ἀποκλεισμοῦ ὄλα τὰ παράλια μέρη τὰ κατακραϊεύμενα εἰσέτι ἀπὸ τὴν ἐχθρῶν, τόσον εἰς Ἡπειρον ὅσον εἰς Πελοπόννησον, Εὐβοίαν καὶ Θεσσαλίαν, ἀπὸ Ἐπιδάμνου (Τουλσίτου) μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Θεσσαλονίκης· πρὸς τοῦτοις καὶ ὄλους τοῦς λιμένας τῶν Νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, Σποράδων καὶ Κρήτης, τοῦς κρατευμένους ἐπὶ τὸν ἐχθρῶν. Ὅλα τὰ πλεία λοιπὸν ὅποιασδήποτε σημαίας, ἀίσως ἀφ' οὐ εἰδοποιεῖσθαι ταχτικῶς ἐπὶ τοῦς Ἑλληνας κατὰ μέρη Ναυάρχους καὶ Κυβερνήτας Ἑλληνικῶν πλοίων περὶ ταύτης τῆς ἀποφάσεως, ἔμβασιν εἰς τοῦς ρεθίντας ἐχθρικοῦς λιμένας, θέλεισαι συλληφθεῖν, καὶ διατεθεῖν κατὰ τοῦς κεντὰς παρατελεγμένους Νόμους· αὐτὴ ἡ εἰδοποίησι τῶν Ἑλληνικῶν Ναυάρχων πρὸς τὰ χεῖρα πλεία θέλει ἐξακολουθεῖν, ἔως τὰ βεβαιωθεῖ ἡ Διοίκησις, ὅτι ἡ παρούσα κέρυξις ἐφθασεν, ὅπου ἀνήκει.

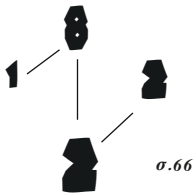
Τὸ παρὸν ἐπίσημον ἔγγραφον θέλει κοιναποιεῖσθαι εἰς ὄλους τοῦς Προξένους τῶν φιλικῶν δυνατειῶν, τοῦς εὔρισκομένους εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιρατείας.

Ἐν Κορίνθῳ τῆ 13. Μαρτίου 1822.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ο ΜΙΝΙΣΤΡΟΣ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΕΥΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Θ. ΝΕΓΡΗΣ.

Λιθογραφημένη διακήρυξη της Προσωρινής Διοικήσεως της Ελλάδος με την οποία επιβάλλεται ο ναυτικός αποκλεισμός όλων των παράλιων περιοχών και των λιμανιών των νησιών τα οποία βρίσκονται υπό εχθρική κατοχή.
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Γιάννη Βλαχογιάννη
Lithographed declaration of the Provisional Administration of Hellas, imposing the naval blockade of all coastal regions and island ports under hostile occupation.
G.S.A. - Central Service, Giannis Vlachogiannis Collection

σ.66

...ο εχθρός βλέπων ότι το προπύργιον της Ελλάδος είναι το ανάπλι έστρεψεν εις τούτο το μέρος την προσωχήν του και μας έχει πανταχόθεν περικυκλωμένους...

Αγαπητέ αδελφέ,

από τα τελευταία γραμματά σας πρ[ος] τον κύριον Πραιδην¹ εκ Κορίνθου και εξ ύδρας επληροφορήθην τα Γεγραμμένα σας και τον μισευμόν² σας δι' αυτόν. Επιθυμώ να μου γράψετε συχνά εκτεταμένως και κάθε Νέον, τα έδοθεν Νέα μας τα μανθάνετε παρά πολλών, σπαρνανιάρω³ τον κόπον να ταυτολογήσω, και να σας συντροφεύσω τα μπολετίνα⁴ ότι διά ταύτην την φοράν παρά πολλών τα λαμβάνω και σας λέγω μόνον ότι το ανάπλι⁵ εντός ολίγων ημερών τελειώνη. Το καύσιμον των δύο δολονίων⁶ εις Χίον συνετέλεσεν πολλά εις την πώσιν των αθηνών και του Ναυπλίου. από το μέρος της ξηράς ο Χουρσίτ πασάς⁷ μας φοβερίζει από την Λάρισαν όπου κάμνει μεγάλην σύναξιν στρατευμάτων και πρέπει τώρα να αγω-νισθώμεν με Γενναϊότητα. η θεία πρόνοια να συμμαχήση μεθ' ημών. ο Εκλαμπρότατος πρόεδρος⁸ φθάσας εδώ εις τας 23 μαΐου, ευρίσκειται κατά το παρόν εις Κομπότι⁹ όπου είναι το γενικόν στρατόπεδον. ελπίζωμεν να έμβη όποσ[...] κάποια τάξις και εις τούτον τον κλευτότοπον και άμποτε να μη ψευσθώμεν των ελπίδων. Ενθυμήσου ότι μας λείπει μαρούτι το πλέον αναγκαίον πράγμα και κάμε [κατά το] δυνατόν να προμηθευθώμεν εν τάχει ότι ο εχθρός βλέπων ότι το προπύργιον της Ελλάδος είναι το ανάπλι έστρεψεν εις τούτο το μέρος την προσωχήν του και μας έχει πανταχόθεν περικυκλωμένους μολύβι έχωμεν αρκετόν μαρούτι μας λείπει με τελειότητα. στείλε μας χίλια βράτζα μάλινον πράγμα διά σημαίας. Εκ των δύο χρωμάτων άσπρον και ουρανόχρουν βαθύ. Δεν θέλω λείψη ακολούθως να σας γράφω συχνά, με πρώτον ινκόντρον¹⁰ στείλε μου ένα καπέλον, ένα μπερέτο¹¹ ρ[ού]χ[ι]νο¹² και δύο μπερετόνια¹³ διά τα παιδιά βαστόντας λογαριασμό¹⁴ διά το κύρι[ο], και δύο ζευγάρια στιβαλέτα¹⁴ εις το ποδάρι σου, οι του οσπιτίου μου σας προσκυνούν, τα παιδιά σας φιλούν το χαιρι, οι ειδικοί μας όλοι υγεινούνσι. σας ασπάζομαι αδελφικώς

Εν Μεσολογγίω 20 Ιουνίου 1822

Ο αδελφός σας
N λουριώτης

Σας ρεκομαντάρω τον Ιωάννην Πεπονή¹⁵ Μεσολογγίτην όστις έρχεται με την παρούσα ευκαιρία. Είναι καλός άνθρωπος διότι έζησεν εις τους τόπους μας.

Σημείωση στο περιθώριο
2 ζευγάρια στιβαλέτα στο ποδάρι σου
2 μπερετόνια
1 μπερέτο ρούχινο διά τα παιδιά

1 Πραιδης, Γεώργιος (1791-1873, Αθήνα). Έλληνας πολιτικός. Σπούδασε στη Μεγάλη του Γένους Σχολή και δίδαξε από το 1813 έως το 1819 την ελληνική γλώσσα στο Βουκουρέστι, όπου μύηθηκε στη Φιλική Εταιρεία και συνδέθηκε με τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο.

2 Μισε(υ)μός: Ξενιτεμός, εκπατρισμός.

3 Σπαρνανιάρω <ιταλ. sparagnare: κάνω φειδωλή χρήση, οικονομώ.

4 Μπολετίνο <ιταλ. bollettino: ανακοινωθέν, νέο.

5 Ανάπλι ή Ναύπλιο.

6 Δολόνι: τύπος ιστίου.

7 Χουρσίτ Αχμέτ πασάς (Hursid Ahmed Paşa) (απεβίωσε στις 30 Νοεμβρίου 1822, Λάρισα).

8 Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος τέθηκε επικεφαλής του ελληνικού στρατού, ο οποίος στις 10 Ιουνίου πέρασε από τον Καραβασαρά (Αμφιλοχία), διέσχισε το Μακρυνόρος και στρατοπέδευσε στο Κομπότι.

9 Κομπότι: πεδινή κομμόπολη της Δυτικής Ελλάδας, 14 χλμ νοτιοανατολικά της Άρτας. Στις 10 Ιουνίου 1822 διεξήχθη η Μάχη στο Κομπότι, με νικηφόρα έκβαση για τους Έλληνες.

10 Ινκόντρο <ιταλ. incontro: συνάντηση.

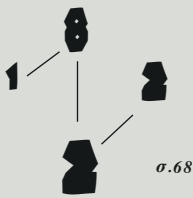
11 Μπερέτα (η) <ιταλ. beretta: σκούφια, μπερέτς.

12 Ρούχινο: άσπρο μάλλινο ύφασμα φτιαγμένο από μαλλιά άριστης ποιότητας, η τσόχα.

13 Μπερετόνι: υποκοριστικό της μπερέτας.

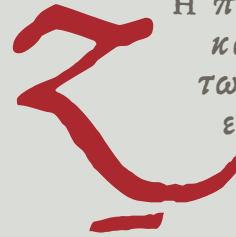
14 Στιβαλέτο (το) <ιταλ. stivaletto: υπόδημα στολισμού.

15 Ο Μεσολογγίτης Ιωάννης Πεπονης μαθήτευσε κοντά στον Δημήτριο Μεσθενέα, αγωνιστή από τη Θεσσαλονίκη και τυπογράφο κατά την Πολιορκία του Μεσολογγίου.

...να μην δώσετε
παραμικράν
αιτίαν εμφυλίου
πολέμου...

Η πατρίς κρατά
κατάστιχον
των πράξεων
εκάστου...

Αρ. 203

αρ. 41

Γενναϊότητα στρατηγέ!¹

Και με άλλα μας γράμματα σας είπομεν να σβύσετε την φωτιάν οπού φοβερίζει ν' ανάψη εις την πατρίδα μας. Και τώρα τα ίδια σας λέγομεν εις απόκρισιν των γραμμάτων σας. να μην δώσετε παραμικράν αιτίαν εμφυλίου πολέμου. όχι δε τώρα οπού δεν ηκολούθησεν τίποτε, αλλά και φονικόν αν εγένετο, πάλιν ημείς έπρεπε να παραβλέψωμεν. τώρα δεν είναι καιρός να κυττάζωμεν τα παρόμοια. φθάνει μας ο εξωτερικός πόλεμος ας λείψη ο εσωτερικός διά να μην πάρωμεν τους χριστιανούς εις τον λαϊμόν μας. τώρα εάν είμεθα αληθείς πατριώται διά την σωτηρίαν του έθνους πρέπει να τα υποφέρωμεν όλα. και αν άλλοι εμποδίζουνσι το καλόν της πατρίδος ημείς δεν πρέπει να επιταχύνωμεν τον όλεθρόν της. Λοιπόν τραβάτε χέρι κατά το παρόν. και αν ειδώμεν μίαν λαμπράν ημέραν, τότε ο καθ' εις βρίσκει το δίκαιόν του. Η πατρίς κρατά κατάστιχον των πράξεων εκάστου. Εις τόσον τα στρατεύματα της αναλογίας σας στείλατέ τα εδώ όσον έχουσι. ομού και τα του φαναρίου² διά να τα πάρη ο αρχιστράτηγος³ μαζί του εις το στρατόπεδον. και και ομοίως φροντίσατε να έλθετε και ο ίδιος. Ελπήθημεν διά την ανημπορία σας και ευχόμεθα να γενήτε ογλίγωρα καλά διά να απέλθετε εις το χρέος σας. Ταύτα και χαίρετε

Τριπολιτζά 16 οκτωβρίου 1822

Δημήτριος Υψηλάντης
θεόδωρος
κολοκοτρώνης

[σφραγίδα της
Πελοποννησιακής Γερουσίας]

Ο αρχ[μανδρίτης] Γρηγόριος Δικαίος
ο Κορίνθου Κύριλλος⁴

Ο Πρωτοσύγγελος Αμβρόσιος
αναγνώστης παπαγιαννακόπουλος⁵
αναγνώστις κοκοράκις

Γεώργιος μπάρμπογλης⁶
: νικολίς τζανέτου⁷

Διονύσιος Παπαγιαννόπουλος⁸

1 Απευθύνονται στον Δημήτριο Πλαπούτα.

2 Φανάρι: ιστορικό χωριό της Ηλείας.

3 Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

4 Αρχιεπίσκοπος Κορίνθου Κύριλλος. Καταγόταν από τη Βυτίνα της Καρύταινας. Ήταν ιερωμένος και αγωνιστής του 1821.

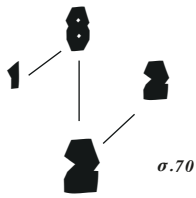
5 Παπαγιαννακόπουλος, Αναγνώστης ή Αναγνωστάκος (18ος-19ος αι.). Η καταγωγή του ήταν από τα Μαγούλιανα της τότε Επαρχίας Καρυταινής.

6 Βάρβογλης ή Βάρβογλους ή Μπάρμπογλης ή Μπάρμπογλους, Γεώργιος. Καταγόταν από ιστορική οικογένεια των Σερρών.

7 Τσανέτου ή Νικολής Τζανέτου, Νικόλαος. Καταγόταν από την επαρχία Φαναρίου Ολυμπίας.

8 Παπαγιαννόπουλος, Διονύσιος (18ος-19ος αι.). Μέλος της Πελοποννησιακής Γερουσίας. Το 1823 εκλέχθηκε πληρεξούσιος στη Β' Εθνοσυνέλευση του Άργους.

...Παρακαλό να
μας ηδεάζετε και η
γενεότης σας τα
αυτού διατρέχοντα
και θριάμβους σας προς
χαράν και περισσοτέραν
εμφύχωση των
στρατευμάτων μας...

(Αντίγραφον)

Προς τον γενναιότατον αρχιναύαρχον του ελληνικού στόλου¹
Μήλου² τη 13: 7 βρίου 1822

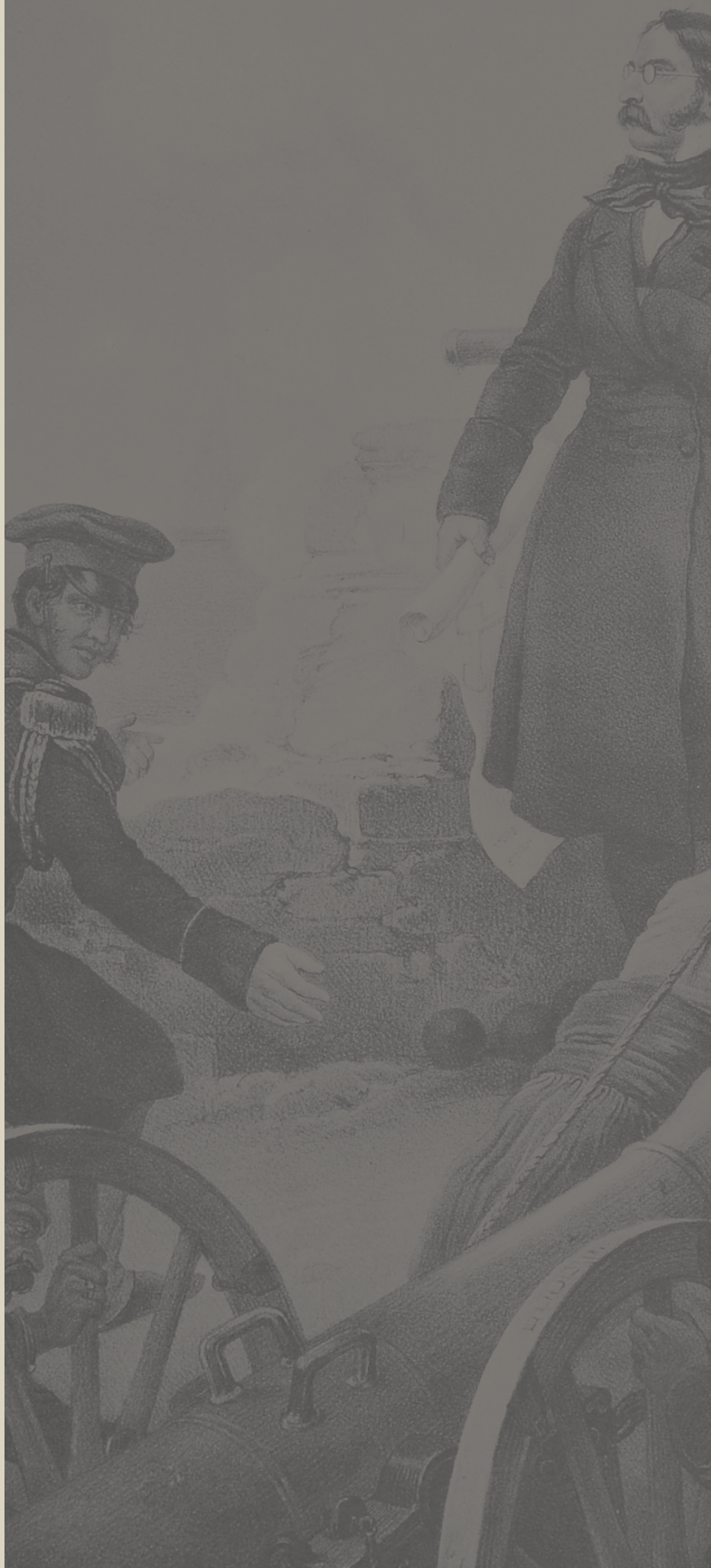
Χθες εγράψαμεν προς τους άρχωντας ύδρας όλα τα εδώ διατρέχοντα, δεν λείπωμεν και διά του παρόντος μας να αναφέρωμεν και προς την γενεότητά σας, ότι όλα αυτά τα οποία εγράψαμεν θέλει τα πληροφορηθή και διά ζόσης φονής παρά του επειφέροντος το παρόν μας καπετάν μχάλη, διοικητού της γαλιότας³. εγώ είμαι διορισμένος ενταύθα με τρις χιλιάδες στρατεύματα να διαφυλάξω όλα τα παράλια του αργολικού κόλπου, τα οποία τα ενδυνάμοσα από το χαϊτάρι⁴ έως εις το κυβέρι⁵ και, επειδή οι δηλοί κρानιδιώται άφησαν χθες παρ' ελπίδα, το καστέλι⁶, έστειλα εν ταυτό δυο καπετανέους με εβδομήκοντα στρατιότας και άλλους καλούς κανονιέρους διά να το φιλάξουν· όθεν, αν το κρίνετε εύλογον και η γενεότητά σας, στείλετε από μέρους σας μερικούς εμπείρους, αξίους και πιστούς προς περισσοτέραν διατήρησιν. παρακαλό να μας ηδεάζετε και η γενεότης σας τα αυτού διατρέχοντα και θριάμβους σας προς χαράν και περισσοτέραν εμφύχωση των στρατευμάτων μας. εντεύθεν ημεις ήμεθα καλός διατεθειμένοι και όλον ένα συνάζομεν στρατεύματα.

Ο αρχηγός
Γρηγόριος Δικαίος

- 1 Γεώργιος Κουτουριώτης.
- 2 Μύλοι: χωριό της Αργολίδας.
- 3 Γαλιόττα ή γαλιότα: πειρατικό κωπήλατο σκάφος.
- 4 Χαϊτάρι ή Χαϊδάρι Αργολίδας.
- 5 Κυβέρι: χωριό της Αργολίδας.
- 6 Αναφέρεται στο Μπούρτζι Ναυπλίου ή Μπούρτζιον (νησίς) ή «Καστέλι».

το 1 & οι πρωταγωνιστές του 2 3

...εις τον παρόντα κερών
υπέρ πατρίδος Αγώνα
εδείχθη πρόθυμος
συναγωνιζομένη...

Δημητρίου Υψηλάντη

Ἐφάρμοσα τὸ ἐπιπέμπω Μαντῶ Μαυρογένου,
στράτηγος κεντρικῆς, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἁ-
ργῶν ὑποὺς Καταρίδου, Ἀγῶνα ἐδίδωθα ἐπιβόητος συναρμω-
σθέντος. Κατὰ τὸ ἄ. καὶ ἔ. τοῦ ἑθνικοῦ ὑποστρά-
τηγείου εἰς τὴν (καταστάσεως κατὰ διαφόρους καιροὺς)
μέγιστην τῶν στρατιῶν Ἑλληνικῶν ἰδίᾳ ἀναστάσει, ἠρέφου-
σα ἐκταυτῆ ἀφ' ἑστέως καὶ τῆς φερματίας πορείᾳ ἐστρε-
φέντο, ἀρμωσθέντος καὶ ὅσα εἰς πορείαν εἶχ' ἔκτετα.
Ἐς ἀποδοξίαν τοῦ ἐπιβόητος καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐν
δουρασίᾳ δίδεται εἰς αὐτῶν τὸ ἐπιπέμπω ἰσχυρῶν
κέντρικου καὶ ἀποστράτηγος Ἀποδοξίαν.

Ἐν Ἄργεῖ,
τῆς 10. Μαρτίου,
ἔ. 1825. —

Δημητρίου Υψηλάντη

Αποδεικτικό της συμβολής της Μαντούς Μαυρογένους στον Αγώνα. Αναφέρεται στις πολεμικές επιχειρήσεις που συντόνιζε καθώς και στο γεγονός ότι συντηρούσε με ἴδιους πόρους τα στρατεύματά της. Φέρει την υπογραφή και τη σφραγίδα του Δημητρίου Υψηλάντη. Ἄργος, 10 Μαρτίου 1823
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Βλαχογιάννη.

Certification of Manto Mavrogenous's contribution to the Revolution. It refers to the military operations she coordinated and to the fact that she funded her own forces. It bears the signature and seal of Dimitrios Ypsilantis. Argos, 10 March 1823

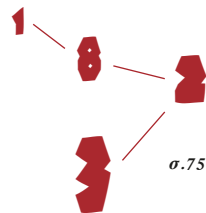
...εις τον παρόντα
κερόν υπέρ πατρίδος
Αγώνα εδείχθη πρόθυμος
συναγωνιζομένη...

Η φέρουσα το παρόν κοκκίνα Μαντώ Μαυρογένη, ζήλω κινουμένη πατριωτικώ, εις τον παρόντα κερόν υπέρ πατρίδος Αγώνα εδείχθη πρόθυμος συναγωνιζομένη. Κατά το Αον [πρώτον] και Βον [δεύτερον] έτος του εθνικού οπλισμού διεύθυνεν εις την πελοπόννησον κατά διαφόρους καιρούς μέχρι των διακοσίων Στρατιωτών ιδίοις αναλώμασι, τρέφουσα ενταυτώ εξ ιδίων της και τας φαμίλιας πολλών εκστρατευόντων, προμηθεύουσα και όπλα εις πολλούς εξ αυτών. Εις ένδειξιν λοιπόν της φιλογενείας και των ρηθεισών εκδουλεύσεων δίδεται εις αυτήν το παρόν ημέτερον ενυπόγραφον και ενσφράγιστον Αποδεικτικόν.

εν Άργει
την 10: Μαρτίου
του 1823

Δημήτριος Υψηλάντης

[κέρυνη σφραγίδα του Δημήτριου Υψηλάντη]

...διά να ομιλήση
μετά των
αιχμαλώτων
πασάδων.....

αρ. 13

γενναιότατε επίτροπε του φρουραρχείου Ναυπλίου

αυτού έχομαι ο κύριος λουκάς Βάγιας¹ με συστατικά της
Διοικήσεως διά να ομιλήση μετά των αιχμαλώτων πασάδων²
περί των μέσων της απελευθερώσεώς των· θέλεις τον συντροφεύει και
συνοδεύει εις κάθε ομιλίαν, και ήντινα απόκρισιν λάβετε, μας
πληροφορείς με γραφήν Σου ιδιαίτεράν με την επιστροφήν της
εξοχότητός του· μένομεν εν τούτω
τη 4 μαΐου 1823
Εκ Τριπολιτζάς

οι αδελφοί
θ. κολοκοτρώνης
δημητράκης πλαπούτας

προς τον τοποτηρητήν του φρουραρχείου
κ[ύριον] Νικόλαον μπουκουρόπουλον³
Εις Ναύπλιον

1 Βάγιας, Λουκάς. Ηπειρώτης γιατρός του Αλή πασά και του Λόρδου Βύρωνα. Αδελφός του Θανάση Βάγια.
2 Πρόκειται για τους δύο αιχμαλώτους πασάδες του Ναυπλίου Αλή πασά και Σελήμ ή Μουχαβούζ πασά, οι
οποίοι δεν υπέγραψαν τη συνθήκη παράδοσης του Ναυπλίου.
3 Μπούκουρας (ή Μπουκουρόπουλος), Νικόλαος. Οπλαρχηγός από τα Μαγούλιανα Αρκαδίας.

Γενικό Λογιστήριο Ναυπλίου - ^{σε. 13} ^{λίμνη}

Αύριον έρχεται ο κύριος Λουκάς Βάγιας με' ασφαλή και
Διασφάλιση δια' τα' όργανα με' τα' ασφαλή του ασφάλου
στα' τα' μόνου της αλληλεγγύης του. Δείχνει να ασφαλή
έξουσθη ή' καθε' όργανο, ή' κείνα ασφαλή τα' ασφαλή, με'
απασφάλισή με' γραφή του ιδίου του με' τα' ασφαλή της
έξουσθη ή' κείνα ασφαλή τα' ασφαλή, με'
οι ασφαλή

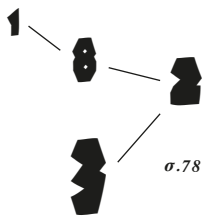
Ναύπλιον 4 Μαΐου 1823 -
Λογιστήριον

Γ. Κολοκotronis
Διμήτριος Πλαπούτα

Προς τον Λογιστήριον Ναυπλίου
ω' Μηνίαν Μαρτίου 1823
= της Ναυπλίου

Επιστολή των Θεόδωρου Κολοκotronis και Δημητράκη Πλαπούτα προς τον τοπιοτηρήτη του Φρουραρχείου Ναυπλίου Νικόλαο Μπουκουρόπουλο. Αναφέρεται στην άφιξη του Λουκά Βάγια στο Ναύπλιο και στις συνομιλίες για την απελευθέρωση των αιχμάλωτων πασάδων.
Τρίπολη, 4 Μαΐου 1823
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Δημήτριου Πλαπούτα
Letter from Theodoros Kolokotronis and Dimitrakis Plapoutas to the Local Commissioner of the Garrison Headquarters at Naflpio, Nikólaos Boukouroupolous. It reports the arrival of Loukas Bagias in Naflpio and the talks on the release of captive pashas.
Tripoli, 4 May 1823
G.S.A. - Central Service, Dimitrios Plapoutas Archive

...περί της μεγάλης
ανάγκης του να σταλή εις
την Δ[υτική] Ελλ.[άδα]
βοήθεια...

περί της μεγάλης ανάγκης να στείλει
εἰς τὴν ἑλλάδα

Εκλαμπρότατε σεβαστέ Κύριε!

Και προλαβόντως ἔγραψα προς την εκλαμπρότητά της ὅσα ἔκρινα αναγκαία να της ενθυμήσω· και αὐθις υστερημένος ἀποκρίσεώς της, της συντροφεύω διάφορα γράμματά μου ανοικτά να τα θεωρήσῃ· ἐξ ἐκεῖνου προς την υπερτάτην Διοίκησιν πληροφορεῖται την κατάστασιν εἰς την ὁποίαν ευρισκόμεθα, και τον κίνδυνον ἀπὸ τον ὁποῖον ἐπαπειλούμεθα, διὰ την ἔλλειψιν πάσης προμηθείας. Ἡ εκλαμπρότης της καλῆτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον γνωρίζει τα ἥθη και την κατάστασιν των κατοίκων της Δυτικῆς Χ. Ἑλλάδος¹ διὰ την εἰς αὐτὴν μακράν της διατριβήν. Παρησιαζούσα το προς την Διοίκησιν γράμμα μου, ἀς προσθέσει και ὅσα το μικρόν του νοός μου δεν ἐφάνερωσεν, και ἀς προσπαθήσῃ να ἀσφαλισθῇ τούτο το μέρος, το ὁποῖον με τόσους αγῶνας και κινδύνους ο πατριωτικὸς ζήλος σας διεφύλαξεν· ο εχθρὸς κάμνει μεγάλας ἐτοιμασίας, και το μέρος τούτο εἶναι το πρῶτον εἰς το ὁποῖον θέλει ἐπιπέσει ἡ δύναμίς του· διὰ να φυλαχθῇ, και να γενῆ το προπύργιον της ἑλλάδος, πρέπει να ληφθῶσι μέτρα δραστήρια, και τοιοῦτα ὥστε να προξαινήσωσι την ὁμόνοιαν των ἐπαρχιῶν και ἐπομένως την ἐπιζομένην ἀσφάλειαν· εἶναι γνωστόν της ὅτι οἱ κάτοικοι της Δ. ἑλλάδος διὰ πολλά αἴτια δυσκόλως συνάζονται εἰς τα στρατόπεδα, ἢ φεύγουν ἀπὸ αὐτά, και τόσοσιν περισσότερον, ὅσον ὅλα τα μέρη ευρισκονται υστερημένα τροφῶν·

Τας ἐλπίδας μας εθεμελιώσαμεν πάντοτε εἰς την εκλαμπρότητά της, και ἐπειδὴ το πρᾶγμα ἐφθασεν εἰς ἀκμὴν ὁπού περισσοτέραν ἀργηταν δεν ἐπιδέχεται, ἀποστέλλω ἀνθρωπὸν μου ἐπὶ τούτῳ πεζόν, του ὁποῖου παρακαλῶ να ἐπιταχύνῃ την ἐπιστροφὴν με τας ἀποκρίσεις, διὰ να λάβωμεν τα ἀνήκοντα μέτρα.

Γνωρίζει προς τούτους τα ἥθη και την κατάστασιν των Σουλιωτῶν, ἀς φέρει εἰς την ἐνθύμησίν της τα ὅσα περὶ αὐτῶν ὁμιλήσαμε, και ἀς μη τους στερήσῃ της εὐνοίας της· ἀς ἐπιταχύνῃ δε και τον ἐρχομὸν του Νούτζου² διὰ να προφθάσῃ ἐν καιρῷ·

Της συντροφεύεται και γράμμα ἐκ Κερκύρας το ὁποῖον ἔφερεν ο ἀδελφός μου³· και με το προσήκον σέβας υποσημειοῦμαι

Ἐκ του ζυγού της αιτωλίας
Την 29· Μαΐου 1823

Της Εκλαμπρότητός σας

Ταπεινότατος Δούλος
μάρκο
μπότσαρις

1 Ο Οργανισμὸς της Δυτικῆς Χέρσου (Στερεάς) Ἑλλάδος ἦταν διοικητικὸ και πολιτικὸ ὄργανο υπεύθυνο για τη διεύθυνση των επαναστατικῶν πραγμάτων στην περιοχή της Δυτικῆς Στερεάς. Δημιουργήθηκε στο Μεσολόγγι στις 9 Νοεμβρίου 1821 ἀπὸ τη Συνέλευση της Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος και λειτουργήσε μέχρι την κατάργησή της ἀπὸ τη Β' Ἐθνοσυνέλευση του Ἀστρους, τον Ἀπρίλιο του 1823.

2 Νούτζος, Κοντακτῆς. Σουλιωτῆς αγωνιστῆς του 1821.

3 [Ἀδερφός]: Πρόκειται για τον Κωνσταντῖνο Μπότσαρη του Κίτσου. Αγωνιστῆς του 1821 και ἀδερφός του Μάρκου Μπότσαρη.

...όταν έχητε την Πατρίδα,
έχετε και τους μισθούς
και τας αμοιβάς των
αγώνων σας...

Προκήρυξις
Το Εκτελεστικόν Σώμα¹
Προς τους Πελοποννησίους, και τους εν Πελοποννήσω διατρίβοντας²
λοιπούς Έλληνας

Και με άλλην της προκήρυξιν προς το πανελλήνιον εφάνέρωσεν η Διοίκησις, και του εχθρού τας ετοιμασίας, και την ορμήν, και τον κίνδυνον της Πατρίδος, και την απόφασιν του να εκστρατεύση το Εκτελεστικόν επί κεφαλής των στρατευμάτων. Και πάλιν αποτείνεται χωριστά προς τους Πελοποννησίους, διά να τους παραστήση τον οποίον τρέχουν κίνδυνον εάν δεν γνωρίσωσιν όλοι μικροί τε και μεγάλοι την ανάγκην του να τρέξωσιν με ομόνοιαν και ανδρείαν εναντίον των ασπόνδων εχθρών της Πατρίδος.

Οι Τούρκοι επέπεσαν εις τα μέρη του Βόλου και των αγράφων, και κατέσφαξαν ανηλεώς πλήθος πολύ χριστιανών, αιχμαλωτίζοντες τας Γυναίκας, και τα ανήλικα παιδιά. Τούτο δεν αποδεικνύει την ανδρεία των, διότι κατέσφαξαν εκείνους, όσοι επ' αρχής είχαν την ανοησίαν να νομίζουν, ότι μη λαμβάνοντες τα όπλα εναντίον των τυράννων των, ήθελον τους κάμει συμπαθητικωτέρους, αποδεικνύει όμως την λύσσαν του εχθρού και προμηνύει την τύχην των, όσοι με αδιαφορίαν θεωρούν τα κινήματά του.

Πελοποννήσιοι! ο σκοπός του εχθρού είναι να εππέση πανταχόθεν εις την Πελοπόννησον, την οποίαν δικαίως θεωρεί το κέντρον των δυνάμεών μας. Με μεγάλας δυνάμεις ετοιμάζεται να προχωρήση από τα μέρη της Ακαρνανίας, του ασπροποτάμου, και του Καρπενησίου, εις διά να φθάση εις την Ναύπακτον. Όσα στρατεύματα προ καιρού συνήθροίζον εις την Θετταλίαν, επροχώρησαν ήδη εις τα μέρη της Λειβαδιάς, και ο Στόλος του με άλλα στρατεύματα, έφθασεν εις τας Π. Πάτρας· Εννοήσατε, ότι ο κίνδυνος δεν είναι πλέον μακράν, ότι αν δεν τρέξητε όλοι διά να σώσητε τους κινδυνεύοντας αδερφούς σας, τας Γυναίκας, τα τέκνα των, αι Γυναίκες, και τα Τέκνα και αυτή η ύπαρξις σας είναι εις κίνδυνον. Δεν είναι καιρός να ζητήσετε μισθούς διά να εκστρατεύσητε, διότι πριν λάβετε τους μισθούς έφθασαν και οι εχθροί, και τότε το ακόν είναι αδιόρθωτον. εις ταύτην την περίστασιν ο καλύτερος, και μεγαλύτερος μισθός είναι αι κατά των εχθρών Νίκαι, διότι με αυτάς σώζεται η Πατρις, και όταν έχητε την Πατρίδα, έχετε και τους μισθούς και τας αμοιβάς των αγώνων σας. Ακούσατε τας φωνάς των προμαχομένων, και προκινδυνευόντων αδερφών σας, τους κλαθμούς των αιχμαλωτιζομένων Γυναικών, και τέκνα των και τρέξατε προς βοήθειάν των. Μιμηθήτε το παράδειγμα των ιδίων Διοικητών σας, οι οποίοι και συνεκστρατεύουσι μ' εσάς διά να σας οδηγήσουν εις της αληθούς δόξης τό στάδιον.

Όσοι εκ της στερεάς Ελλάδος διατρίβετε εις Πελοπόννησον, είναι άρα γε ανάγκη να παρακινήθητε και εσείς, ή από την φωνήν της Διοικήσεως, ή από το παράδειγμα των άλλων; Αι οικίαι σας καίονται, και το αίμα των Συγγενών σας χύνεται. Η Διοίκησις ήδη νομίζει, ότι πλήρεις δικαίας οργής κατά της απανθρωπίας των Τυράννων, τρέχετε με τα όπλα εις τας χείρας διά να αρπάσητε από τον θάνατον τους Γονείς, τους αδερφούς και τα τέκνα σας.

Έλληνες! εμπνυχωθείτε από το μίσος κατά των Τυράννων, και από τον έρωτα της ελευθερίας, ζωσθήτε την ρομφαίαν της εκδικήσεως, τρέξατε από την σημαίαν του σταυρού, και θέλετε λάβει της νίκης τους αμαράντους στεφάνους.

Εν Τριπολιτζά τη 9 Ιουνίου 1823

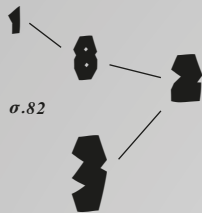
Ο Πρόεδρος
Πετρόμπεης Μαυρομαχάλης
Θ. Κολοκοτρώνης
Α. Μεταξάς³

Ο Γραμματεύς
Α. Μαυροκορδάτος
[Σφραγίδα της Προσωρινής Διοικήσεως της Ελλάδος]

¹ Το Εκτελεστικό μαζί με το Βουλευτικό αποτελούσαν τα δύο Σώματα που, σύμφωνα με την απόφαση της Α' Εθνοσυνέλευσης της Επιδαύρου (1822) ανέλαβαν την προσωρινή διοίκηση της Ελλάδας. Το Εκτελεστικό Σώμα αποτελούνταν από πέντε μέλη με ετήσια θητεία και ήταν ιεραρχικά κατώτερο του Βουλευτικού. Στην ουσία, όμως, το Εκτελεστικό διοικούσε τη χώρα έχοντας την αρμοδιότητα διορισμού του Αρχιγραμματέα της Επικρατείας, των υπόλοιπων επτά υπουργών (μνίστρων).

² Διατρίβω: κατοικώ, μένω.

³ Μεταξάς, Ανδρέας (1790-1860). Κεφαλλονίτης αγωνιστής, διπλωμάτης και πολιτικός. Διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας από τις 3 Σεπτεμβρίου 1843 έως τις 16 Φεβρουαρίου του 1844.

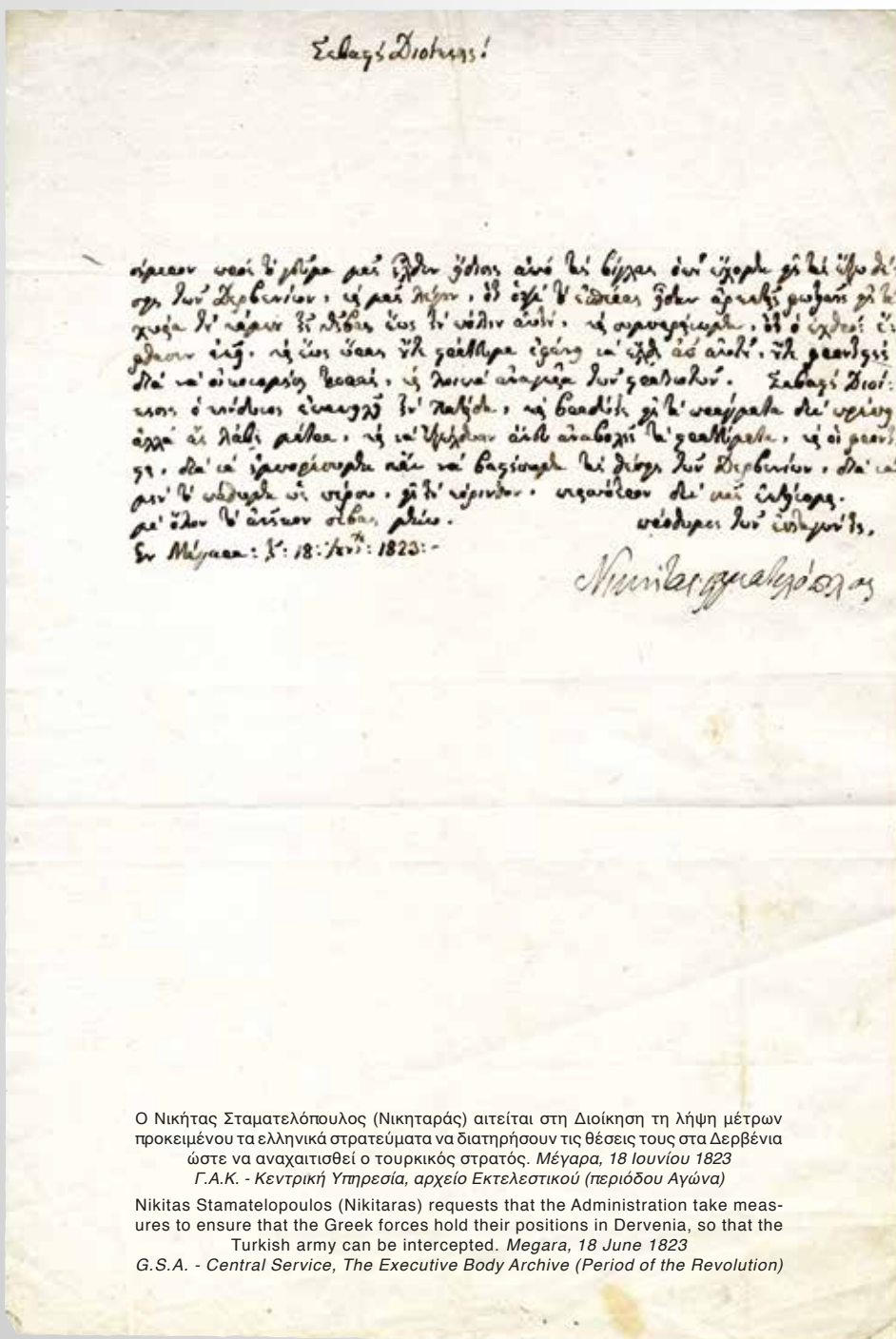
Σεβαστή Διοίκησις!

σήμερον προς το γεύμα μας ήλθεν είδισις από τας βίγλας¹ οπού έχομεν εις τας έξω θέσεις των Δερβενίων², και μας λέγουν, ότι ειπέ το εσπέρας είδαν αρχεταίς φωτειαίς εις τα χωρία του κάμπου της Θήβας έως την πόλιν αυτού, και συμπεραίνωμεν, ότι ο εχθρός έφθασεν εκεί, και έως ώρας ούτε στρατεύμα εφάνει να έλθη απ' αυτού, ούτε φροντιστής³ διά να οικονομήση τροφάς, και λοιπά αναγκαία των στρατιωτών. Σεβαστή Διοίκησις ο κίνδυνος επαπειλεί την πατρίδα, και βραδύτης εις τα πράγματα δεν πρέπει αλλά ας λάβη μέτρα, και να εξέλθωσιν άνευ αναβολής τα στρατεύματα, και οι φροντισται, διά να ημπορέσωμεν καν να βαστήσωμεν τας θέσεις των Δερβενίων, διά να μην το πάθωμεν ως πέρσυ, εις την κόρινθον⁴. περατότερον δεν σας εκτεινόμαι με όλον το ανήκον σέβας μένω
 προθύμος των επιταγών σας,

Εν Μέγαραι: τη: 18: Ιουνίου: 1823:

Νικήτας σταματελόπουλος

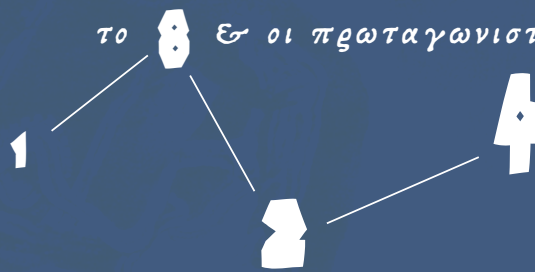
- 1 Βίγλα: σκοπιά, παρατηρητήριο.
- 2 Δερβανοχώρια Κορινθίας.
- 3 Φροντιστής: υπεύθυνος του ανεφοδιασμού των στρατοπέδων.
- 4 Αναφέρεται στη μάχη του Αγιοπορίου (28 Ιουλίου 1822).

... ο κίνδυνος
 επαπειλεί την
 πατρίδα, και
 βραδύτης εις τα
 πράγματα δεν
 πρέπει...

Ο Νικήτας Σταματελόπουλος (Νικηταράς) αιτείται στη Διοίκηση τη λήψη μέτρων προκειμένου τα ελληνικά στρατεύματα να διατηρήσουν τις θέσεις τους στα Δερβένια ώστε να αναχαιτισθεί ο τουρκικός στρατός. Μέγαραι, 18 Ιουνίου 1823
 Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Εκτελεστικού (περιόδου Αγώνα)
 Nikitas Stamatelopoulos (Nikitaras) requests that the Administration take measures to ensure that the Greek forces hold their positions in Dervenia, so that the Turkish army can be intercepted. Megara, 18 June 1823
 G.S.A. - Central Service, The Executive Body Archive (Period of the Revolution)

το 8 & οι πρωταγωνιστές του

η

...η περιποίησης εις τους ξένους θέλει
αποστερεύση την Ελλάδα αναντιρρήτως,
και τους προστάτας αυτής θέλει τους
απαθανάτηση...

Γενναϊότητα Άνεο!

Το Αγγλικόν πλοίον με τα εφόδια διά την Ελλάδα τα πολεμικά, οπού τούταις ημέραις κατέφθασεν εδώ και αύριον μισεύει δι' αυτού, έχει και τον επιφέροντα την παρούσαν μου Άγγλον φιλέλληνα κύριον Εδουάρδον Φούσκ¹, τον οποίον φίλος μου με τον συσταίνει, και εγώ τον συσταίνω εις την εύνοιάν σας και γενναιότητά σας ως πρόθυμον να δουλεύση υπέρ της ελευθερίας του Γένους μας. πιστεύω, ότι ολίγαις ώραις θα βαστάξουν οι εχθροί εις τα κάστρα, αν ο Άγγλος, οπού έρχεται με τις ρουκέταις τον κτυπήση, επειδή αυταίς είναι τόσοσιν δυναταίς και τρομεραίς, οπού δεν λέγονται. η πείρα θα σας βεβαιώση, καθώς με εβεβαίωσε και εμένα την καιρόν του Αλή πασά, οπού είχε λάβη μερικαίς χάρισμα από τους Άγγλους. η περιποίησης εις τους ξένους θέλει αποστερεύση την Ελλάδα αναντιρρήτως, και τους προστάτας αυτής θέλει τους απαθανάτηση.

1824 Ιανουαρίου 4
Κερκύρα

Της γενναιότητός σας όλος όλος
υμέτερος
Αθανάσιος ο Ψαλίδας

1 Fowke, Edward. Άγγλος φιλέλληνας και αρχιτεχνίτης στο στρατόπεδο του Μεσολογγίου.

...είμαι βέβαιος ότι,
ελεύθερος ων από κάθε
φατριασμόν, θέλεις μοι
φανερώσης τα αληθή
συμφέροντα τη πατρίδι
εις τας παρούσας
περιστάσεις...

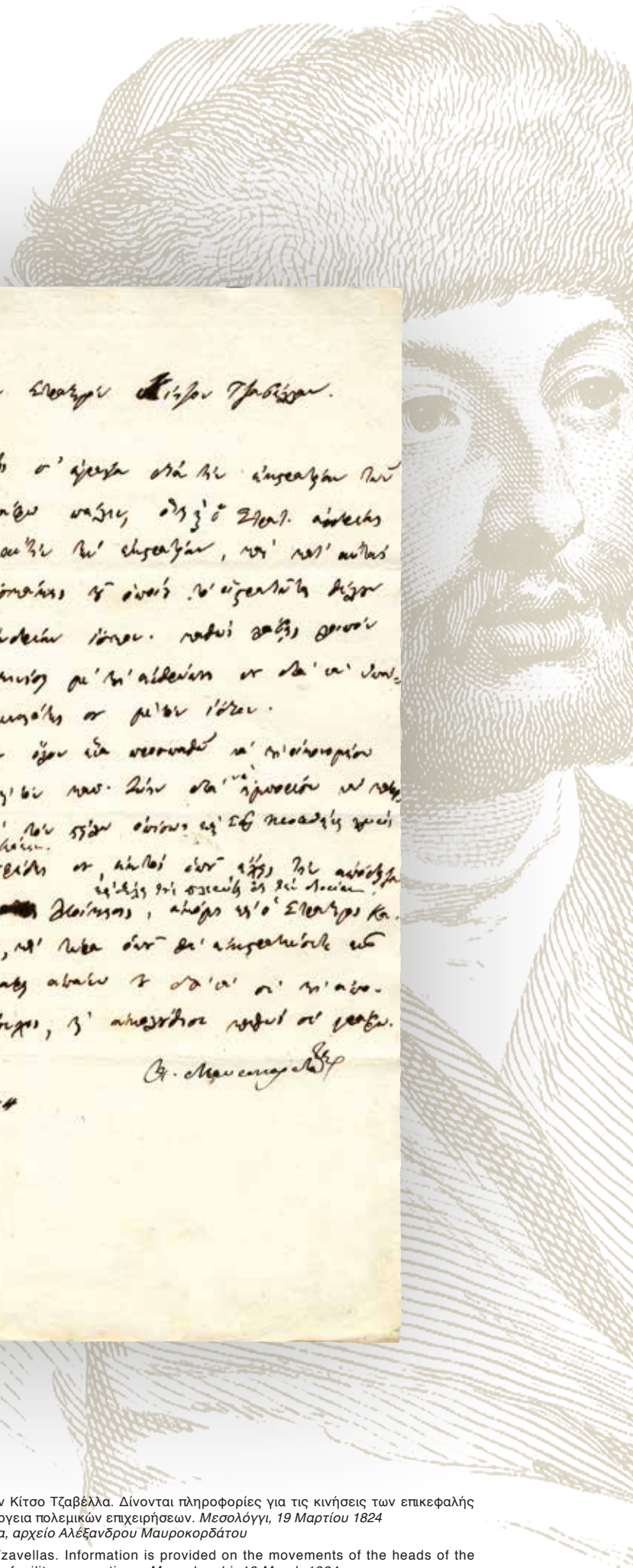
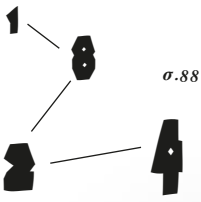

Γενναιότατε στρατηγέ κύριε Νικήτα Σταματελόπουλε,

Από τας εγκυκλίους διακηρύξεις προς το Πανελλήνιον της υπερτάτης Διοικήσεως θέλεις πληροφορηθή ότι ανεδέχθην το βάρος της προεδρίας του Εκτελεστικού· βάρος το οποίον δεν ήθελα αναδεχθή ποτέ βέβαια, αν δεν εγνώριζα εις ποίας κρισίμους περιστάσεις ευρίσκεται και πόσον κινδυνεύει η γλυκυτάτη πατρίς, και αν δεν επιθυμούσα να ιδω μίαν φοράν την εσωτερικήν ευταξίαν και σύμνοιαν αυτής και μίαν τακτικήν στρατολογίαν και εκστρατείαν κατά γην κατά θάλασσαν, αι οποίαι μόναι εμπορούν να σώσουν την πατρίδα. είμαι βέβαιος, ότι και τα φρονήματα της γενναιότητός σου είναι τα αυτά, και διότι επιθυμείς να ίδης ανεξάρτητον την πατρίδα μας και διότι επιθυμείς να σοι δοθώσιν ευκαταίαι περιστάσεις, κατά τας οποίας, σφάζων και νικών εχθρούς, να απαθανάτισης το όνομά σου. Τα προς την γενναιότητά σου φιλικά μου αισθήματα τα γνωρίζεις πολλά καλά, διά τούτο και διευθύνομαι με το παρόν μου προς την γενναιότητά σου, παρακαλών σε να με φανερώσης ποίους τρόπους στοχάζεσαι ωφελιμωτέρους και αξίους να φέρωσι την εσωτερικήν ταύτην σύμνοιαν και ομόνοιαν. Φίλε στρατηγέ, γνωρίζων σε ότι είσαι πατριώτης και φίλος μου, είμαι βέβαιος ότι, ελεύθερος ων από κάθε φατριασμόν, θέλεις μοι φανερώσης τα αληθή συμφέροντα τη πατρίδι εις τας παρούσας περιστάσεις και ότι η γενναιότης σου δεν θέλεις παύσει από του να ενεργήσης όσα οι καλοί πατριώται πρέπει να ενεργώσι. Περιμένω με ανυπομονησίαν απόκρισίν σου. Σε ασπάζομαι αδελφικώς και μένω

Εν Κρανιδίω τη 7 Ιανουαρίου 1824

Φίλος ειλικρινής και πατριώτης
γεώργιος κουντουριώτης

αριθ 1049

Προς τον Γενικό Λογιστή Κίτσο Τζαβέλλα.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ
ΑΛ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ
ΑΡΧΙΔ. 004126

Καθώς να αναλάβετε ο' αρεστήν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν
ἀρταβῶν, ὅτι αἱ φαντασίαι καὶ οἱ ἄλλοι ἀποκείσθαι
ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν ~~καὶ~~ καὶ τῶν ἐκτελεσῶν, καὶ τῶν αὐτῶν
ἐπιπέδων καὶ οἱ ἄλλοι ἀποκείσθαι ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν

ὅτι καὶ ἀρταβῶν καὶ ἄλλων ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν
καὶ τῶν ἀρταβῶν καὶ τῶν ἀρταβῶν ἐπὶ τῶν ἀρταβῶν

Ἐπίκει
ἡ 19 Μαρτίου 1824

Μαυροκορδάτος

Κίτσο Τζαβέλλα

Σχέδιο επιστολής του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου προς τον Κίτσο Τζαβέλλα. Δίνονται πληροφορίες για τις κινήσεις των επικεφαλής ελληνικών στρατιωτικών σωμάτων και τη διενέργεια πολεμικών επιχειρήσεων. Μεσολόγγι, 19 Μαρτίου 1824
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου

Draft of a letter from Alexandros Mavrokordatos to Kitsos Tzavellas. Information is provided on the movements of the heads of the Greek military corps and the execution of military operations. Messolonghi, 19 March 1824
G.S.A. - Central Service, Alexandros Mavrokordatos Archive

...ακολούθησε
καθώς σε
γράφω...

αριθ. 1049

Προς τον Γενναϊότατον Στρατηγόν Κίτζον Τζαβέλλαν¹

Καθώς και προλαβόντος σ' έγραψα διά την εκστρατείαν των αγράφων, όπου σε ξαναγράφω πάλιν, ότι και ο Στρατ. Ανδρέας Ίσκου² διωρίσθη εις αυτήν την εκστρατείαν, και κατ' αυτές εν γένει και ο Στρατ. Καραιϊσκάκης του οποίου και οι στρατιώται θέλουν θέλη ενωθή με τον Στρ. ανδρέαν Ίσκον. Καθώς λάβεις λοιπόν το παρόν μου θέλεις κινήση με τους ανθρώπους σου διά να υπάγης και ενωθής και η Γενναϊότης σου με τον ίδιον. Διά τους λουφέδες³ σου όλον ένα προσπαθώ να τους οικονομήσω διά τούτο εκράτησα εδώ και τον καπ. Ζώνη⁴ διά να ημπορέσω να κατορθώσω τίποτε και έτζι να τον στείλω οπίσω, και Σας προφθαίνει χωρίς άλλο με τον στρατηγόν Καραιϊσκάκην. Διά τους παλαιούς λουφέδες σου εκτός οπού έχεις την απόδειξιν και θέλει τους πληρώσει εις την διορίαν ότι σε τους χρεωστεί η Διοίκησις/ ακόμη και ο Στρατηγός Καραιϊσκάκης σε σιγουράρη, και τώρα οπού θα εκστρατεύσετε εις τα Άγραφα θέλει τους πάρει απάνω του διά να σε τους απόκριθή. όθεν μείνε ήσυχος, και ακολούθησε καθώς σε γράφω. Υγίαινε!

Τη 19 Μαρτίου 1824
Μεσολόγγιον

Α. Μαυροχορδάτος

1 Τζαβέλλας, Κίτσιος (1801-1855). Γιος του Φώτου. Διακρίθηκε στις μάχες στο Μεσολόγγι, στην Άμπλιανη, την Αράχωβα και το Φάληρο.

2 Ίσκος, Ανδρέας (ή Ανδρέας Ίσκου). Αρματωλός της περιοχής του Βάλτου στη Δυτική Ελλάδα. Υπήρξε επίσης και πολιτικός κατά την περίοδο της Επανάστασης.

3 Λούφες <τουρ. ulufe> μισθός.

4 Πάνου, Ζώνης (1765-1846). Σουλιώτης Στρατιωτικός και οπλαρχηγός και ανιψιός του Κίτσιου Τζαβέλλα. Διετέλεσε, επίσης, πληρεξούσιος σε διάφορες Εθνοσυνελεύσεις.

10600/11200
Meyer

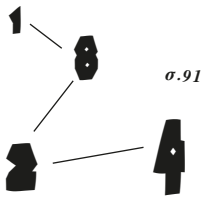
Ευαγγ. Βουγι,

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ
ΑΛ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ
ΑΡΙΘ. 001.148

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Ἀγγουμου γραμματος εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρομαι καὶ πρὸς τὸν δι' Ἀγγουμου ταξιδιολογίου, ἐφ' ὅσα ἐν Μεσοβόρειον τὰ Ἑλληνικὰ χρονικά· εἰς τὰ ὅσα ἐὰν με φημι μὴ ὅτι ὁ ἐπιτάτης τῆς τούτων τυπογραφίας κ. Μάγιστρος παραποιεῖ προσωπικὴν ψυχρότητα ἐναντίον μου ἔχοντες ὄχι μόνον γὰρ μὴ ὑβρίσῃ διὰ τῶν αὐτῶν Ἑλληνικῶν χρονικῶν, ἀλλὰ καὶ εἰπέη ὅτι εἶμαι ὑπόπτος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος· πῶς ἐφ' ἑρδνεια ἐν τῷ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, ὅποιος ταλαιπωρίας ὑπέμεινε διὰ τὴν ἑμιδερσίαν του, τίνας προσωπικὰς δυσίας εἶμα, καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι γινώσκων καὶ εἰς τὰ σέβασα μὴ τῆς Αἰουμῆσις, καὶ εἰς ἄλλους πατριώτας δυναμῆους γὰρ κείνοι τοὺς ἀγαθούς, καὶ εἰς τὸν ἑμιδερσίαν καὶ τὰ μὴ τοὺς συγγίνοι μὴ τοὺς ψεύτας καὶ ὑποκριτάς, ἢ μὴ τοὺς ἀγαθούς φίλους τῆς Ἑλληνικῆς ἑμιδερσίας· καὶ αὐτὴ ἢ πρὸς μαρὰ ἀπουσίαν μου εἶναι διακοπὴ τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ζητημάτων, ἀλλ' εἴ τι δυναίμαι, δεῖξω τὸ εὐτυχῆ καὶ γενναῖον καὶ ἐνθουσιῶδες ἔργον τοῦ ἐπιτάτου τῶν Ἑλληνικῶν χρονικῶν μαρτυρεῖται ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα ὅτι εἶναι ψεύδις, ἀπατήριος, ἀναίσχυτος, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα ἐπιβίβιος, ὅχι πῶς δεῖξω μετὰ βαρῆς ποτὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῆς αἰσθημάτων μίαν διαβολὴν, ἀλλ' ὡς πολλοὶ ἑνωπαῖους ἐμπορεῖ γὰρ ἐνθουσιῶδες ψυχρότητα, μὴ εἰδύτας, ὅτι εἶναι διαβολὴν ἐνὸς πατριωτῆος ἐπιτάτου τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλ' ἐπιβίβιος, ὅτι ἡ Διαιμοσις ἀδιαφορεῖ ἐξέπνευσε τοὺς ἐπιβίβιους φίλους τῆς Ἑλλάδος σκαρρατταίνου ἀπὸ συνοφαιτίας εἰς τὰ χρονικά του ἔθους. εἶναι παράδοξον πῶς ὁ κύριος Μάγιστρος εἶν' ἐν τῇ ἐπιτάτῃ καὶ γὰρ γράφει τοιαῦτα, ἀπὸ ἐξέπνευσε ὅτι ἀνακρινῶν ἀπὸ Μεσοβόρειον ἐξάβα γραμματα καὶ ἀπὸ τῶν φίλων καὶ ἑμιδερσίας καὶ ἀπὸ τῶν κρημῶν κ. Μαυροκορδάτου πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιτάτην τῆς ἑμιδερσίας ἀποβίβιοντα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς τούτοις ἄλλα πρὸς ἄλλους ἐπίσημους ἀγῶνας συστατικά· παραμαρῶν τῆς ἐπιτάτης βουγι γὰρ μὴ παραβίβιος τοιαύτην ὑβρίσῃ ὡς ἀδιάφορον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιβίβιον ταύτην γὰρ εἰσοβίβιος διὰ τοῦ τύπου, ἐπειδὴ εἶναι δίκαιον καὶ συμφέρον γὰρ δημοσιεῖται ἢ ἀναίσχυτος συνοφαιτία, ὡς ὁ μεταβίβιος ἐδωπριμος ἐχρὸς τῆς τιμῆς τῶν φίλων καὶ ὑπερασπιστῶν τῆς εὐτυχίας τοῦ ἔθους· Μὴν δὲ ἐν Κεραζηννίᾳ τῆς 24. Μαρτίου 1824. Ἐδωπριμος

Αντίγραφο επιστολής του Adam Friedel προς τη Βουλή σχετικά με τη συκοφαντική - προς το πρόσωπό του - δημοσίευση του Meyer στην εφημερίδα *Ελληνικά Χρονικά*. Διαμαρτύρεται για την άδίκη επίθεση ενώ ο ίδιος προσφέρει τις υπηρεσίες του υπέρ της Ανεξαρτησίας των Ελλήνων. Κεφαλονιά, 24 Μαρτίου 1824
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου
Copy of Adam Friedel's Letter to Parliament regarding Meyer's article in the newspaper "Ellinika Chronika" (Hellenic Chronicles) slandering him. He protests the unfair attack while he offers his services in favour of the Independence of the Greeks. Kefalonia, 24 March 1824
G.S.A. - Central Service, Alexandros Mavrokordatos Archive

...πώς εφέρθηκα εις το
έθνος των Ελλήνων,
οποίας ταλαιπωρίας
υπέμεινα διά την
ελευθερίαν του...

Σεβαστή Βουλή,

Μετά το τέλος του άλλου μου γράμματος εις το οποίον αναφέρομαι και περί του δι' Αγγλί-
αν ταξιδίου μου, έφθασαν εκ Μεσολογγίου τα Ελληνικά χρονικά¹ εις τα οποία ίδα με φρίκην μου ότι
ο επιστάτης της τούτων τυπογραφίας κύριος Μάϊγερ^{2/3} διά παράλογον προσωπικήν ψυχρότητα εναν-
τίον μου, ετόλμησεν όχι μόνον να με υβρίση διά των αυτών ελληνικών χρονικών, αλλά και να ειπή ότι
είμαι ύποπτος εις το ελληνικόν έθνος· πώς εφέρθηκα εις το έθνος των Ελλήνων, οποίας ταλαιπωρί-
ας υπέμεινα διά την ελευθερίαν του, τίνας προσωπικές θυσίας έκαμα, και τα τοιαύτα είναι γνωστά
και εις τα σεβαστά μέλη της Διοικήσεως, και εις άλλους πατριώτας δυναμένους να κρίνωσι τους α-
ληθείς ζηλωτάς και να μη τους συγχέωσι με τους ψεύστας και υποκριτάς, ή με τους ανοήτους φίλους
της ελληνικής ελευθερίας. Και αυτή η προς καιρόν απουσία μου δεν είναι διακοπή του υπέρ της
Ελλάδος ζήλου μου, αλλ' εί τι δύναμαι, θέλω το εκτελείν και λέγων και ενεργών. Η κατηγορία λοιπόν
του επιστάτου των ελληνικών χρονικών μαρτυρείται από αυτά τα πράγματα ότι είναι ψευδής, απάν-
θρωπος, αναίσχυντος, και εις αυτήν την Ελλάδα επιζήμιος, όχι πως θέλει μεταβάλει ποτέ τα υπέρ
αυτής αισθήματα μου μία διαβολή, αλλ' εις πολλούς Ευρωπαίους εμπορεί να ενσπείρη ψυχρότητα, μη
ειδώτας, ότι είναι διαβολή ενός παθητικού επιστάτου της εφημερίδος, αλλά νομίζοντας, ότι η Διοί-
κησις αδιαφορεί βλέπουσα τους ειλικρινείς φίλους της Ελλάδος σπαραττομένους από συνοφάντας εις
τα χρονικά του έθνους. Είναι παράδοξον πώς ο κύριος Μάϊγερ δεν εντρόπη καν να γράψη τοιαύ-
τα, αφού εξεύρει, ότι αναχωρών από Μεσολόγγιον έλαβα γράμματα και από τον φιλέλληνα λόρδον
Βύρωνα⁴ και από τον πρίγγιπα Α. Μαυροκορδάτον προς την Ελληνική εταιρίαν της
λόνδρας⁵ αποβλέποντα υπέρ της Ελλάδος, και προς τούτοις άλλα προς άλλους επισήμους άνδρας
συστατικά· παρακαλώ λοιπόν την σεβαστήν βουλήν να μη παραβλέψη τοιαύτην ύβριν ως
αδιάφορον, αλλά και την επιστολήν μου ταύτην να δημοσιεύση διά του τύπου, επειδή είναι
δίκαιον και συμφέρον να δημοσιεύεται η αναίσχυντος συνοφαντία, ως ο μεγαλύτερος εσωτερι-
κός εχθρός της τιμής των φίλων και υπερασπιστών της Ευτυχίας του Έθνους· Μένω δε-

Εκ Κεφαλληνίας την 24 «Μαρτίου 1824» Αδάμ Φριδέλ

[προσθήκη στο αριστερό περιθώριο κειμένου]
/ υπό του ονόματος «οι εν Ελλάδι παραστάται της Γερμανο-Ελβετικής εταιρείας[»]

1 Τα Ελληνικά Χρονικά ήταν έντυπη εφημερίδα του Αγώνα που εκδόθηκε στο Μεσολόγγι από τον Ελβετό φιλέλληνα Meyer, Johann-Jacob (Μάγερ, Ιωάννη-Ιάκωβο) από το 1824 έως το 1826.

2 Meyer, Johann-Jacob (Μάγερ, Ιωάννης-Ιάκωβος), (1798-1826). Ελβετός φιλέλληνας και συντάκτης της εφημερίδας Ελληνικά Χρονικά.

3 Σημείωση για την προσθήκη στο αριστερό περιθώριο του κειμένου.

4 George Gordon Byron (1788-1824), γνωστός ως Λόρδος Βύρων. Άγγλος αριστοκράτης, ποιητής, και φιλέλληνας. Θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους Βρετανούς ποιητές.

5 Ελληνική εταιρίαν της λόνδρας: Η Φιλελληνική Επιτροπή του Λονδίνου ή Φιλελληνικό Κομιτάτο του Λονδίνου (αγγλ. London Greek Committee ή London Philhellenic Committee, 1823-1826) ήταν κίνηση φιλελλήνων, η οποία συστάθηκε τον Μάρτιο του 1823 με κύριο σκοπό την υποστήριξη της Επανάστασης.

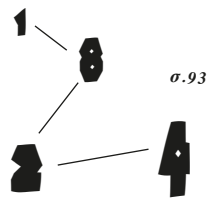
...Συλλογισθήτε δ' ότι αυτοί κάμουν το χρέος των είναι όμως συνηθισμένοι να ζώσιν εις τας ερημίας, σκέπην έχοντες τον έλατον, και προσκέφαλον την σκληράν πέτραν...

Αντίγραφον

Ομιλία του Κ. Θ. Νέγη προς τους Κ. Κ. πληρεξουσίου των ανατολικών επαρχιών της στερεάς Ελλάδος, συναχθέντας εν Σαλώνοις, τη η' απριλίου αωκδ¹

Τα διατρέχοντα δεινά εις την πατρίδα, των οποίων η περαιτέρω διάρκεια ημπορεί να φέρη το έθνος εις κίνδυνον, και ο ανά χείρας κατά του Σουλτάνου πόλεμος, είναι δύο αίτια, διά τα οποία επροσπάθισα να συγκροτηθή γενική της στερεάς Ελλάδος Συνέλευσις. οι των ανατολικών αυτής επαρχιών ήλθατε, Κύριοι, δεν ήμυρατε όμως τους αδελφούς των δυτικών επαρχιών, και τούτο προήλθεν όχι από αμέλειαν εκείνων, αλλ' από φροντίδας αι οποίαι δεν τους εσυγχώρησαν να έλθωσιν έως τώρα, αλλ' είναι αναγκαία η παρουσία των διά να συνδιασκεφθή ολόκληρος η στερεά περί θεραπείας των δεινών, να διακηρυχθώσι τα πάντα προς τους λαούς, οι οποίοι διδασκόμενοι ούτω την αλήθειαν των πραγμάτων, να κάμωσι τας νέας εκλογάς κατά το εικός, είναι ανάγκη, αδελφοί, να θεωρήσητε με απάθειαν, να σκεφθήτε με προσοχήν, και να προσπαθήσητε με όλην την δυνατήν επιμέλειαν εις τα αφορώντα τα διατρέχοντα δεινά, και τον υπέρ Ανεξαρτησίας πόλεμον. Σεις, κύριοι, έχετε τέκνα να προστατεύσητε, ακίνητον περιουσίαν να υπερασπισθήτε, ανεξαρτησίαν να κερδίσητε, ισονομίαν να επιστηροίσητε, Σεις Κύριοι, χρεωστείτε το λοιπόν να φροντίσητε με ενθουσιασμόν εις το να ευδοκιμή ο κατά του Σουλτάνου πόλεμος, να κατορθωθή πραγματικώς εθνική η Κεντρική του έθνους Διοίκησις, διά να απολαύσωμεν οι Έλληνες όλοια τα πολύτιμα δικαιώματα, το κατά τον ευτυχώς επικρατούντα Νόμον της Επιδαύρου². Οι στρατιωτικοί μας αρχηγοί έκαμαν έως τώρα τα χρέη των κατ' αλήθειαν. εσκώτωσαν πλήθος τυράννων, ετρόμαξαν τον Σουλτάνον, εξέτεινον της επικρατείας τα όρια. Συλλογισθήτε δ' ότι αυτοί κάμουν το χρέος των είναι όμως συνηθισμένοι να ζώσιν εις τας ερημίας, σκέπην έχοντες τον έλατον, και προσκέφαλον την σκληράν πέτραν, ότι αυτοί μην έχοντες ακόμη και ακίνητα κτήματα, καθώς Σεις, ημπορούν εις πάσαν εναντίαν περιστασίαν, επιστρέφοντες εις τα βουνά, όθεν προ ολίγου κατέβησαν, εμπορούν να διασωθώσιν. Σεις δε γίνεσθε βεβαιότατα θύματα της μισανθρωπίας του τυράννου, φθείρεσθε χωρίς καμμίαν αργοπορίαν. εις σας λοιπόν ανήκει κυρίως διά την σωτηρίαν Σας, να λάβητε την δυνατήν πρόνοιαν, και επειδή χρησιμεύει η παρουσία των αδελφών της δυτικής Ελλάδος, στοχάζομαι καλόν να εκλέξητε μεταξύ σας έναν ο οποίος να τρέξη να προσκαλέση τους εκείθεν περιμενομένους αδελφούς, διά να μην παρέρχεται ο πολύτιμος καιρός επί ματαιώ. ένας ευγενής Άγγλος φίλος ειλικρινής των Ελλήνων, ο καρτερόψυχος Τρελώνης³ αυθόρμητος απέρχεται εις Ανατολικόν και Μεσολόγγιον επ' αυτώ τούτω αύριον πρωί. οι δε ενταύθα συνηγμένοι στρατιωτικοί αρχηγοί θέλουν εκλέξουν και αυτοί ένα μεταξύ των να απέλθη εις την δυτικήν Ελλάδα. Εκλέξατε και Σεις ένα, αν το κρινέτε εύλογον, να απελθώσι και οι τρεις διά να κατορθωθή μίαν ώραν προητέρα η Συνέλευσις και των καλών η ενέργεια. Έχω ακόμη εν να σας ειπώ οι λαοί της Ελλάδος άρχισαν ευτυχώς να «παρατηρούν με πολλά περιέργον όμμα τα κινήματά μας υπέρ της ελευθερίας, διά την οποίαν αυτοί έχυσαν και χύνουν το αίμα των» στοχασθήτε το δε καλά, φίλοι μου.

Κατά την συνέπειαν της ομιλίας ταύτης εκλέχθη ο Κ. Αναγνώστης Λαζαρόπουλος⁴, καθώς και από τους στρατιωτικούς ένας αξιωματικός Γεώργιος Σουρουπιώτης, οι οποίοι φέροντες γράμματα προσκλητικά ανεχώρησαν μετά του Κ. Τρελώνου την θ' του τρέχοντος.

1 8 Απριλίου 1824.

2 Ο Νόμος της Επιδαύρου είναι το δεύτερο συνταγματικό κείμενο που υιοθετήθηκε κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης. Εγκρίθηκε από τη Β' Εθνοσυνέλευση που πραγματοποιήθηκε στο Άστρος τον Μάρτιο-Απρίλιο του 1823, λίγο πριν την έναρξη του πρώτου εμφύλιου πολέμου κατά τη διάρκεια της Επανάστασης.

3 Τρελών, Εδουάρδος Ιωάννης (Trelawny, Edward John), (1792-1881). Συγγραφέας. Συγκαταλεγόταν στους Βρετανούς εθελοντές, που πλαισίωσαν τον Βύρωνα στο Μεσολόγγι.

4 Λαζαρόπουλος, Αναγνώστης (ή Αναγνώστης Λαζαράς). Πληρεξούσιος της Γ' Εθνοσυνέλευσης, σύμφωνα με τα πρακτικά της Επιδαύρου (Απρίλιος 1826).

...ο εχθρός ...
οκτάκις ενικήθη
από την ανδρείαν
και την σταθεράν
των Ελλήνων υπέρ
ανακτήσεως της
ελευθερίας των
απόφασιν....

Ευγενέστατε αδελφέ!

Έλαβον ευχαρίστως την από 17 του απελθόντος Σεπτεμβρίου αδελφικήν σου.

Δεν έχω αγαπητέ λόγους ικανούς να σε παραστήσω οποίαν εις την ψυχήν μου ενεποίησεν αίσθημα χαράς αι πατριωτικάί σου προτροπαί! όσον το κατ'εμέ, μείναι ήσυχος, διότι ουδεμά ποτέ περιστάσεις θέλει δυνηθή το παραμικρόν να ελαττώση την κατά τε των εσωτερικών και εξωτερικών της πατρίδος εχθρών εκδικήσεως δίψαν και πατριωτικήν μου αγανάκτησιν.

Διό και αντασπαζόμενός σε διά της παρουσίας μου πατριωτικώς, περιορίζομαι εις μόνον το να σ' αναγγείλω, ότι ο εχθρός μ' όλας τας πολυαριθμούς και κολοσσαίας εφετεινάς του δυνάμεις, αι οποία και αυτήν την Ευρώπην ετρομάζαν και σχεδόν απήλπισαν διά την σωτηρίαν της Ελλάδος, οκτάκις ενικήθη από την ανδρείαν και την σταθεράν των Ελλήνων υπέρ ανακτήσεως της ελευθερίας των απόφασιν, και να σ' ενθυμήσω, ότι και η ευγένειά σου δεν πρέπει ν' απαντήσης εις το να στερεώσης διά της πολιτικής σου συνέσεως όσον μάλλον δυνατόν την προς την πατρίδα, και μάλιστα προς τους θαλασσίους υπόληψιν και εύνοιαν του λαμπρού αυτού και φιλανθρωπού των Αγγλων Έθνους. Την δε περιγραφήν των οκτώ εφετεινών λαμπρών του Ελληνικού Στόλου κατά του εχθρικού ναυμαχιών! θέλετε ιδει εις τας εφημερίδας, και διά τούτο δεν παρεκτείνομαι.

Έρρωσο καρτερών προς το αγαθόν της πατρίδος.

Εν Ύδρα τη 11 Δεκεμβρίου 1824

όλοι οι οικογένειά μου

σε ασπάζεται ομοίως

και ο αυτάδελφός μου Νικόλαος

Ο Πατριώτης και αδελφός

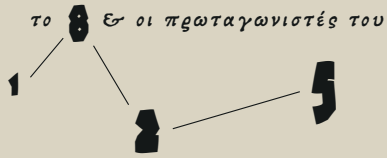
ανδρέας μιαούλης

¹ Αναφέρεται στις ακόλουθες ναυμαχίες: στα ανοιχτά των Ψαρών (3 Ιουλίου 1824), της Σάμου (ή Ναυμαχία της Μυκάλης, 5 Αυγούστου 1824), στη ναυμαχία στο στενό μεταξύ Κω και Αλικαρνασσού (24 Αυγούστου 1824), στη ναυμαχία του Γέροντα και την πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας (29 Αυγούστου 1824), στη ναυμαχία ανάμεσα στη Χίο, τη Μυτιλήνη και το Καραμπουρνού όπου η μοίρα του τουρκικού στόλου αναγκάζεται να υποχωρήσει με μικρές απώλειες (7 Σεπτεμβρίου 1824), στη ναυμαχία της Ικαρίας (10 Σεπτεμβρίου 1824), στη ναυμαχία μεταξύ Χίου & Λέσβου (24 Σεπτεμβρίου 1824) και στη ναυμαχία στο Ηράκλειο της Κρήτης (1 Νοεμβρίου 1824).

LE RÉVEIL DE

CHANT NATION

PRIX: 2e 50.

PAROLES DU CAPITAINE
B. NICOLAÏDY

F

des mêmes Auteurs (L'Album Grec)

1 ^e	Les Femmes de France	} <i>Melodies dramatiques</i>
2 ^e	Venez et Voyez	
3 ^e	La Délivrance des Grecs	
4 ^e	L'union des Peuples	

†	L'Indépendance
†	La France vien
†	Vive France, v
†	Le Paria

à Paris chez GAMBogi (Préces) Editeurs de Musique, 15.

LES GRECS

AL.

PRIX 2^f 50.

MUSIQUE DE
FÉLIX ÉTIENNE

DE FÉLIX ÉTIENNE

de l'Italie.
et de s'éveiller.
de Angleterre } *Melodies Dramatiques.*

Boulevard Montmartre

...είμαι πρόθυμος να δεχθώ
την στρατοπεδείαν και της
πλέον επικινδύνου θέσεως,
και προς παραδειγματισμόν
των επιλοίπων...

...διατί μία γυνή
πατριώτις με τόσας και
τόσας υπέρ της κοινής
ελευθερίας μας θυσίας
να αποκλείεται από την
πολιτικήν κοινωνίαν...

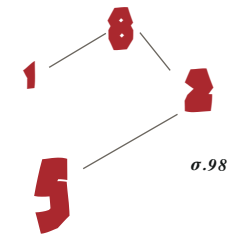
Προς το Σ[εβαστόν]: Βουλευτικόν Σώμα

Σεβαστή Διαταγή του Σ[εβαστού] Υπουργείου της Αστυνομίας διατάτει την ενταύθα Αστυνομίαν σήμερα διά να με αποδιώξη εντεύθεν μετά της φαμελίας μου και να με συστήση προς τον Έπαρχον Πραστό¹ να προφυλάττωμαι εις λεωνίδιον². και κατά τούτο ηπόρησα μεγάλως, αγνωούσα το αίτιον. Σεβαστοί πατέρες του Έθνους, διατί μία γυνή πατριώτις με τόσας και τόσας υπέρ της κοινής ελευθερίας μας θυσίας να αποκλείεται από την πολιτικήν κοινωνίαν, και να προφυλάκτεται εις έγκλειστον μέρος ως κατάδικος; διατί δεν εξετάζεται η αλήθεια ακριβώς και αν έπταισε ή εκφώνησέ τι εναντίον της Διοικήσεως, να παιδεύηται κατά τους νόμους; ποίον το αίτιον, οπου δείχνει εις εμέ τόσην οργήν η Διοίκησις; μία γυνή, ως εγώ, τι δύναται να πράξη κακόν εναντίον της Διοικήσεως; μεγάλα τα παράπονα ενός πατριώτου, όστις συνεισέφερε λόγους και έργους, διά την αποπεράτωσιν της κοινής ημών ελευθερίας, και εις τον οποίον ήδη η Σ[εβαστή]: Διοίκησις ρίπτει οργίλον όμμα, χωρίς εξέτασιν του παισίματός του, τα οποία δεν εκφράζονται βέβαια γραφικώς: όθεν αναφέρομαι προς το Σ[εβαστόν] τούτο Σώμα, διά τα άνωθεν ταύτα παράπονα μου, τα οποία ας εγκρίνη και ας αποφασίση το Βουλευτικόν] τούτον. αναμένουσα δε ανυπομόνως απόκρισίν του μένω με όλον το βαθύ Σέβας.

Τη 20: Ιανουαρίου 1825
Εν Άργει

η πατριώτις
λασκαρίνα Δ:
Βουμπουλίνα

1 Πραστός (Αρκαδίας).
2 Λεωνίδιο (Αρκαδίας).

...είμαι πρόθυμος
να δεχθώ την
στρατοπεδείαν και της
πλέον επικινδύνου
θέσεως, και προς
παραδειγματισμόν
των επιλοίπων...

Προς το Σεβαστόν Βουλευτικόν Σώμα

Η παρούσα δεινή περίστασις της Πατρίδος με αναγκάζει να προσφέρω και την ιδίαν μου ζώην εις υπεράσπισιν των ιερών δικαιωμάτων αυτής. Όθεν αν εγκρίνη η Σεβαστή Διοίκησις, ας με επιτάξη, να εκστρατεύσω, όπου, και με όσους στρατιώτας νομίση αρκετούς· και είμαι πρόθυμος να δεχθώ την στρατοπεδείαν και της πλέον επικινδύνου θέσεως, και προς παραδειγματισμόν των επιλοίπων· διά δε ανακούφισιν των εξόδων, τα οποία μέλλουν να εξοδευθύν εις την εκστρατείαν μου, προσφέρω ομολογίας τριάκοντα χιλιάδων γρ[οσίων]· τας μεν δεκαπέντε εις Εθνικάς, τας δε άλλας δεκαπέντε εις ατομικάς, τας οποίας έχω εκ κληρονομίας πατρικής· και παρακαλώ να ήναι αποδεκτή η προσφορά και η προθυμία μου. Μένω δε εν τούτοις μ' όλον το βαθύτατον σέβας.

τη : 6 : Μαΐου : 1825 : Εν Ναυπλίω.

Η Πατριώτις
Μαδώ Ν: μαυρογένους

1 8 2
5 σ.102

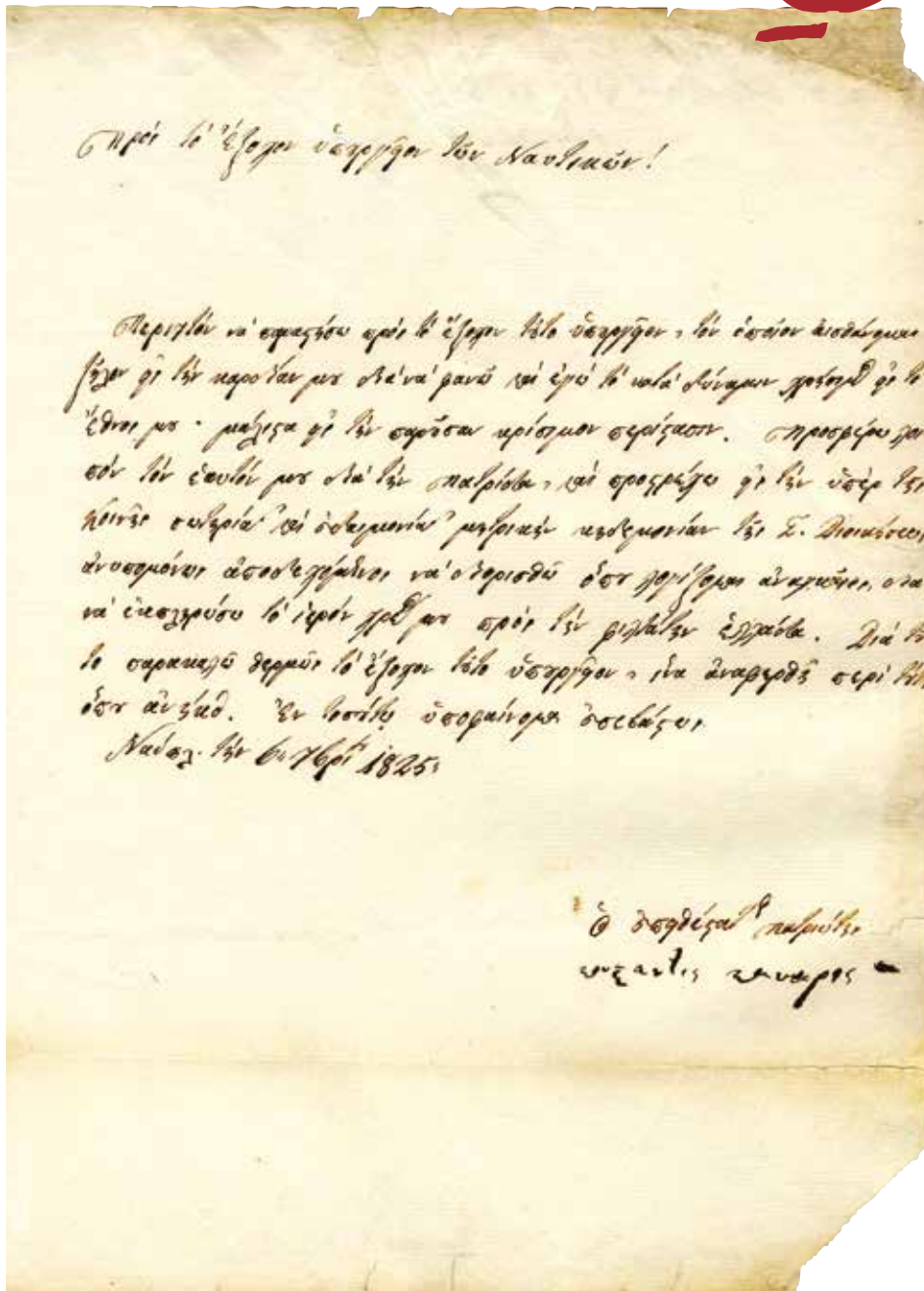
Κωνσταντίνος Κανάρης
Υαγείας

CONSTANTINE CANARIS,

*The devoted Hero of Ipsara: Chief Captain of the Grecian Fire-ships.
Drawn from Life and published in London & Paris 1827, by A. Friedel.
This Print forms one of the Series of Greek Portraits published in
course of Publication in London & Paris by A. Friedel, and sold by the
principal Book & Print-sellers in Town, & Country.*

*Capitaine de marine, Commandant d'un Brûlot de l'Isle d'
Ipsara.
Exécuté d'après nature, et publié à Londres et à Paris 1827 par A. Friedel.
Ces dessins forment une série de Portraits des Grecs (2me Partie) et se
trouve chez tous les principaux libraires et marchands d'estampes à
Paris et dans les départements.*

...ανυπομόνως
 αποδεχόμενος να
 διορισθώ όπου λογίζομαι
 αναγκαίος, διά να
 εκπληρώσω το ιερόν
 χρέος μου προς την
 φιλιτάτην Ελλάδα...

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης, με επιστολή προς το Υπουργείο των Ναυτικών, προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Αγώνα υπέρ της πατρίδας, ζητώντας να διορισθεί όπου κριθεί αναγκαίο.
 Ναύπλιο, 6 Σεπτεμβρίου 1825
 Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Υπουργείου Ναυτικών (περιόδου Αγώνα)

In a letter to the Naval Ministry, Konstantinos Kanaris offers his services to the Struggle in favour of the homeland, asking to be appointed wherever deemed necessary.
 Nafplio, 6 September 1825
 G.S.A. - Central Service, Ministry of Naval Affairs Archive (Period of the Revolution)

Προς το έξοχον υπουργείον των Ναυτικών!

Περιπτών να παραστήσω προς το έξοχον τούτο υπουργείον, τον οποίον αισθάνομαι ζήλον εις την καρδίαν μου διά να φανώ και εγώ το κατά δύναμιν χρήσιμος εις το έθνος μου· μάλιστα εις την παρούσαν κρίσιμον περιστασιν. προσφέρω λοιπόν τον εαυτόν μου διά την πατρίδα, και προστρέχω εις την υπέρ της κοινής σωτηρίας και ευδαιμονίας μητρικήν κηδεμονίαν της Σ[ε]βαστής] Διοικήσεως ανυπομόνως αποδεχόμενος να διορισθώ όπου λογίζομαι αναγκαίος, διά να εκπληρώσω το ιερόν χρέος μου προς την φιλιτάτην Ελλάδα. Διά τούτο παρακαλώ θερμώς το έξοχον τούτο υπουργείον, ίνα αναφερθή περί τούτου όπου ανήκει. εν τωσούτω, υποφαίνομαι ευσεβάστως
 Ναύπλιον] την 6^η Σεπτεμβρίου 1825

Ο ευπειθέστατος πατριώτης
 Κωνσταντίνος Κανάρης

...Όχι! λανθάνομαι
δεν είναι τέκνα της οι
άνομοι φατριασταί, αλλά
γεννήματα εχιδνών, τ'όνομα
μόνον Έλληνες...

Σεβάσμε Πρόεδρε

Η τελευταία μου προς την σεβασμότητά σου εγράφη την 12 Μαρτίου του περασμένου έτους. Μετ' εκείνην έλαβα την 11 Μαΐου επιστολήν σου, ήτις ηύξησε τας καθημερινάς μου λύπας και μερίμνας περί της μελλούσης τύχης της ταλαιπώρου Ελλάδος. Ως να μην ήσαν αρκετά όσας υπέφερε πολυχρονίους πληγάς από τους αγρίους τυράννους της, κατασπαράσσεται τώρα από τα ίδια της τέκνα. Όχι! λανθάνομαι· δεν είναι τέκνα της οι άνομοι φατριασταί, αλλά γεννήματα εχιδνών, τ'όνομα μόνον Έλληνες, αλλά την ψυχήν α-γριώτεροι παρά τους παλαιούς μας τυράννους· τ'όνομα μόνον χριστιανοί, αλλά την ψυχήν ασεβέστεροι παρά τους προσκυνητάς του Μωάμεθ. Όπως και όπου καταφέρωσι την δυστυχή πατρίδα τα νόθα της τούτα τέκνα, πρόσεχε συ (παρακαλώ σε, Σεβάσμε Πρόεδρε) μη σε παρασύρη καμμία από τας φατριάς· μέινε πάντοτε, ως έως τώρα ε-δείχθης, γνήσιον τέκνον της Ελλάδος, διά να αξιωθής και της παρά των τιμών ανδρών τιμής και της ασυγκρίτως τιμωτέρας από τον Θεόν μαρτυρίας ταύτης «Εν δούλε αγαθέ και πιστέ!»¹.

Δεν εξεύρω αν η παρούσα μου σ' εύρη ακόμη Πρόεδρον, ή απλούν πολίτην. Εις όποιαν τάξιν και αν ευρεθής, ενθυμού πάντοτε, ότι ασυγκρίτως τιμώτερος παρά τον Πρόεδρον είναι ο τίτλος του πολίτου, όταν είναι αγαθός πολίτης, ήγουν δίκαιος, ως έλεγεν ο Σωκράτης. Την πρώτην ημέραν του παρόντος έτους (είθε να φέρη την ευδαιμονίαν εις την πατρίδα μας!) έστειλα εις τον εν Μασσαλία κ. Θεόδωρον Πρασακάκη² εν αντίτυπον των νεωστί εκδοθέντων χρυσών παραγγελμάτων του Σωκράτους, διά να σε το στείλη. Προ τούτου εστά-λησαν εις τον αυτόν Πρασακάκη (κατά την 4 Δεκεμβρίου 1825) 300 σώματα του αυτού συγγράμματος, διηρημένα εις δύο κιβωτούς, ως έγγραφα την αυτήν ημέραν προς τον γενι-κόν γραμματέα, εις εκπλήρωσιν των σταλθέντων αργυρίων, κατά το ψήφισμα της κυβερνήσεως. Φρόντισε, παρακαλώ, να κάμετε την διαμοίρασιν αυτών εις τα σχολεία σας, εις τρόπον, ώστε να κατασταθώσιν αληθώς ωφέλιμα εις τους νέους, κατά την επιθυμίαν σας.

Εύχομαι από ψυχής, Σεβάσμε Πρόεδρε, και εις σε, και εις την κοινήν μητέρα και πατρι-δα μας την κραταιάν της θείας προνοίας υπεράσπισιν!

Εκ Παρισίων 2 Ιανουαρίου 1826

Ο εις τας προσταγάς σου πρόθυμος

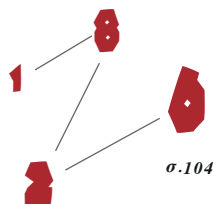
Α. Κοραής

Μόλις ετελείωσα την επιστολήν, κ' έφθασε την ώραν ταύτην ο φίλος μου και φίλος της πατρίδος Κοντόσταυλος³, φέρων τα δύο σου γράμματα, προς τα οποία, Σεβάσμε Πρόεδρε, θέλω αποκριθην με άλλην ευκαιρίαν.

1 Κατά Ματθαίον (κε' 14-30).

2 Ο Θεόδωρος Πρασακάκης (1793-1829) μαζί με τον αδελφό του Ιωάννη έλαβαν μέρος στον Αγώνα και διακρίθηκαν στις επιχειρήσεις του Μεσολογγίου και του Ναβαρίνου. Παρασημοφορήθηκε με το μετάλλιο του Κρίνου από τον Λουδοβίκο ΙΗ' της Γαλλίας.

3 Αναφέρεται στον Αλέξανδρο Κοντόσταυλο (1789-1865). Υπήρξε τραπεζίτης και πολιτικός.

Σεβασμία Πρόεδρε.

Ἡ τίμωσίς μου πρὸς τὴν σεβασμιότῃ σου ἑγράφη τὴν 12 Μαρτίου τοῦ περασμένου ἔτους. Μετ' ἐλάτῃν ἔλαβα τὴν 11 Μαΐου ἐπιστολήν σου, ἣτις κῆρσε τὰς παλαιμηνάς μου λύπας καὶ μερίμνας περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῆς ταλαιπώρου Ἑλλάδος. Δὲν νὰ μὴν ᾔσαν ἀρεταὶ ὅσας ὑπέφερε πενυχρονίους πλογαὶ ἀπὸ τοῦ ἀγρίου τυράντου τῆς, κατὰ σπαράσσειας ἰώρα ἀπὸ τὰ Ἰλιά τῆς τέσσα. Ὄχι! λανθάνομαι· δὲν εἶναι τέσσα τῆς ἀνὰ φητριασοί, ἀλλὰ γεννητάδα ἐχιδνῶν, τὸνομα μόνον Ἕλληνας, ἀλλὰ τὰν ψυχὴν ἀ- χριώτεροι παρὰ τοῦ παλαινοῦ μας τυράντου· τὸνομα μόνον χριστιανὸν, ἀλλὰ τὰν ψυχὴν ἀσεβέστεροι παρὰ τοῦ προσηυνταῖ τοῦ Μωάμεδ. Ὅπως καὶ ὅσον παλαρφευσι τὸν δυστυχῆ πατρίδα τὰ νόδα τῆς τούτα τέσσα, πρόσχε σὺ (παρακαλῶ σε Σεβασμία Πρόεδρε) μὴ σὲ παρασύρη ἀλημμία ἀπὸ τὰς φαρίας· μένει πάντοτε, ὡς εἰς τέσσα ἐ- δάχδης, γρόσιον τέσσον τῆς Ἑλλάδος, δια' νὰ ἀξιοῦθῃ καὶ τῆς παρὰ τὸν Ἰερὸν ἀνδρῶν τιμῆς καὶ τῆς ἀσυγκρίτου τιμηδέρης ἀπὸ τοῦ διὸν μαρτυρίας ταύτης "Εὐ δόξῃ ἀγαθὴ καὶ « πιστὴ! »

Δὲν ἐξέφυρ εἰς ἡ παρούσα μου σ' εἴρη ἀμύρη Πρόεδρον, ἡ ἀπὸ τὸν πολίταν. Εἰς ὅποιον τάξιν καὶ αὐ ἐριδῆς, ἐυδουμοῦ πάντοτε, ὅτι ἀσυγκρίτου τιμηδέρης παρὰ τὸν Πρόεδρον εἶναι ὁ τίτλος τοῦ πολίτου, ὅταν ᾖται ἀγαθὸς πολίτης, ἄγουν δόξαις, ὡς ἔλεγε ὁ Σουφλῆς.

Τὴν πρώην ἡμέραν τοῦ παρόντος ἔτους (εἴθε νὰ φέρῃ τὴν ἐυδαιμονίαν εἰς τὴν πατρίδα μας!) ἔδωκα εἰς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ κ. Θεόδωρον Θερασκαλάκον ἐν ἀντίτυπον τῶν νουστῶ ἐυδοδαῖτων χρυσοῦ παραγγελμάτων τοῦ Συγκράτους, δια' νὰ εἰσέλῃ. Πρὸ τούτου ἐτά- λησαν εἰς τὸν αὐτὸν Θερασκαλάκον (κατὰ τὴν 4 Δεκεμβρίου 1826) 300 σύμματα τοῦ αὐτοῦ συγγραμματος, διηρημέτα εἰς δύο κίβωτοι, ὡς ἔγραφα τὴν αὐτὴν ἡμέραν πρὸς τὸν γεν- κὸν γραμματεῖα, εἰς ἐπιχέρουσαν τὸν διαχιδέλλον ἀργυρίων κατὰ τὸ ψήφισμα τῆς κυβερνήτουσ Φροῦδῆς παρακαλῶ, νὰ παρῆ τὴν διαμοίρασον αὐτῶν εἰς τὰ σχολεῖά σας, εἰς ἴσσην, ὅδε νὰ παλαστανῶσιν ἀληθοῦς ἀφέλεμα εἰς τοῦ νέου, κατὰ τὸν ἐπιθυμίαν σας.

Εἴχεμα ἀπὸ ψυχῆς, Σεβασμία Πρόεδρε, καὶ εἰς σὲ, καὶ εἰς τὸν κοινὸν μηδ'ρα καὶ παρὶ- ρα μας, τὴν ἀραλαίαν τῆς δέας προνοίας ὑπεράσπισιν!

Εἰς Παρισίον 2. Ἰανουαρίου, 1826.

Ὅ εἰς τὰς προσταγὰς σου πρόδουκος

Μέλις ἐτιχίωσα τὴν ἐπιστολήν, ἡ ἔφρασε τὸν ἔραν ταύτην ὁ φίλος μου καὶ φίλος τῆς πατρίδος Κωνσταντῆς, φέρων δὲ τὸν σου γραμμάδα, πρὸς τὰ ἑσπῆτα, Σεβασμία Πρόεδρε, δέχῃ ἀποκαρῶν μὴ ἔχῃ ἐυκαιρίαν.

A. Κοραῖς.

Ιδιόχειρη επιστολή του Αδαμάντιου Κοραή προς τον Γεώργιο Κουντουριώτη. Στο κείμενο του στηλιτεύει την ύπαρξη φατριών και τον προ- τρέπει να μην παρασυρθεῖ, θεωρώντας ότι η ύπαρξη και η δράση τους δεν προσφέρει υπηρεσίες στον Αγώνα. Παρίσι, 2 Ιανουαρίου 1826 Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Γεώργιου και Λάζαρου Κουντουριώτη

Holograph letter from Adamantios Korais to Georgios Kountouriotis. In his text, he decries the existence of factions and urges Kountou- riotis not to be drawn into them, believing that their existence and actions do not serve the Revolution. Paris, 2 January 1826 G.S.A. - Central Service, Georgios and Lazaros Kountouriotis Archive

προς τον εκλαμπρότατον κήριον Γ. Κουντουριώτη αδελ-
φηγός προσκηνώ. μεσολόγη 25 φεβρουαρίου 1826

πολάκης σας έγγραψα και εσχάτως εις τας 24 Ιανουαρίου παρα-
στένοντά σας μερικός και δημοσίος συστηματικός τον
επαπλούμενον κίνδινον του μεσολογγίου και, ει μεν
δεν προφθάσι θαλασσία δύναμις εντός πέντε ή
δέκα ημερών το μεσολόγγι χάνεται· και ποτέ το έθνος
δεν ηθέλισε να δόσι πίστι εις τα γραφόμενα της ε-
πιτροπής. Προφθάσετε, διά τον Θεόν, διά την πατρι-
δα, διά τα χιμένα έματα, διά τόσων αθόν ψιχών γυνε-
κόν και νιπίον. δεν σας πολιλογώ, άλα από της επι-
τροπής τα γράματα προς τιν Σεβαστίν διήκησιν
πλιροφορείσθε τα πάντα. Ταύτα, και με το ανίκον
σέβας προσκινόντας σας μένο.

ο πατριότης και φίλος σας
Ιω. Παπαδιαμαντόπουλος

Ταύτην την στιγμήν, ώρα εις τας 11 ½, το Βασιλά-
δι¹ εκιριεύθη παρά
τον εχθρόν, ενό επολέ-
μισε γενέος από τον πουρνόν
και ος τας 11 ½ η ώρα. κατά δια-
στιχίαν, από τα εχθρικά κανό-
νια και βόνβες επίρε φωτιά
ο τζεπιχανές² του και ούτως απελ-
πίστισαν οι ημέτεροι, και πάλιν
επολέμισαν έως εσχάτιν οραν

ο ίδιος

1 Βασιλάδι: Μικρό ακατοίκητο νησί στην είσοδο της λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου λίγο πιο βόρεια από το νησάκι του Αη-Σώστη. Σημαντικό προπύργιο της άμυνας του Μεσολογγίου κατά τη διάρκεια της πολιορκίας του.

2 Τζεπιχανές <τουρκ. cebhane: πυριτιδαποθήκη, πολεμοφόδια.

το 8 & οι πρωταγωνιστές του

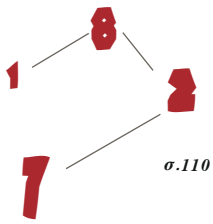
1 2 7

...τροφαί και άλλαι τροφαί
χρειάζονται να χαλάσουν
τον Κιουταχή...

σ.110

*...να υπερασπισθήτε
τα γενικά συμφέροντα,
καταπολεμούντες εκείνα της
ιδιοτελείας, εκ της οποίας
η αθλία πατρίς έπαθε τ'
ανίατα, και κινδυνεύει τον
έσχατον κίνδυνον...*

Εκλαμπρότατε!

Αποκρινόμενος εις το έκλαμπρόν σας των 24 του φθίνοντος, ομολογώ ότι έχωρην εκ περιουσίας διότι σας βλέπω, κατά την κοινήν των πατριωτών ελπίδα, και κατά συνέπειαν των πατριωτικών φρονημάτων σας, πρόθυμον να υπερασπισθήτε τα γενικά συμφέροντα, καταπολεμούντες εκείνα της ιδιοτελείας, εκ της οποίας η αθλία πατρίς έπαθε τ' ανίατα, και κινδυνεύει τον έσχατον κίνδυνον· θαρσείται δε του πατριωτισμού το στάδιον τρέχοντες, διότι δεν είσθε μόνος, ως υπολαμβάνετε, αλλ' έχετε και συνοδούς ετοιμούς να συνεργήσουν καθ' ό,τι δύνανται περί του έθνους. καθά πληροφορούμαι, ο στρατηγός Γ. Γιατράκος¹ έρχεται εις Άργος μετά και άλλων πολλών πληρεξουσίων της Σπάρτης και του Μεσσηνιακού κόλπου και εμεταχειρίσθην όσα μέσα έκρινα εύλογα διά να τον προδιαθέσω, ως έχοντα επιρροήν εις τα πνεύματα των άλλων πληρεξουσίων, και μάλιστα των Σπαρτιατών, να συμφρονήση με την πατριωτικήν μερίδα τα κοινά συμφέροντα. Έχω δε απόφασιν ν' απέλθω και ο ίδιος εκεί να τον ενταμώσω, και να ομιλήσω εις την καρδίαν του υπέρ της πατρίδος και να τον παρακινήσω να εναγκαλισθή το κοινόν της καλόν· εις τούτο κρίνω συντελεστικόν να τον γράψετε και η εκλαμπρότης σας έν τι περιποιητικόν γράμμα, αποβλέπον εις τον αυτόν σκοπόν, και να με το στείλετε ασφράγιστον, ώστε, αφού του ομιλήσω και γνωρίσω τα φρονήματά του, τότε να το εγχειρίσω προς αυτόν, διά να τον ενθαρρύνω πλειότερον. Πληροφορούμαι προς τούτοις ότ' η αυτόθι φρουρά υστερείται τροφών, και λυπούμαι διότι δεν ήλθε κατ' αυτάς κανέν πλοίον προς τον κύριον Βαλλήν², διά να σας στείλωμεν μέρος γεννημάτων προς εξοικονόμησιν· στοχάζομαι όμως ότ' είν' εύκολον ν' αναπληρώσετε την έλλειψιν ταύτην από τας τροφάς οπού στέλλονται εις Ύδραν με τον ιατρόν Γκος³. όθεν εμπορείτε να γράψετε, αν το κρίνετε εύλογον, προς τον κύριον αντάδελφόν σας να δώση εξ αυτών μέρος και εις την αυτόθι φρουράν και ο κύριος Βαλλής θέλει το αναπληρώσει, καθώς υπόσχεται, από τα προσδοκώμενα να έλθουν προς αυτόν πλοία με τροφάς ακολούθως. Ταύτα επί του παρόντος και σας ασπάζομαι αδελφικώς
Εκ Ναυπλίας την 28 Ιανουαρ[ρίου]

1827.

Ο αδελφός και δούλος
Δημήτριος Υψηλάντης

1 Γιατράκος, Γιωργάκης (; - Άργος, 1841). Από την Άρνα Λακωνίας. Κλέφτης στα προεπαναστατικά χρόνια και οπλαρχηγός στην Επανάσταση του 1821. Αδελφός του Παναγιώτη Γιατράκου.

2 Πιθανόν αναφέρεται στον Αγγελή-Βαλλή Καμινάρη (1781-1857). Εύπορος, Έλληνας Φιλικός καταγόμενος από τους Επιβάτες της Ανατολικής Θράκης ο οποίος δραστηριοποιήθηκε στη Μολδοβλαχία.

3 Γκος, Ανδρέας Λουδοβίκος. Φιλέλληνας, Ελβετός γιατρός.

Πανευγενέστατε κύριε,

Δεν αναφέρω τι περί του βεβαίου κλονισμού του πολιορκημένου φρουρίου¹, καθότι είσθε καλώς πληροφορημένοι, δεν θέλω να είπω ότι εις το φρούριον τούτο είναι όλη η ύπαρξις των ελλήνων θεμελιωμένη, επειδή και δεν το αμφιβάλετε, αλλ' έρχομαι να σας φανερώσω ότι ένεκα τούτου, ταχύναντες και ημείς τον εκείθεν μισευμόν μας, εφθάσαμεν εις Ελευσίνα, αφ' ου ασφαλίσαμεν όλα τα επάνω μέρη, αφήσαντες εις μεν την Δυτικήν Ελλάδα δύο χιλιάδες στρατεύματα με τους στρατηγούς Μακρήδες² δύο, Γ. Νταγλήν³, Σιαφάκαν⁴ και άλλους· εις δε τα Σάλωνα χιλίους με τους Σίεβαστούς] Ν: Πανουριά⁵, Δυοβουνιώτην⁶, Κ. Τράκαν⁷, εις δε το Δίστομον⁸ οκτακοσίους· ομοίως οχυρώσαμεν καλά τον Ντομπόν⁹, την Ιερουσαλήμ¹⁰ και όλας τα άλλας θέσεις, εις δε το Ταλάντι¹¹ ευρίσκονται οι Καρατασαίοι¹² και εστείλαμεν και ημείς τριακοσίους, οι δε άλλοι ήλθομεν εις τα ενταύθα τέσσαρας ημέρας νιστικοί, εύρομεν όμως κατά δυστυχίαν και τους εδώ αδελφούς μας πλέον πανασμένους και σπεύδοντας να διαλυθούν από την πίναν· διαλύονται εύκολα τα στρατεύματα, αλλά δυσκολώτατα συνάζονται, ιδού σήμεραν για σήμεραν χανόμεθα από έλειψιν ψωμίου, αδελφέ, σας ομιλώ παληκαρίσια. αν δεν προβλεφθούν και αν δεν προφθαστούν τουλάχιστον διακόσιες χιλιάδες οκάδες αλεύρι, άφευκτα διαλύονται τα στρατεύματα, βέβαια δουλεία δεν κάμομεν καμμίαν, είσθε ο μόνος οπου σήμεραν ημπορείτε να σώσετε το έθνος με την προβλεψιν διακοσίων χιλιάδων οκάδων γεννήματος: αυτό το γέννημα να το προβλέψετε και να το προφθάσετε, αδελφέ, το ογληγορώτερον διά να γλυτώσετε το έθνος, το οποίον από μόνην σήμεραν την Γενναιοψυχίαν του Κουντουριώτου ημπορεί να ελπίση την σωτηρίαν του, και το έθνος θέλει σας το αποκριθή, αν δε τουναντίον, ημείς όλοι ήμεθα εγκυηταί, όπου να μην ζημηοθήτε μέχρις οβολού, το δε εγκυητήριον τούτο βαστάτε διά βεβαιότητα: τροφαί και άλλαι τροφαί χρειάζονται να χαλάσουν τον Κιουταχή¹³, επειδή όταν αύται υπάρχουν, τ' άλλα ευκολύνονται: αναμένω την απόκρισίν σας και μένω ειλικρινέστατος.

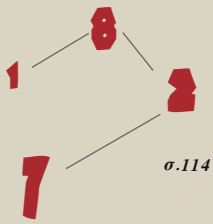
αδελφός
Καραησκάκις

τη 25 : Φεβρουαρίου] : 1827:
εκ του Στρατο[πέδου] Ελευσίνας¹⁴

Ο βεν. άρχηγός.
Κ. Καραϊσκάκις.

- 1 Αναφέρεται στην πολιορκία του φρουρίου της Ακρόπολης.
- 2 Αναφέρεται, πιθανόν, στον Δημήτριο Μακρή (1772-1841) από το Μεσολόγγι. Φιλικός και ένας από τους ισχυρότερους οπλαρχηγούς του Αγώνα στη Δυτική Στερεά Ελλάδα και στον Κωνσταντίνο Μακρή, αγωνιστή από την επαρχία Καλαβρύτων.
- 3 Δαγκλής, Γιώτης (Παναγιώτης), (1787-1829). Στρατιωτικός της προεπαναστατικής και επαναστατικής περιόδου, από το Σούλι.
- 4 Σιαφάκας - Καραδήμος, Αντρίτσος (1780-1828). Στρατιωτικός από την Αρτοτίνα Δωρίδας.
- 5 Δημήτριος Ξηρός ή Πανουργιάς (1759 ή 1767-1834). Οπλαρχηγός της επαρχίας Αμφίσσης (Σάλωνα), με καταγωγή από τη Φωκίδα.
- 6 Δυοβουνιώτης, Γιώργος (1798-1880). Στρατιωτικός, από το χωριό Δύο Βουνά της Οίτης.
- 7 Τράκας, Κομνηνός «Κομνάς», (1786-1840). Αγωνιστής, από τα Καλάβρυτα.
- 8 Δίστομο Βοιωτίας.
- 9 Αναφέρεται στη Μονή Οσίου Σεραφεΐμ Δομβούς ή Δομπού (16ος αι.).
- 10 Πρόκειται για τη Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Ιερουσαλήμ ή Γερσαλή στην περιοχή της Βοιωτίας.
- 11 Αταλάντη Φθιώτιδας.
- 12 Καρατάσος, Αναστάσιος (1764-1830). Αρματωλός, Φιλικός και στρατιωτικός από τη Βέροια. Ο Δημήτριος ή Τσάμης Καρατάσος (1798-1859) ήταν γιος του Αναστάσιου Καρατάσου και οπλαρχηγός της Επανάστασης. Έδρασε κυρίως στην περιοχή της Νάουσας.
- 13 Μεχμέτ Ρεσίτ Πασάς (Mehmed - Resid Paşa) ή Κιουταχής (Kütahi) (1780-1839). Υπήρξε ο σημαντικότερος στρατιωτικός της Υψηλής Πύλης κατά την Ελληνική Επανάσταση. Αργότερα διετέλεσε και Μέγας Βεζύρης.
- 14 Το γενικό ελληνικό στρατόπεδο στην Ελευσίνα, συγκροτήθηκε με υπόδειξη του Γ. Καραϊσκάκη.

σ.114

...είναι ανάγκη να διαλυθώσι τα υφάσματα της ιδιοτελείας διά να προχωρήσουν αι πράξεις της συνελεύσεως...

προς την Σεβαστήν Γ' Ἐθν. των Ἑλλ. Συνέλευσιν¹

Ὅταν οἱ Ἕλληνες ἐδράξαμεν τα ὄπλα κατά του τυράνου της πατρίδος μας, βαλόντες προηγουμένως εἰς τα βήματα μας τὴν ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν του να ζήσωμε ἢ να ἀποθάνωμε ἐλεύθεροι, ἰδομεν παραδόξως θαυμασιοτάτας εὐδοκίμησεις εἰς τον δίκαιον καὶ ἀθῶον ἀγῶνα μας, ὡς εὐλογούμενοι καὶ ἀπὸ αὐτόν τον ὕψιστον. ἀλλ' ἀφοῦ ἢ κατά παραχώρησιν θεῖαν, ἢ ἀπὸ κακὴν κυβέρνησιν των ἀνθρώπων ἀνεφάνη ἡ ραδιοργία καὶ ἰδιοτέλεια, ἐν τῷ μέσῳ τοιούτων λαμπρῶν ἐλπίδων καθ' ἃς ἐλπίζοντο τα πλέον αἴσια ἀποτελέσματα εἰς τον ἀγῶνα μας, ὄχι μόνον ἐχάσαμεν πολὺ ἀπὸ τὰς ἀποκτήσεις μας, ἀλλὰ τρέχομεν καὶ τον ἔσχατον βαθμόν της ἀπωλείας της πατρίδος μας. ἤθελε εἰσθαι μεγάλη ἀνοησία εἰς τους Ἕλληνας, ἀν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν διακειμένοι, δὲν ἐλάβομεν τα τόσα παθήματα εἰς καλὰ μαθήματα. δὲν ἠθέλαμεν εἰσθαι βέβαια ἄξιοι της λύπης καὶ συμπαθείας παντός χριστιανοῦ, ἀν χαθόμεν κυλιόμενοι εἰς τον βόρβορον της ἰδιοτελείας καὶ των παθῶν, καὶ ἀν δὲν προσπαθήσωμεν να τ' ἀποσκορακίσωμεν² ἀπὸ τὴν ἐλλάδα, διά να κερδίσωμε τους ἀγῶνας μας, καὶ να μὴν ἀπωλεσθῶμεν.

Κανεῖς ἀπὸ τους ὁποίους ἐστάλημεν πληρεξούσιοι λαοὺς, Σ[εβαστή] Συνέλευσις! κανεῖς δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι προβαίνοντας ἐπὶ τὰς βάσεις της Δικαιοσύνης, θέλομεν φανῆ εὐδόκιμοι της ὁποίας μας ἐνεπιστεῦθη ἱερὰς πληρεξουσιότητος, καὶ ἰκανοὶ να φέρωμε ἀναλόγως των περιστάσεων τὴν εὐδαιμονίαν εἰς το ἔθνος. καὶ τοιοῦτοι πρέπει να φιλοτιμηθῶμεν διά να φανώμεν καὶ ἡμεῖς διά να κερδίσωμε τὴν εὐνοίαν καὶ τὰς εὐλογίας του. – Πέμπτος ἀριθμεῖται ὁ παρῶν μὴν ἀφότου οἱ πληρεξούσιοι της ἐλλάδος συνήλθον ἐνταῦθα διά να συγκροτήσωσι τὴν ποθητὴν τρίτην Συνέλευσιν, καὶ να περαιώσωσι τὰς ὁποίας οἱ περιστάσεις διέκοψαν ἐν ἐπιδαύρῳ ἐργασίας της ἀλλ' ὅμως οὐδὲ ἐκατόρθωσαν ἄξιον των ἐλπίδων των λαῶν. ἡ ραδιοργία καὶ ἰδιοτέλεια ἀντὶ να λείψῃ, ἢ τουλάχιστον να μετριάσῃ, μάλιστα προκόπτει καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναβάλλονται τα συμφέροντα του ἔθνους, κινδυνεύουν αἱ κλειναὶ Ἀθῆναι το προ-(ἡ Πελοπόννησος κατήντησε εἰς ἀθλία κατάσταση, εἰς ἐσχάτη ἀμηχανία ὥστε ἀν ἐντὸς τούτου του μηνός δὲν ἴδη ἴδια σωτηριῶδη πράγματα ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν, ἀπελπίζεται)³ πύργιον της Ἑλλάδος, ὁ δὲ ἐχθρὸς ἐπερχόμενος ἀπὸ τὴν ἀρξαμένην ἀνοιξιν, ἀπὰς ετοιμάζει κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐκστρατείας, καὶ ἡμεῖς ἀδρανούμεν καὶ ἡσυχάζομε ὡς να εἴμεθα προσωρισμένοι εἰς βαθύτατον λιμένα ἡσυχίας. –

ἀδελφοὶ Συμπληρεξούσιοι των Ναυτικῶν καὶ των του Αἰγαίου Πελάγους Νήσων, της Χέρσου Ἑλλάδος, της Πελοποννήσου, καὶ της Κρήτης, πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ! μὴ διά τον θεόν καὶ τὴν πατρίδα μὴ ἀναβάλλομεν ἐπιπλέον τὴν ἐκτέλεσιν των ἱεροτάτων χρεῶν μας! εἶναι ἀνάγκη να λάβωμε μέτρα ἀνάλογα του κινδύνου εἰς τον ὁποῖον τρέχομε! εἶναι ἀνάγκη να διαλυθῶσι τα υφάσματα της ἰδιοτελείας διά να προχωρήσουν αἱ πράξεις της συνελεύσεως, καὶ οὕτω να δυναθῶμεν να γενώμεν ἀνώτεροι παντός κινδύνου, καὶ να σωθῇ ἡ πατρίς. καὶ τοιαῦτα σπουδαία μέτρα, πρέπει ὅσον τάχιστα να λάβωμε ἀν ἐχώμε σκοπὸν να φανώμεν ἄξιοι των ευχῶν του λαοῦ καὶ ἄξιοι των χρεῶν μας. ἀλλ' ἐνὸς διαλυθῶσι αὐτὰ, ἀς ἐπαναλάβωμε καὶ ἡμεῖς τον ἱερὸν φρικτὸν ὄρκον μας του να μὴν ἀποβλέπῃ ὁ σκοπός μας εἰς ἰδιαίτερα συμφέροντα καὶ ἀς κάμωμε να βασιλεύσῃ εἰς τὰς πράξεις μας, μόνον της πατρίδος το συμφέρον. ἀς μὴν ἐξοδεύωμε ἐπὶ ματαίῳ τον καιρὸν διά να προκαταλάβωμε τα ἐπαπειλούμενα εἰς τὴν πατρίδα δεινὰ εὐχομαι να ἰδῷ ἀσχολούμενας εἰς το ἐξῆς τὰς σκέψεις της Συνελεύσεως εἰς τον ἀληθῆ σκοπὸν της κοινῆς σωτηρίας, καὶ μένω με βαθύτατον σέβας.

Τῆ 4 Μαρτίου 1827
Ἐν Ερμιόνη⁴

Ὁ πατριώτης
Πληρεξούσιος των ὀπλων της Πελο[οννήσου]
Θ. Κολοκοτρώνης

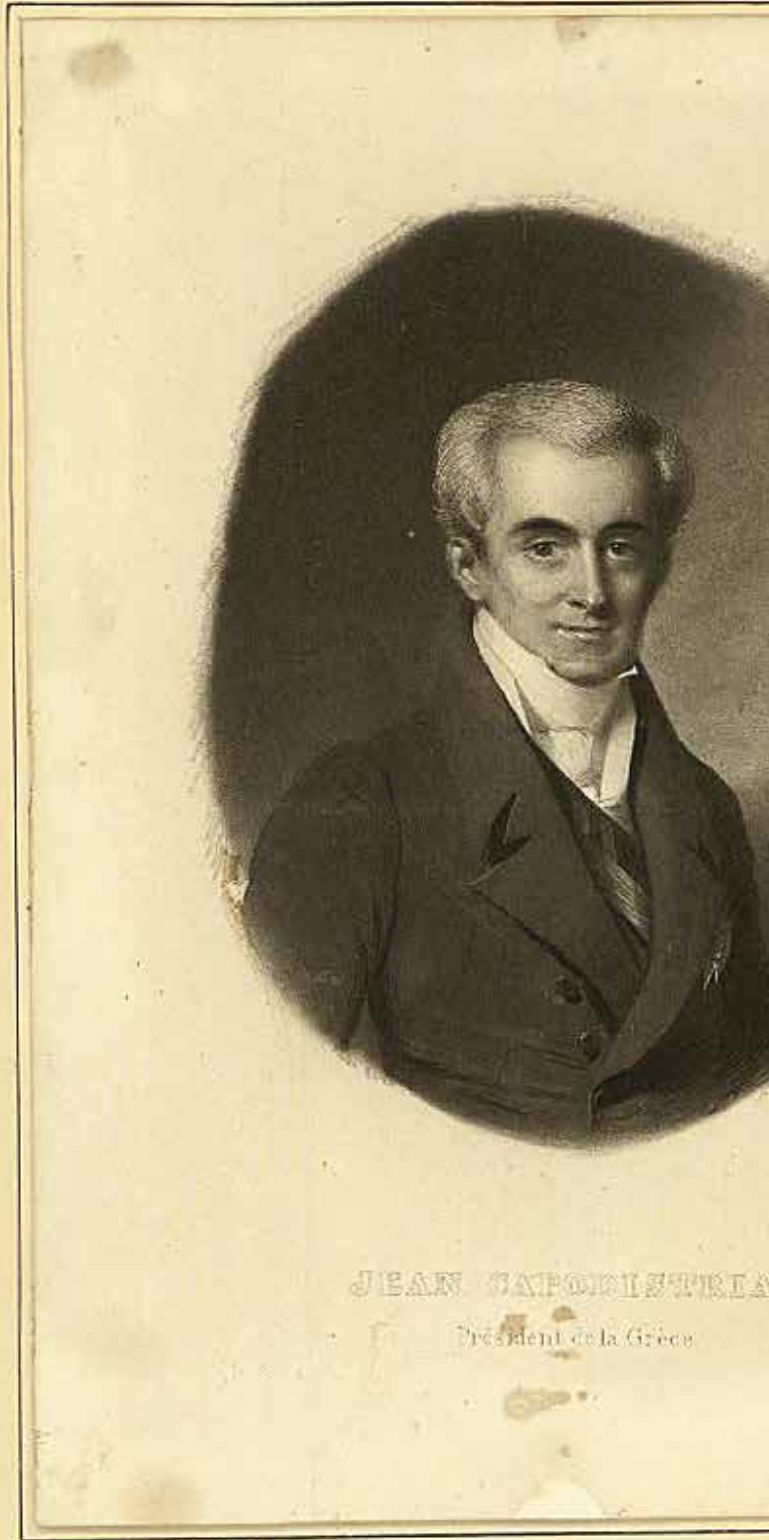
1 Γ' Ἐθνοσυνέλευση της Ἐπιδαύρου (6-16 Ἀπριλίου 1826) & Γ' Ἐθνοσυνέλευση της Τροιζήνας (19 Μαρτίου-5 Μαΐου 1827).

2 Ἀποσκορακίζω: στέλλω κάποιον «ἐς κόρακας» (στον κόρακα, στον διάβολο), ἐξοβελίζω, ἀποδιώχνω, ἀναθεματίζω.

3 Ἐμβόλιμη φράση.

4 Στὴν Ἐρμιόνη Ἀργολίδας διεξήχθη ἡ Γ' Ἐθνοσυνέλευση της Ερμιόνης (18 Ἰανουαρίου-17 Μαρτίου 1827).

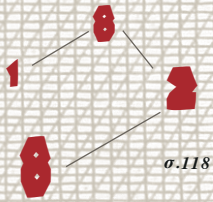
το 1 & οι πρωταγωνιστές του 2

...Με πλήρη πεποίθησιν
εις την θείαν βοήθειαν,
ιδού αποδέχομαι
τας ηνίας της εθνικής
κυβερνήσεως...

σ.118

...Με πλήρη πεποίθησιν
εις την θείαν βοήθειαν,
Ιδού αποδέχομαι
τας ηνίας της εθνικής
Κυβερνήσεως...

Εγκύκλιος
Αρ. 6

6 Ελληνική Πολιτεία
Ο Κυβερνήτης της Ελλάδος

Προς τους Δημογέροντας των επαρχιών της
Επικρατείας

Με πλήρη πεποίθησιν εις την θείαν βοήθειαν, Ιδού αποδέχομαι τας ηνίας της εθνικής Κυβερνήσεως, τας οποίας αυτό το έθνος μ' ενεπιστεύθη, και αφοσιούμενος εις την εκπλήρωσιν των ιερών χρεών μου, προτίθεμαι μόνον και κύριον σκοπόν την σωτηρίαν και ευδαιμονίαν της φίλης πατρίδος.

Κανείς δεν αμφιβάλλει ότι των Νόμων η πραγματική ενέργεια είναι το μόνον, το οποίον θέλει φέρει την εσωτερικήν ησυχίαν και ευταξίαν, και ενταυτώ θέλει προμηθεύσει εις το έθνος την εξωτερικήν υπόληψιν. Απαιτείται λοιπόν από μέρους όλων ημών αμετάτρεπτος αφοσίωσις εις τους Νόμους, και ένθερμος προσπάθεια εις την δραστήριον και ακριβή εκτέλεσιν των διαταγών της Κυβερνήσεως.

Είμαι πεπεισμένος εις το φιλόνομον και φιλόπατρι Σας, και διά τούτο δεν αμφιβάλλω, ότι ως φέροντες το πρόσωπον των λαών, θέλετε σπεύσει να εμπνεύσετε εις άπαντας την προς τους Νόμους υποταγήν, την πειθαρχίαν, και την προς αλλήλους ομόνοιαν.

Ο επισυναπτόμενος κανονισμός θέλει αποτελεί το σύστημα της προσωρινής Κυβερνήσεως, μέχρις ότου συγκροτηθή η Εθνική Συνέλευσις κατά το πνεύμα της ήδη εκδοθείσας διακηρύξεως, αντίτυπα της οποίας εγκλείονται, διά να δημοσιευθώσιν εις όλην την περιοχήν.

Εν Αιγίνη τη 20 Ιανουαρίου 1828
Ο Κυβερνήτης
Ιωάννης Καποδίστριας

Εγγραφή
Απρ. 6ο

6 Έθνητιν Πονηγα.

Ο Κυβερνήτης τής Ελλάδος

Προς τούς Δημογεροντας τής Επαρχίας τής
"Ευρυπύλου".

Με ελπίρα αισιόδοξοι γι τήν Ύψαρ βολή
Ύψαρ. Ίδου αναδέχασαι τήν πίστιν τής Έθνητιν
Κυβερνήτου, τής τούτου αυτῶ τῶ Έθνος μ' εἰς
αἰσχύνην, καὶ ἀποποιήσασαι γι τήν Ύψαρ
αὐτῶ τῶν Ύψαρ μου, ἀποδέχασαι μόνον
καὶ ἀσπίον ευνοῦν τῶν εὐαγγελίων καὶ εὐδαι-
μονίας τῶν γένων Πατρίδος.

Καὶ γι τῶν ἀποβλήτων, εἰς τῶν ἄλλων
ἢ ἀρραγματιῶν Ύψαρ γιναι τῶ μόνον, τῶ
εὐτῶν γι τῶν γένων τῶν Ύψαρ καὶ
εὐαγγελίων, καὶ εὐαγγελίων γι τῶν ἀποβλήτων
τῶ Έθνος τῶν Ύψαρ καὶ εὐαγγελίων. Ἄσπιν
τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν

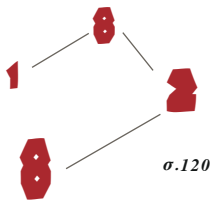
Εἶνας σκοπεύετε γι τῶν γένων τῶν
γενεῶν τῶν, καὶ αὐτῶ τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, εἰς τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, εἰς τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, εἰς τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, εἰς τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, εἰς τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, εἰς τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν

Ο Ἐπισημοποιήσασαι καὶ τῶν γένων
αὐτῶ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, καὶ τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, καὶ τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, καὶ τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, καὶ τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, καὶ τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν
τῶν, καὶ τῶν γένων τῶν τῶν τῶν τῶν

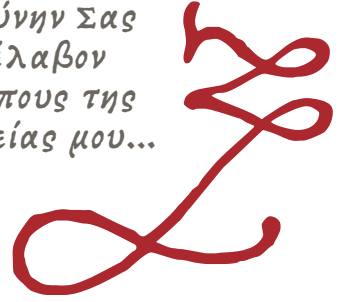
Ἐν Ἀθήναις τῶν 20. Ιανουαρίου 1828
Ὁ Κυβερνήτης

Ioannis Kapodistrias

Εγκύκλιος του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια προς τους Δημογεροντες των Επαρχιών μετά την αποδοχή της διακυβέρνησης της χώρας. Η εγκύκλιος επισυνάπτει τον κανονισμό που αφορά στο σύστημα της προσωρινής διακυβέρνησης μέχρι τη συγκρότηση της Εθνικής Συνέλευσης. Παράλληλα, τους προτρέπει να υπακούουν τους νόμους και τις διαταγές της Κυβέρνησης ώστε να διασφαλισθεί η εσωτερική τάξη και η «εξωτερική υπόληψη» του έθνους. Αίγινα, 20 Ιανουαρίου 1828
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, αρχείο Γενικής Γραμματείας
Circular letter from Governor Ioannis Kapodistrias to the Dimogerontes (Community elders) of the Provinces following the acceptance of the country's government. Attached to the circular is the regulation on the system of provisional governance until the formation of the National Assembly. He also urges them to comply with the laws and dictates of the Government so as to ensure domestic order and "foreign regard" for the nation. Aegina, 20 January 1828
G.S.A. - Central Service, General Secretariat Archive

...οπού από
καλοσύνην Σας
παρέλαβον
ανθρώπους της
οικογενείας μου...

Εξοχώτατε!

Λαμβάνω την τιμήν να Σας ειδοποιήσω ότι έχω μεγάλην ευχαρίστη-
σιν και υποχρέωσιν οπού από καλοσύνην Σας παρέλαβον ανθρώπους της οικο-
γενείας μου. υποχρεοθήσομαι δε εισέτι μάλλον αν ηθέλατε τους μεταχει-
ρισθή ως ανήκει, εις όσα ο Σεβαστός ημών Κυβερνήτης ήθελε Σας
επιφορτίσει, επειδή είναι άνθρωποι ενδεείς.

Επιθυμώ δε να γράφωμε φίλος Σας ειλικρινής
τη 17η Μαΐου 1828 : νότης μπότζαρης
Ναύπλιον

Και γώ ο γράψας Ευστράτιος Πετρίδης¹
Σας προσκυνώ, και αν Σας ειμί
χρηστός γράψετε με να ελθώ.
: το εσώκλειστον θέλετε το στείλειν ασφαλώς

¹ Πετρίδης, Ευστράτιος. Πληρεξούσιος ο οποίος είχε συμμετάσχει στις εργασίες της Γ' Εθνικής Συνέ-
λευσης στην Επίδαυρο.

Ευχαριστώ πορτα

Η δεδουλευμένη της υπηρεσίας μου οφείλω του πόσου νικητή
ρηθρο μου θάρω σο νηστίζω θα ήν παύσει η
εξασο σο του νικητή μου παύσει η υπηρεσία
μετα εορτασσο της αθηναι η υπηρεσία νηστίζω ημερ
δασ ούσο εθιμοεσει γανος θα οθα ωλα ούσο η
ώρησι ημερής του λογής σε αυμαί εθιμοεσει να
εω νηστίζω ούσο ημερής ούσο ημερής ούσο ημερής
νηστίζω σο νηστίζω εθιμοεσει ως ο νηστίζω η
νηστίζω του νηστίζω νηστίζω ούσο ημερής ημερ
η ημερής εθιμοεσει η εθιμοεσει ούσο ημερής
ξείλι ούσο ημερής εθιμοεσει ημερής του νηστίζω η
του νηστίζω η εθιμοεσει εθιμοεσει ημερής ούσο ημερής
η ημερής η εθιμοεσει ημερής ούσο ημερής ούσο ημερής
του νηστίζω ούσο ημερής ημερής ημερής ούσο ημερής
1830 ούσο ημερής ούσο ημερής ούσο ημερής ούσο ημερής
ούσο ημερής ούσο ημερής ούσο ημερής ούσο ημερής

Ιδιόχειρη επιστολή του στρατηγού Μακρυγιάννη προς τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια. Ζητά τον διορισμό του Νικολάου Μεντζέλου, ο οποίος αγωνίστηκε για την πατρίδα, έχασε μέλη της οικογένειάς του κατά την πολιορκία της Ακρόπολης όπως και την προσωπική του περιουσία, και έχει ανάγκη οικονομικής υποστήριξης. Άργος, 6 Οκτωβρίου 1830
Γ.Α.Κ. - Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Βλαχογιάννη

Holograph letter from general Makrygiannis to the Government of Ioannis Kapodistrias. He requests the appointment of Nikolaos Mentzelos, who fought for the homeland and lost members of his family – along with his personal fortune – during the siege of the Acropolis, and needs financial support. Argos, 6 October 1830
G.S.A. - Central Service, Giannis Vlachogiannis Collection

...θελις τον βαλις
σε καμιαν πιρисиα
να φάι ψομι...

εκλαμπρότατε κόμητα¹

σε περικαλεσα τις απερασμενες κι σου σιστινα τον κυριον νικολαον
μιτζελο² κι σου λεγα οπου διστιχισε δια την πατριδα κι
εχασε ολο του νικοκυριο το(υ) και τον πατερα³ το(υ) και αδελφο το(υ)
μεσα στο καστρο τις αθινας⁴ και σιμερα διστιχι κι μου
ιπες οτι σε πιλιροφοριμενος δια ολα αυτα οπου χι δο-
κιμασι κι θελις τον βαλις σε καμιαν πιρисиα⁵ να
φάι ψομι σιμερα του πες οτι να πάι στην εγινα⁶
να προσμνι οσο να βριθι πιρисиα αφτος διστιχι κι
δεν ιχι τον τροπον να πάι ος τιν εγινα κι θε-
λι κι ζιτα από μενα τα εξοδα ος [δυσανανάγνωστο] κι εγω
ξερις οπου ιμεν πιλοσιος⁷ κι δεν ιχα τον τροπον να
τον κονομισου κι ερχετε πισου στιν εκλαμπροτιτα σου
κι καμεν το ελιο⁸ σου κι δια τιν ζοι σου σε αυτόν
τον διστιχι ότι νι χαμενος μενο με τον αννικον

1830 οκτωβριο 6 αργος σεβας εδικος σου
μακριγιαννις

1 Απευθύνεται στον Ιωάννη Καποδίστρια.

2 Νικόλαος Μετζέλος.

3 Νερούτζος Μετζέλος (ή Νερούτσος Μπενιζέλος). Σύμφωνα με τα Απομνημονεύματα του στρατηγού Μακρυγιάννη, σκοτώθηκε στην Άλωση των Αθηνών (3 Αυγούστου 1826).

4 Ακρόπολη.

5 Υψηρεσία.

6 Αίγινα.

7 Πλούσιος.

8 Έλεος.

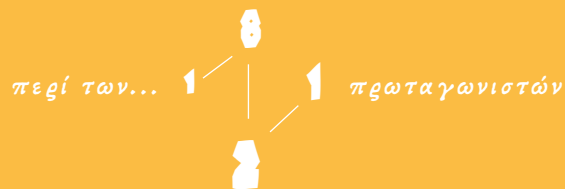
«Μάχη πρώτη των Αθηνών»
Λιθογραφία από το λεύκωμα «Αναμνήσεις και έμπνευσις του Ιωάννη Μακρυγιάννη». Περιέχει φωτο-
λιθογραφικές αναπαραγωγές της εικονογράφησης του Αγώνα του 1821 σύμφωνα με αφηγήσεις και
μαρτυρίες του Ιωάννη Μακρυγιάννη και εκτέλεση από τον Παναγιώτη Ζωγράφο.
Γ.Α.Κ.- Κεντρική Υπηρεσία, Συλλογή Χαρακτικών

The first battle of Athens

Lithograph from the album "Memoirs and inspiration of Ioannis Makrygiannis". The album features photolithographic reproductions of scenes from the 1821 War of Independence as recollected by Ioannis Makrygiannis and executed by Panayiotis Zografos.

G.S.A. - Central Service, Engravings Collection

- ΠΡΟ-ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ-0** Ρήγας (Κωνσταντίνος Βελεστινλής ή Φεραίος) (1757-1798).
Υπέγραψε ως Ρήγας Βενεστινλής ή Θεσσα(τ)αλός. Από τη Θεσσαλία στην Κωνσταντινούπολη από εκεί στη Μολδαβία, υπήρξε γραμματέας του Αλέξανδρου Υψηλάντη και στη συνέχεια στο Βουκουρέστι ανέλαβε γραμματέας του ηγεμόνα της Βλαχίας, Ν. Μαυρογένους. Εκεί συνέλαβε το σχέδιο για την απελευθέρωση των λαών της Βαλκανικής. Επεδίωξε την εξέγερση των Ελλήνων εκδίδοντας, βιβλία, χάρτες και προκηρύξεις. Το 1796, μετέφερε την έδρα της δράσης του στη Βιέννη όπου, μεταξύ άλλων, εξέδωσε και τη *Χάρτα* του.
- ΠΡΟ-ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ-02** Κοσμάς ο Αιτωλός (1714-1779).
Κατατάσσεται ανάμεσα στους πρώτους Έλληνες διαφωτιστές. Υπήρξε μαθητής του Ευγένιου Βουλγάρεως και «λαϊκός διδάσκαλος της Τουρκοκρατίας», κατά τον Κ. Θ. Δημαρά. Ο Κοσμάς γύριζε την Ελλάδα διδάσκοντας τους ανθρώπους της υπαίθρου σε απλή και ανεπιτήδευτη γλώσσα, προτρέποντάς τους στην ίδρυση σχολείων. Αυτοσχεδίαζε τις διδασχές του και στη συνέχεια τις κατέγραφαν αφοσιωμένοι ακόλουθοί του. Σύμφωνα με τον Λίνο Πολίτη, «ο Κοσμάς μπορεί να θεωρηθεί πρόδρομος για την αφύπνιση του γένους, όπως και ο Ρήγας». Το 1779 συνελήφθη από τις οθωμανικές αρχές και εκτελέστηκε.
- ΠΡΟ-ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ-07** Υψηλάντης, Αλέξανδρος (1792-1828).
Μέγας διερμηνέας της Πύλης και μετέπειτα Ηγεμόνας της Βλαχίας. Υπήρξε αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας και σχεδίασε την έναρξη της Επανάστασης. Στις 22 Φεβρουαρίου 1821 περνάει τον ποταμό Προύθο υψώνοντας τη σημαία της Επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και συγκεκριμένα στο Ιάσιο της Μολδοβλαχίας. Δύο μέρες αργότερα, στις 24 Φεβρουαρίου, εκδίδει την επαναστατική προκήρυξη με τον τίτλο «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος».
- 1821-01** Μαυρομιχάλης, Πέτρος (αποκαλούμενος Πετρόμπεης) (1765-1848).
Το 1816, έγινε ηγεμόνας (μπέης) της Μάνης. Πήρε μέρος στον Αγώνα και στην απελευθέρωση της Καλαμάτας το 1821. Το 1826 απέκρουσε την επιδρομή του Ιμπραήμ κατά της Μάνης. Αργότερα, αντιπολιτεύτηκε τον Ιω. Καποδίστρια και φυλακίστηκε στο Ναύπλιο. Η κίνηση αυτή του Κυβερνήτη θεωρήθηκε ως προσβολή, με αποτέλεσμα τη δολοφονία του Καποδίστρια από τον αδελφό και τον γιο του (Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη).
- 1821-02** Μαυροκορδάτος, Αλέξανδρος (1791-1865). Διπλωμάτης και πολιτικός.
Μετά την έκρηξη της Επανάστασης ταξίδεψε από την Πίζα (Ιταλία) στο Μεσολόγγι. Εκλέχθηκε πρόεδρος της Α' Εθνοσυνέλευσης στην Επίδαυρο. Το 1822 οργάνωσε την άμυνα του Μεσολογγίου, ενώ το 1825 έγινε Αρχιγραμματέας του Εκτελεστικού. Μετά την απελευθέρωση, χρημάτισε πρέσβης στην Ευρώπη και τρεις φορές Πρωθυπουργός.
- 1821-06** Γαζής, Άνθιμος (1764-1828).
Κληρικός, συγγραφέας, χαρτογράφος και μέλος της Φιλικής Εταιρείας. Υπήρξε από τους σημαντικότερους διαφωτιστές αγωνιζόμενος για τη διάδοση των ευρωπαϊκών ιδεών. Εξέδωσε στη Βιέννη το περιοδικό *Ερμής ο Λόγιος*, το πιο αξιόλογο προεπαναστατικό έντυπο, όπου σχολίαζε ο ίδιος φιλολογικά γεγονότα και τη δημιουργία πνευματικών ευρωπαϊκών κινήματων. Η χαρτογραφική του ενασχόληση ήταν ιδιαίτερα αξιόλογη. Σημαντικότερο έργο του είναι ο *Πίναξ Γεωγραφικός της Ελλάδος* τον οποίο εξέδωσε στη Βιέννη το 1800 και θεωρείται μία νέα έκδοση της *Χάρτας* του Ρήγα. Τον Μάιο του 1821 κήρυξε την Επανάσταση στη Θεσσαλία.
- 1821-07** Υψηλάντης, Δημήτριος (1793-1832).
Αξιωματικός του ρωσικού στρατού και αδελφός του Αλέξανδρου Υψηλάντη, αρχηγού της Φιλικής Εταιρείας. Τον Μάρτιο του 1821 ορίστηκε από τον αδελφό του ως «πληρεξούσιος του Γενικού Αρχηγού» στην Πελοπόννησο, όπου διεύθυνε την πολιορκία της Τριπολιτσάς και κυρίευσε την Ακροκόρινθο. Νικήθηκε από τον Δράμαλη. Αργότερα, πήρε μέρος στη νικηφόρο μάχη των Δερβενακίων. Υπήρξε πρόεδρος του Βουλευτικού, αλλά εγκατέλειψε το αξίωμα για να επιστρέψει στο πεδίο της μάχης όπου και πέτυχε νίκη επί του Ιμπραήμ στους Μύλους. Αντιτάχθηκε στις ενέργειες να τεθεί η Ελλάδα υπό αγγλική προστασία, με αποτέλεσμα να στερηθεί από κάθε αξίωμα, απόφαση που αναιρέθηκε αργότερα. Κατά την Καποδιστριακή περίοδο, ορίστηκε στρατάρχης της Ανατολικής Ελλάδος, και επισφράγισε την ανεξαρτησία της με τη μάχη της Πέτρας.
- 1821-08** Ανδρούτσος, Οδυσσέας (Οδυσσέας Βερούσης ή Οδυσσέας Μουτσανάς), (1788-1825).
Υπήρξε στρατιώτης στη σωματοφυλακή του Αλή Πασά και επιφανής οπλαρχηγός της Επανάστασης. Φυλακίστηκε και δολοφονήθηκε στην Ακρόπολη από Έλληνες με εντολή του Γιάννη Γκούρα, ο οποίος υπήρξε πρωτοπαλῆκαρό του.
- 1821-09** Καρνεάδης.
Πρόκειται για τον Δημήτριο Καλαματιανό σύμφωνα με σημείωση του Εμμανουήλ Ξάνθου στα «Απομνημονεύματά» του. Μέλος της Φιλικής Εταιρείας με ενεργό συμμετοχή στη διαχείριση των οικονομικών της.

1821-10 Διάκος, Αθανάσιος (1788-1821).

Το οικογενειακό του όνομα ήταν Γραμματικός. Από τους γενναίους ήρωες της Επανάστασης βρήκε τραγικό θάνατο μετά τη μάχη της Αλαμάνας και τη σύλληψή του από τους Τούρκους. Ως έφηβος, κατατάχθηκε ως δόκιμος μοναχός. Ήταν πρωτοπαλλήκαρο του Σκαλτσά και του Οδυσσέα Ανδρούτσου τον οποίο ακολούθησε στα Ιωάννινα και κατατάχθηκε στους σωματοφύλακες του Αλή Πασά. Αργότερα, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ξεκίνησε την ενεργό συμμετοχή του στον Αγώνα.

1822-04 Λουριώτης, Νικόλαος (1783-1833).

Αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης, γόνος γνωστής οικογένειας της Ηπείρου. Γεννημένος στα Ιωάννινα, σπούδασε στην ιδιαίτερη πατρίδα του και στη Γενεύη. Το 1821 χρημάτισε αρχιγραμματέας της Γερουσίας της Δυτικής Ελλάδος υπό τον Μαυροκορδάτο και αρχιγραμματέας της Επικρατείας στο Μεσολόγγι.

1822-06 Δικαίος, Γρηγόριος (1788-1825).

Κληρικός, πολιτικός και οπλαρχηγός της Επανάστασης. Ήταν περισσότερο γνωστός ως Παπαφλέσσας. Σε νεαρή ηλικία έγινε μοναχός αλλά, κυνηγημένος από ισχυρό Τούρκο της Μεσσηνίας, κατέληξε στην Κωνσταντινούπολη όπου χειροτονήθηκε αρχιμανδρίτης. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και κατήχησε πολλά μέλη από την Πελοπόννησο. Έχασε τη ζωή του στις 20 Μαΐου του 1825 στη μάχη στο Μανιάκι της Μεσσηνίας. Για την ανδρεία του μίλησε με θαυμασμό και ο ίδιος ο Ιμπραήμ.

1823-01 Κολοκοτρώνης, Θεόδωρος (1770-1843).

Εμβληματική μορφή της Επανάστασης, απέκτησε το προσωνύμιο Γέρος του Μοριά. Υπήρξε αρχιστράτηγος και πληρεξούσιος. Με την έκρηξη της Επανάστασης τέθηκε επικεφαλής σώματος πολεμιστών και κατέλαβε την Καλαμάτα, νίκησε τους Τούρκους στο Βαλτέτσι και κατέλαβε την Τρίπολη. Ονομάστηκε στρατηγός από την πρώτη ελληνική κυβέρνηση και μετά τη νίκη στα Δερβενάκια, ονομάστηκε αρχιστράτηγος. Το 1833, εξαιτίας των διαφωνιών του με την Αντιβασιλεία, οδηγήθηκε, μαζί με άλλους αγωνιστές, στις φυλακές της Ακροναυπλίας με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας. Το 1834 καταδικάστηκε σε θάνατο μαζί με τον Πλαπούτα και έλαβαν χάρη μετά την ενηλικίωση του Όθωνα, το 1835. Ονομάστηκε στρατηγός και έλαβε το αξίωμα του «Συμβούλου της Επικρατείας». Στα τελευταία χρόνια της ζωής του, υπαγόρευσε στον Γεώργιο Τερτσέτη τα *Απομνημονεύματά* του, τα οποία κυκλοφόρησαν το 1851 και αποτελούν πολύτιμη πηγή για την Ελληνική Επανάσταση. Μετά θάνατον τιμήθηκε από την Ελληνική Πολιτεία με τον βαθμό του Στρατάρχη.

1823-02 Πλαπούτας (ή Κολλιόπουλος), Δημήτρης (Δημητράκης) (1786-1864).

Μέλος οικογένειας αρματολών και κλεφτών της Πελοποννήσου, ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης στη Γορτυνία. Ήταν στρατηγός και επικεφαλής των επιχειρήσεων στην Αρκαδία μαζί με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη. Αντιπολιτεύθηκε την Αντιβασιλεία του Όθωνα και καταδικάστηκε σε θάνατο μαζί με τον Θ. Κολοκοτρώνη κατηγορούμενοι για εσχάτη προδοσία. Έλαβε χάρη το 1835.

1823-03 Μπότσαρης, Μάρκος (1790-1823).

Οπλαρχηγός της Επανάστασης και Καπετάνιος των Σουλιωτών. Γιος του Κίτσου, τον οποίο ακολούθησε σε όλες τις πολεμικές περιπέτειες. Πήρε μέρος στη Μάχη του Πέτα και στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου. Διορίστηκε αρχιστράτηγος της Δυτικής Ελλάδος και έχασε τη ζωή του κοντά στο Καρπενήσι.

1823-04 Σταματελόπουλος, Νικήτας (1787-1849).

Ηγετική μορφή της Επανάστασης. Ήταν ανηψιός του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και είναι περισσότερο γνωστός ως Νικηταράς ο Τουρκοκόφαγος όπως ονομάστηκε μετά τη Μάχη στο Βαλτέτσι. Κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα, ανήκοντας στο ρωσόφιλο κόμμα, κατηγορήθηκε ως συνωμότης και φυλακίστηκε στην Αίγινα.

1824-01 Ψαλίδας, Αθανάσιος (1760-1833).

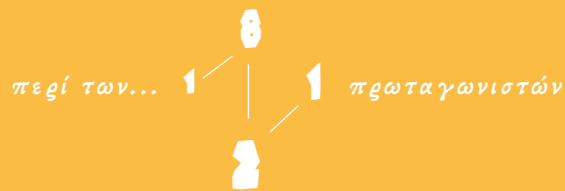
Λόγιος από τα Ιωάννινα. Υπήρξε συγγραφέας και διδάσκαλος, διευθυντής της Πατριαρχικής Σχολής (Γυμνάσιο) των Ιωαννίνων και από τις σημαντικότερες μορφές του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Εργάστηκε με πάθος για τη διαφώτιση και τη συνειδητοποίηση της ταυτότητας των υπόδουλων Ελλήνων.

1824-02 Κουντουριώτης, Γεώργιος (1782-1858).

Αδελφός του Λάζαρου Κουντουριώτη, κατέλαβε ύψιστα αξιώματα στη διάρκεια της Επανάστασης. Επί Ιω. Καποδίστρια έγινε πρόεδρος του Πανελληνίου και γερουσιαστής ενώ στην περίοδο της βασιλείας του Όθωνα, ήταν πρωθυπουργός (1843) και πρόεδρος της Γερουσίας.

1824-04 Friedel, Adam ή Adam Friedel von Friedelsburg (ci. 1780-19ος αι.).

Δανός φιλέλληνας. Φιλοτέχνησε πορτραίτα των ηρώων της Ελληνικής Επανάστασης.

1824-05 Νέγρης, Θεόδωρος (1790-1824).

Από τους κορυφαίους Φιλικούς και πολιτικούς αρχηγούς της Επανάστασης. Διακρίθηκε για τη δράση του στο Βουκουρέστι στο πλαίσιο της προετοιμασίας της. Κατά την περίοδο 15 Ιανουαρίου 1822 – 27 Απριλίου 1823 διετέλεσε Αρχιγραμματέας της Επικρατείας.

1824-06 Μιαούλης (Βώκος), Ανδρέας (1769-1835).

Ανθρωπος τολμηρός και με ισχυρή θέληση, διακρίθηκε ως ναύαρχος του υδραϊκού στόλου και αρχιναύαρχος του στόλου των τριών ναυτικών νησιών (Υδρας, Σπετσών και Ψαρών). Στο ενεργητικό του εγγράφονται πολλές νικηφόρες ναυμαχίες και επιχειρήσεις. Επί Ιω. Καποδίστρια, παρασυρόμενος από τα πάθη του εμφυλίου, έκαψε τον ελληνικό στόλο που βρισκόταν συγκεντρωμένος στον Πόρο. Την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα έλαβε τα αξιώματα του Αντιναυάρχου, του Γενικού Επιθεωρητή του στόλου και του Συμβούλου της Επικρατείας.

1825-01 Λασκαρίνα «Μπουμπουλίνα» Πινότση (1771-1825).

Κόρη του Σταυριανού Πινότση και σύζυγος σε δεύτερο γάμο του πλοιάρχου Δημητρίου Μπούμπουλη από τις Σπέτσες. Ηγετική μορφή της Επανάστασης, εξόπλισε πλοία και συγκρότησε πεζοπόρο σώμα παίρνοντας μέρος σε πολλές μάχες σε ξηρά και θάλασσα. Δολοφονήθηκε στις Σπέτσες το 1825. Τιμήθηκε μετά θάνατον με το αξίωμα της Υποναυάρχου.

1825-02 Μαυρογένους, Μαντώ (1796-1848).

Υπήρξε μία από τις σημαντικότερες προσωπικότητες του ναυτικού Αγώνα, θέτοντας τον εαυτό της και την περιουσία της στην εξυπηρέτηση των σκοπών της Επανάστασης. Μετά την Επανάσταση, καταδιώχθηκε από τον Ιωάννη Κωλέττη. Πέθανε στην Πάρο φτωχή και λησμονημένη. Για τη συνολική της προσφορά στον αγώνα, τιμήθηκε από την Ελληνική Πολιτεία με τον βαθμό της Αντιστρατήγου.

1825-03 Κανάρης, Κωνσταντίνος (1790-1877).

Ψαριανός πυρπολητής και πολιτικός από τους ευρύτερα γνωστούς ήρωες της Επανάστασης. Πυρπόλησε την τουρκική ναυαρχίδα στο λιμάνι της Χίου (6-7 Ιουλίου 1822) και ύστερα από λίγους μήνες το δίκροτο του αντιναυάρχου στην Τένεδο. Το 1824 επιχείρησε να πυρπολήσει τον αιγυπτιακό στόλο στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας, αλλά απέτυχε. Μετά την απελευθέρωση έγινε ναύαρχος, υπουργός των Ναυτικών και πρωθυπουργός.

1826-01 Κοραής, Αδαμάντιος (1748-1833).

Δάσκαλος του Γένους, εγκαταστάθηκε στο Παρίσι και συνδέθηκε με επιστήμονες και διανοούμενους. Συνεισφέροντας στον Αγώνα, εξέδωσε ανώνυμα πολιτικά φυλλάδια, που απευθύνονταν στους Έλληνες, δίνοντας συμβουλές και εξάπτοντας το πατριωτικό φρόνημα. Έχοντας τη γνώμη ότι πριν από την ένοπλη εξέγερση έπρεπε να προηγηθεί η διαφώτιση του Γένους και θέλοντας να κερδίσει τη συμπάθεια και την προσοχή του κόσμου προς τους Έλληνες, ασχολήθηκε με την έκδοση αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων.

1826-02 Παπαδιαμαντόπουλος, Ιωάννης (1766-1826).

Πελοποννήσιος έμπορος, με απώτερη καταγωγή από την Ήπειρο, υπήρξε μια από τις ευγενέστερες μορφές του 1821. Χαρακτηρίστηκε ως άνθρωπος οξύνους, ικανός, μετρίοφρων, με έντονη θρησκευτικότητα, γεμάτος αυταπάρηση. Η οικονομική συμβολή του στον Αγώνα ήταν μεγάλη. Η αλληλογραφία του αποτελεί πολύτιμο αρχειακό υλικό για την πολιορκία του Μεσολογγίου αλλά και μάρτυρα της ιδιαίτερης προσωπικότητάς του.

1827-02 Καραϊσκάκης, Γεώργιος (1780-1827).

Επιφανής στρατηγός της Επανάστασης. Σε νεαρή ηλικία έγινε αρματωλός των Αγράφων και από το 1808-1820 σωματοφύλακας του Αλή Πασά. Μετά την πώση του Μεσολογγίου, διορίστηκε αρχιστράτηγος της Στερεάς Ελλάδας εναντίον του Κιουταχή επιδεικνύοντας μοναδικές στρατιωτικές αρετές και αναζωογονώντας με τις νίκες του (Δόμβραινα, Δίστομο) τον Αγώνα στη Στερεά Ελλάδα.

1828-01 Καποδίστριας, Ιωάννης (1776-1831).

Σπούδασε Ιατρική και αναμείχθηκε από νωρίς με την επανησιακή πολιτική και στη συνέχεια με τη ρωσική διπλωματία. Το 1827 η Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας τον εξέλεξε Κυβερνήτη της Ελλάδας. Σχημάτισε προσωρινή Κυβέρνηση στην Αίγινα και κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες να οργανώσει διοικητικά το αναρχούμενο κράτος ιδρύοντας Τράπεζα, σχολεία, ορφανοτροφεία κ.λπ. Η συγκεντρωτική πολιτική του προκάλεσε την αντίδραση πολλών αρχηγών της Επανάστασης. Δολοφονήθηκε στο Ναύπλιο στις 27 Σεπτεμβρίου/9 Οκτωβρίου του 1831 από τους Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη.

1828-02 Μπότσαρης, Παναγιώτης «Νότης» (1756 -1841).

Αγωνιστής της Επανάστασης και αρχηγός των Σουλιωτών. Αδελφός του Κίτσου Μπότσαρη.

1830-01 Μακρυγιάννης, Γιάννης (1797-1864).

Στρατηγός της Επανάστασης. Πολέμησε στην Πελοπόννησο κατά του Ιμπραήμ και στην Αττική, κατά την πολιορκία της Ακρόπολης από τον Κιουταχή και στη μάχη του Ανάλατου. Κατηγορήθηκε για συνομισία κατά του Όθωνα και το 1851 καταδικάστηκε σε θάνατο, αλλά του δόθηκε χάρη. Έγραψε τα απομνημονεύματά του, που ξεχωρίζουν για το γνήσιο λαϊκό ύφος τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχείο Εμμανουήλ Ξάνθου, Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος, τόμ.1, Αθήνα 1997.

Βιβλιοθήκη των Γενικών Αρχείων του Κράτους

- αρ. 4. *Αρχεία Λ. και Γ. Κουντουριώτου*, τόμ. ΣΤ΄, Εισαγωγή - Σημειώσεις υπό Εμμ. Γ. Πρωτοπάλη, Δ/ντού των ΓΑΚ, εν Αθήναις 1966, εκ του Εθνικού Τυπογραφείου.
- αρ.5-8. *Αρχεία Λ. και Γ. Κουντουριώτου*, τόμ. Ζ΄- Ι΄, Εισαγωγή - Επιμέλεια - Ευρετήρια - Γλωσσάριον υπό Κων. Αθ. Διαμάντη, Δ.Φ., Αναπληρωτού Δ/ντού των ΓΑΚ, εν Αθήναις 1967-1969.
- αρ. 11-15. *Τα περιεχόμενα των Γενικών Αρχείων του Κράτους*, τόμ. Α΄- Ε΄, Εισαγωγή - Επιμέλεια - Ευρετήρια, υπό Κων. Αθ. Διαμάντη, Δ.Φ., Δ/ντού των ΓΑΚ, εν Αθήναις 1972 -1976.
- αρ. 37. *Αρχειονομία: Η πρακτική των Γενικών Αρχείων του Κράτους*, επιμ. Μαρία Χ. Βακαλοπούλου, Ν.Ε. Καραπιδάκης, Αθήνα 2012.

Ιστορικών Αρχείων Μαυροκορδάτου, Μνημεία της Ελληνικής Ιστορίας, Ακαδημία Αθηνών, τόμ.5, Αθήνα 1971.

Λυκούρη-Λαζάρου, Ελ., *Τα αρχεία στο νεοελληνικό κράτος έως την ίδρυση των Γενικών Αρχείων (1821-1914)*, Αθήνα 1998.

Κασομούλης, Νικόλαος, *Ενθυμήματα Στρατιωτικά της Επανάστασης των Ελλήνων (1821-1833)*, 1939-1940.

Κόκκινου, Δ., *Η Ελληνική Επανάσταση*, 3η έκδοση, τόμ. 2, Αθήνα 1957.

Κουμαριανού, Αικ. (επιμ.), *Ο τύπος στον αγώνα*, Ερμής, Αθήνα 1971.

Παναγιωτόπουλος, Βασίλης (επιμ.), *Ιστορία του νέου ελληνισμού: 1770-2000*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003.

Σπηλιάδης, Νικόλαος, *Απομνημονεύματα - Συνταχθέντα υπό του Ν. Σπηλιάδου διά να χρησιμεύσωσιν εις την Νέαν Ελληνικήν Ιστορίαν*, Εκ του Τυπογραφείου Χ. Ν. Φιλαδελφέως, 1851-1857.

το
1021
Εσοι
πρωταγω-
νιστές
του

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ
προς Γεώργιο Κουντουριώτη

το
1021
Εσοι
πρωταγω-
νιστές
του

ΑΝΘΙΜΟΣ ΓΑΖΗΣ
προς Λάζαρο και Γεώργιο Κουντουριώτη

το
1021
Εσοι
πρωταγω-
νιστές
του

η
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑ
προς τον Δημήτριο Πλαπούτα

1 το & οι πρωταγωνιστές του 1

